

FERTILIZER

MANAGEMENT

No 14 // Κυκλοφορεί μαζί με την Agrenda // Μάρτιος 2026

ISSN: 2408-0209

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΕΙΔΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ
Πίεση ρευστότητας, τεχνολογική
αναπροσαρμογή, αναταραχή του
Κόλπου και CBAM επιβάλλουν
μέτρα για τη θρέψη. **σελ. 4, 6**

Επένδυση επί αποδόσει αναζητά η αγορά στα λιπάσματα τεχνολογίας

Βρισκόμαστε σε μια βιομηχανική επανάσταση, η οποία έχει ως βασικό χαρακτηριστικό τις tailor-made λύσεις για τη θρέψη των φυτών, δηλώνει η γενική διευθύντρια της Medilco, Έλια Γάγγου. **σελ. 20**

MEDILCO

Grow With Excellence

 REACTED
CARBON
TECHNOLOGY

Powered by

Nutrien
Ag Solutions®

Η Αναγεννητική Γεωργία είναι **ΕΔΩ!**

www.medilcohellas.com - info@medilcohellas.com - Tel: +30 210 9213 035

FERTILIZER MANAGEMENT

---

06 Ενίσχυση 15 εκατ.

Πρώτη κίνηση 15% ενίσχυση στα λιπάσματα

10 CBAM

Μια δομική παρέμβαση που δεν προετοιμάστηκε κατάλληλα η εφαρμογή της

12 Πριμ άνθρακα

Υποχρεωτική η ειδική θρέψη για τους δικαιούχους

20 Συνέντευξη

Η γενική διευθύντρια της Medilco Hellas, Ήλια Γάγγου, εφ' όλης της ύλης

26 Ημερίδα ΣΠΕΛ

Από το κόστος στην αξία αυτής της επένδυσης, που ονομάζεται «λίπασμα»

---

32 Agrotica 2026

Πάνοπλες οι εταιρείες εισροών έκλεψαν τις εντυπώσεις στη Θεσσαλονίκη

40 Πρόσωπα

Ο Ευάγγελος Γαβριήλ και το νέο εργοστάσιο της GAVRIEL στην Κόρινθο

53 Εγχώρια αγορά

Λίπανση και θρέψη από μεγάλους παίχτες

66 Νομοθεσία

Ενιαία «ομπρέλα» για προϊόντα λίπανσης & θρέψης

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΓΟΣ

Μια αγορά που βάλλεται

Η επιδότηση με 15% των τιμολογίων αγοράς λιπασμάτων είναι μια βοήθεια, δεν μπορεί να αποκαταστήσει την ισορροπία σε μια αγορά που βάλλεται πανταχόθεν

ΕΙΝΑΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΤΟ ΛΙΠΑΣΜΑ ΧΡΗΖΕΙ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ο κλάδος των λιπασμάτων αλλά και γενικότερα η υπόθεση της υποστήριξης της καλλιεργητικής φροντίδας στην Ελλάδα τον τελευταίο καιρό, έχουν περάσει σε ιδιαίτερα λεπτή φάση.

Από τη μια τα οικονομικά περιθώρια των αγροτικών εκμεταλλεύσεων έχουν περιοριστεί ασφυκτικά κι από την άλλη τα κόστη προμήθειας των προϊόντων θρέψης έχουν αυξηθεί.

Οι λόγοι που επιφέρουν αυτή την αύξηση είναι πολλοί. Ειδικά από τον πόλεμο στην Ουκρανία και μετά, φαίνεται να έχει επέλθει μια ανισορροπία στις τιμές των πρώτων υλών, με τα κόστη αγοράς των λιπασμάτων από τους παραγωγούς να μην έχουν επανέλθει ποτέ στα προ του 2022 επίπεδα. Είναι μάλιστα η πρώτη φορά που η τελική αγορά δυσκολεύεται πολύ να παρακολουθήσει την εκτίναξη στα κοστολόγια των πρώτων υλών.

Μια δεύτερη παράμετρος που ενέσκηψε από την 1η Ιανουαρίου 2026 και μετά, ήταν ο CBAM (Μηχανισμός Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα). Ένας φόρος, επί της ουσίας, που επιβάλλεται στις πρώτες ύλες αλλά και τα τελικά προϊόντα που εισάγονται από Τρίτες χώρες, δηλαδή εκεί όπου δεν τηρούνται οι ευρωπαϊκές προδιαγραφές για τη μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης (αποτύπωμα του άνθρακα). Η συζήτηση για το CBAM παραμένει ανοιχτή, ωστόσο η επιβάρυνση στα τελικά προϊόντα έχει ήδη περάσει στην αγορά.

Η τρίτη παράμετρος έχει να κάνει με τις τεχνολογικές εξελίξεις στα λιπάσματα και τα προϊόντα θρέψης που αναμφίβολα συμβάλλουν στην πιο ορθολογική (από πλευράς περιβαλλοντικών επιπτώσεων και αειφορίας) χρήση των λιπασμάτων και στην πιο αποδοτική διαχείριση των εδαφών, τουλάχιστον μακροπρόθεσμα, ωστόσο η δαπάνη ενσωμάτωσης αυτών των τεχνολογιών σ' αυτή τη φάση, μάλλον έρχεται να επιβαρύνει περαιτέρω τις χρηματοροές των αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Άλλωστε το γεγονός ότι η χρήση αυτών των λύσεων επιδοτείται σε κάποιο βαθμό από το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης των αγροτών (οικοσχήματα κ.α.) επιβεβαιώνει τη διαφορά κόστους που προκύπτει σε αυτήν τη φάση.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, ήρθε και ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή. Η έκρυθμη κατάσταση στο Ιράν και στις χώρες του Κόλπου, το κλείσιμο των στενών του Ορμούζ, οι βομβαρδισμοί σε πετρελαιοπηγές και διυλιστήρια και η εκρηκτική άνοδος στις τιμές του φυσικού αερίου (προσπατούμενο για την παραγωγή αζώτου και αζωτούχων λιπασμάτων), οδηγούν σε πλήρη απορρύθμιση την αγορά λιπασμάτων με ό,τι αυτό σημαίνει για τον προγραμματισμό των καλλιεργειών και τη συνεπή υποστήριξη της καλλιεργητικής φροντίδας από δω και μπρος.

Η επιδότηση με 15% των τιμολογίων αγοράς λιπασμάτων από την κυβέρνηση, είναι μια βοήθεια, δεν μπορεί ωστόσο να αποκαταστήσει την ισορροπία σε μια αγορά που βάλλεται πανταχόθεν.

Ειδική έκδοση για τα λιπάσματα

FERTILIZER
MANAGEMENT

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, η κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου του περιοδικού με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλον, χωρίς προηγούμενη άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Green Box Εκδοτική Α.Ε.
Νίκης 24, Σύνταγμα, 105 57
Τηλ: 2103232905,
Fax: 2103232967
E-Mail: info@agronews.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ/ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/

ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΕΤΟΧΟΣ/
ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ
Γιάννης Πανάγος

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Γιώργος Κοντονής
Ηλίας Ανδρεάκης
Λεωνίδας Λιάμης
Ελένη Δούσκα

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Παναγιώτης Αραβαντινός

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ειρήνη Σκρέκη

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ/ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Χαρά Οικονόμου
Φανή Παπαετροπούλου

ΔΙΑΝΟΜΗ

ΑΡΓΟΣ Α.Ε.

ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

ΝΕΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.

Κάποιοι λένε
ότι δεν υπάρχει διαφορά...

Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ AVAIL
Κάνει τη Διαφορά*
στη βασική λίπανση
του καλαμποκιού!

✓ **ΜΕ ΠΡΑΣΙΝΟ ΠΡΙΜ!**

* με 2 πατενταρισμένα οργανικά
πολυμερή του μαλεϊκού-ιτακονικού οξέος μερικώς
εξουδετερωμένα με νάτριο και ασβέστιο

Με την εγγύηση του
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Εθνικής Αντιστάσεως 57Α,
152 31 Χαλάνδρι, Αθήνα

☎ 210 6752836 ✉ sales@teofert.gr

teofert.gr 📷 📱

TEOFERT

γνωρίζουμε τη θρέψη

ΠΡΩΤΗ ΚΙΝΗΣΗ 15% ΕΝΙΣΧΥΣΗ Η ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΥΨΟΥΣ 15 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ ΑΦΟΡΑ ΣΤΟ 2ΜΗΝΟ ΑΠΡΙΛΙΟ- ΜΑΪΟ

- > Την ειδική στήριξη των παραγωγών αντί της επιβολής πλαφόν στα κέρδη αποφάσισε η κυβέρνηση
- > Η κατάσταση στη Μέση Ανατολή θα κρίνει την έκταση των μέτρων που θα ληφθούν επί του θέματος

ΚΟΜΙΣΙΟΝ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΕΣ

«Δεν είναι μια βιώσιμη κατάσταση. Πρέπει να βρούμε άλλες δυνατότητες για να βοηθήσουμε τους αγρότες», τόνισε πρόσφατα ο Επίτροπος Γεωργίας, Κρ. Χάνσεν.

Την επιχορήγηση με 15% επί του ύψους των παραστατικών αγοράς λιπασμάτων κατά το προσεχές δίμηνο Απριλίου-Μαΐου με το δημοσιονομικό κόστος που υπολογίζεται σε 15 εκατ. ευρώ, αναλαμβάνει η ελληνική κυβέρνηση για την ανακούφιση των αγροτών από απότομες αυξήσεις στα λιπάσματα, ως ένα ανάχωμα στην κρίση που πυροδοτεί η πολεμική σύρραξη στο Ιράν.

Ως γνωστόν, το μέτρο περιλαμβάνεται στην δέσμη 4 παρεμβάσεων για το διάστημα Απρίλιος – Μάιος, ύψους 300 εκατ. που ανακοίνωσε το πρωί της Δευτέρας 23 Μαρτίου ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, η εξειδίκευση των οποίων έγινε από τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κυριάκο Πιερρακάκη και τον υφυπουργό Θάνο Πετραλιά.

«Η αύξηση του κόστους ενέργειας επηρεάζει άμεσα και το κόστος των λιπασμάτων όπως διαβάζουμε αρκετά τις τελευταίες ημέρες», τόνισε, παρουσιάζοντας το θέμα ο κ. Πιερρακάκης. «Εγώ θα πω και συνολικά το κόστος παραγωγής στη γεωργία» συνέχισε. «Αν δεν στηριχθεί ο πρωτογενής τομέας, το αυξημένο κόστος παραγωγής θα μεταφερθεί τελικά στις τιμές των τροφίμων και θα επιβαρύνει όλα τα νοικοκυριά. Για το λόγο αυτό σε συνεργασία με τον υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Κώστα Τσιάρα, το κράτος θα επιχορηγήσει το 15% της αξίας των παραστατικών αγοράς λιπασμάτων για τους επόμενους δύο μήνες. Στηρίζοντας τον αγρότη ενισχύουμε την παραγωγή της χώρας, διασφαλίζουμε την επισιτιστική ασφάλεια και προστατεύουμε τελικά κάθε πολίτη. Το δημοσιονομικό κόστος του συγκεκριμένου μέτρου για τον Απρίλιο και το Μάιο είναι 15 εκατ. ευρώ» ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Πιερρακάκης.

Σε αυτήν τη φάση πάντως, κανείς δεν μπορεί να ξέρει ούτε πότε θα τερματιστούν οι εκθροπραξίες στο Ιράν και στις χώρες της Μέσης Ανατολής, ούτε την ακριβή επίπτωση αυτής της κατάστασης στις τιμές παραγωγού. Είναι καλό που η συγκυρία θέλει την εγχώρια αγορά να έχει καλύψει ένα σημαντικό μέρος των αναγκών της σε λιπάσματα πριν αρχίσει

ο πόλεμος στο Ιράν. Ωστόσο οι τιμές με τις οποίες οι παραγωγοί αγοράζουν το λίπασμα έχουν ήδη πάρει την ανιούσα. Σημειώνεται πως ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, Κώστα Τσιάρας, έχει προαναγγείλει παρεμβάσεις, με την Agrenda και το Agropnews να βεβαιώνουν έγκαιρα στα ρεπορτάζ τους ότι τα μέτρα θα κινηθούν στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των παραγωγών και όχι στο ενδεχόμενο επιβολής πλαφόν στα περιθώρια κέρδους των επιχειρήσεων.

Έκτακτη ενίσχυση 60 εκατ. ευρώ είχε δοθεί ξανά το 2022

Υπενθυμίζεται πως έκτακτη ενίσχυση για λιπάσματα είχε δοθεί ξανά το 2022, όταν και είχε αποφασιστεί η καταβολή συνολικού ύψους 60 εκατ. ευρώ, με την κυβέρνηση να βασίζεται τότε στο «Προσωρινό πλαίσιο για την λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό την στήριξη της οικονομίας κατά την διάρκεια της Ρωσικής Εισβολής στην Ουκρανία» που είχε εκδόσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ύψος της ενίσχυσης για κάθε δικαιούχο ανερχόταν σε ποσοστό 10,95% επί των παραστατικών για την αγορά λιπασμάτων για το χρονικό διάστημα από 1/10/2021 μέχρι 30/9/2022. Ανάλογη συζήτηση θα γίνει στις Βρυξέλλες και την επόμενη Δευτέρα.

ΕΠΑΡΚΗΣ ΑΛΛΑ ΑΚΡΟΒΑΤΕΙ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ ΛΕΕΙ

Η FERTILIZERS EUROPE

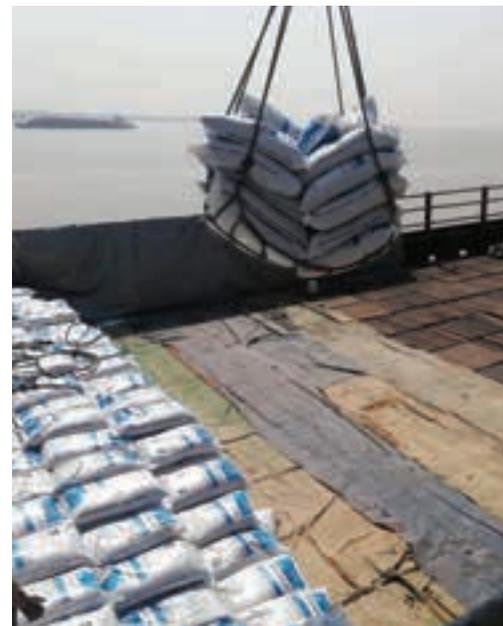
ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΓΙΟΥΡΟΥΚΕΛΗ

Αρνητικές επιπτώσεις στο κόστος των εισροών και μάλιστα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα μπορούν να έχουν οι διαταραχές σε οποιοδήποτε σημείο της παγκόσμιας αγοράς των λιπασμάτων, λέει η Fertilizers Europe, που παρακολουθεί στενά τον αντίκτυπο του πολέμου στη Μέση Ανατολή. Ενώ ουσιαστικά δεν υπήρξαν εισαγωγές ουρίας από το Ιράν στην ΕΕ τα τελευταία τρία χρόνια, η περιοχή του Κόλπου διαθέτει μια πολύ σημαντική παγκόσμια δυναμικότητα ουρίας. Εντούτοις, προς το παρόν δεν υπάρχουν προβλήματα με τη διαθεσιμότητα λιπασμάτων στην ΕΕ, δεδομένης της σχετικά υψηλής παραγωγής των Ευρωπαίων παραγωγών και των πολύ υψηλών εισαγωγών το 4ο τρίμηνο 2025, λέει σε ανακοίνωση της η βιομηχανία λιπασμάτων της ΕΕ. «Αν η κατάσταση επιμείνει ή επιδεινωθεί, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο ενίσχυσης της βοήθειας στους Ευρωπαίους αγρότες, υποστηρίζοντας την ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας λιπασμάτων», τονίζει υπογραμμίζοντας το δύσκολο λειτουργικό περιβάλλον. «Οι εταιρείες-μέλη της Fertilizers Europe δέχονταν ήδη σημαντική πίεση από τις υψηλές τιμές

ενέργειας και οι εξελίξεις ασκούν μόνο ανοδική πίεση στο κόστος παραγωγής αζωτούχων λιπασμάτων», σημειώνει.

Μαζικές ήταν οι εισαγωγές στο τέλος του 2025

Στο μεταξύ, αναφορικά με την εφαρμογή του μηχανισμού προσαρμογής των συνόρων άνθρακα, η βιομηχανία λιπασμάτων της ΕΕ, μιλά για παραπληροφόρηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο CBAM επηρεάζει την αγορά λιπασμάτων. Σε ανακοίνωσή της, η Fertilizers Europe αναφέρει ότι το χαμηλό επίπεδο εισαγωγών λιπασμάτων στην Ευρώπη τον Ιανουάριο του 2026 είναι αποτέλεσμα μιας άνευ προηγουμένου πλημμύρας εισαγόμενων λιπασμάτων το 8^ο τρίμηνο του 2025 για την αποφυγή του CBAM. Στην πραγματικότητα, οι εισαγωγές του Δεκεμβρίου ήταν οι υψηλότερες που έχουν καταγραφεί ποτέ. Η Ευρώπη σημείωσε αύξηση 140% στις εισαγωγές λιπασμάτων μεταξύ Δεκεμβρίου 2024 και Δεκεμβρίου 2025. Σε ένα μήνα η Ευρώπη εισήγαγε 2,53 εκατ. τόνους λιπασμάτων αζώτου. Αυτό αντιπροσωπεύει περίπου το 30% της ετήσιας κατανάλωσης λιπασμάτων αζώτου στην Ευρώπη (8,3 εκατ. τόνοι το 2023).

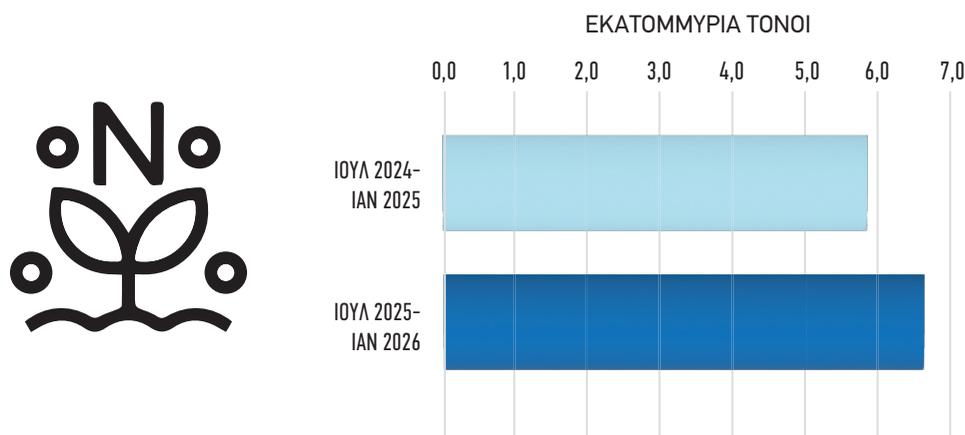

«Η κατάλληλη απάντηση είναι η στοχευμένη στήριξη των αγροτών»

«Σε αντίθεση με διάφορες αβάσιμες δηλώσεις που διαδόθηκαν από τα ενδιαφερόμενα μέρη, πρόσφατες αναλύσεις εκτιμούν ότι η αύξηση των τιμών λόγω της συμπερίληψης των λιπασμάτων στο CBAM θα πρέπει να είναι σχετικά μέτρια, της τάξης των 45 ευρώ ανά τόνο ουρίας (αντιπροσωπεύει περίπου το 8% της τιμής παράδοσης ουρίας στη γεωργική εκμετάλλευση), ανάλογα με τις εκπομπές των εισαγωγών. Οι αγρότες που αντιμετωπίζουν πολλαπλές πιέσεις κόστους αξίζουν στοχευμένη υποστήριξη. Ωστόσο, οι μακροπρόθεσμες προβλέψιμες προσαρμογές τιμών για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου δεν θα πρέπει να υπονομεύουν την εφαρμογή ενός μέσου για το κλίμα που έχει σχεδιαστεί για να διασφαλίζει δίκαιη τιμολόγηση άνθρακα μεταξύ των παραγωγών της ΕΕ και των εισαγωγών. Η κατάλληλη απάντηση είναι η άμεση υποστήριξη των αγροτών, όχι η αναστολή του CBAM», αναφέρει η Fertilizers Europe.

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΖΩΤΟΥΧΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ (ΜΤ)

(ΙΟΥΛ 2025 – ΙΑΝ 2026) VS (ΙΟΥΛ 2024 – ΙΑΝ 2025)

MEDILCO

Grow With Excellence

Premium σειρά
κρυσταλλικών λιπασμάτων με
Τεχνολογία **Stimulus!**

Μέγιστη Απόδοση

www.medilcohellas.com - info@medilcohellas.com - Tel: +30 210 9213 035

CBAM: ΜΙΑ ΔΟΜΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΛΥΣΙΔΑ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

> Υποστήριξε ο ΣΠΕΛ την εξέταση αναστολής της εφαρμογής του, που ήρθε χωρίς την κατάλληλη προετοιμασία

ΤΩΝ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΩΡΑΙΟΠΟΥΛΟΥ*
ΔΡ. ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**
ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΤΣΟΥΛΙΕΡΗ***

Η προστασία του περιβάλλοντος και η επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ αποτελούν αναγκαία και απολύτως ορθά βήματα για τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία. Ο ΣΠΕΛ υποστηρίζει την επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ και την προστασία της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Στα πλαίσια των παρεμβάσεων του εστιάζει στην ανάγκη προσαρμογής και εξειδίκευσης αναφορικά με την εφαρμογή του Μηχανισμού Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (ΜΣΠΑ – CBAM) στον τομέα των λιπασμάτων, προκειμένου να αποφευχθούν δυσανάλογες επιπτώσεις στον αγροτικό τομέα και στην αγροδιατροφική αλυσίδα. Με δεδομένο ότι ο κλάδος των λιπασμάτων αποτελεί στρατηγικό κρίκο της αγροδιατροφικής αλυσίδας, ως έναν από τους βασικότερους και αναντικατάστατους συντελεστές της αγροτικής παραγωγής και της διατροφικής ασφάλειας της χώρας, οι παρεμβάσεις στον κλάδο απαιτούν ιδιαίτερη προετοιμασία και ετοιμότητα. Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα ανόργανα λιπάσματα χρησιμοποιούνται κατά περίπου 80% στην γεωργική παραγωγή. Στην Ελλάδα, η σημασία τους είναι ακόμη μεγαλύτερη, καθώς οι αγρότες βασίζονται σχεδόν αποκλειστικά σε αυτά, με ποσοστό χρήσης που αγγίζει το 95%. Παράλληλα, τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής γεωργίας (όπως η έλλειψη ρευστότητας, το υψηλό κόστος παραγωγής και ο μικρός κλήρος) έχουν οδηγήσει σε σημαντική μείωση της χρήσης λιπασμάτων, με αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα και την ποσότητα της εθνικής αγροτικής παραγωγής. Η εφαρμογή του Μηχανισμού Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (CBAM), συνέπεσε με

μια δύσκολη χρονική στιγμή για τη γεωργία, αλλά και χωρίς την κατάλληλη προετοιμασία από την ΕΕ, που απαιτείται για την εφαρμογή τέτοιων δομικών παρεμβάσεων στην αλυσίδα αξίας των λιπασμάτων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι κρίσιμες κανονιστικές πράξεις και τεχνικές λεπτομέρειες εφαρμογής του CBAM –όπως οι τιμές αναφοράς (benchmarks), οι προεπιλεγμένες τιμές (default values), καθώς και οδηγίες για τον υπολογισμό και την επαλήθευση των εκπομπών ανά εργοστάσιο και πρώτη ύλη- δημοσιεύθηκαν μόλις δύο εβδομάδες πριν από την οριστική έναρξη εφαρμογής του μηχανισμού. Αντίστοιχα οι νομοθετικές υποχρεώσεις για τις εξαγωγές σε τρίτες χώρες λιπασμάτων που εμπίπτουν στο CBAM δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί.

Ήδη από τους πρώτους μήνες εφαρμογής του CBAM, οι επιχειρήσεις του κλάδου βρέθηκαν σε μεγάλη αβεβαιότητα τόσο στην Ελλάδα όσο και στα υπόλοιπα κράτη μέλη της ΕΕ. Κλήθηκαν να ενσωματώσουν ένα πρόσθετο κόστος, το ύψος του οποίου παραμένει ασαφές, αφού δεν έχει καθοριστεί η τιμή του ETS.

Οκτώ Κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ουγγαρία εξέφρασαν ρητές ανησυχίες για τις επιπτώσεις του CBAM στα λιπάσματα, στο κόστος αγροτικής παραγωγής και, κατ' επέκταση, στο κόστος τροφίμων, καθώς και απουσία ειδικής μελέτης ανάλυσης επιπτώσεων.

Φόβοι εκφράστηκαν από πολλούς φορείς ότι οποιαδήποτε αύξηση στο κόστος παραγωγής μετακυλίεται σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα, τελικά, στον καταναλωτή.

Με βάση αυτά τα δεδομένα ο ΣΠΕΛ και λαμβάνοντας υπόψη ότι η σταθερή και ανταγωνιστική διαθεσιμότητα των λιπασμάτων αποτελεί προϋπόθεση για τη διατροφική ασφάλεια, τη στήριξη των αγροτών και τη διατήρηση της παραγωγικής βάσης της χώρας και της Ευρώπης υποστήριξε:

- την **ειδική και διαφοροποιημένη αντιμετώπιση των λιπασμάτων** στο πλαίσιο του CBAM και την εξέταση αναστολής της εφαρμογής του, αξιοποιώντας το άρθρο 27α,
- τη **δημιουργία** μηχανισμών άμεσης ή έμμεσης αντιστάθμισης για τους αγρότες και την πρόβλεψη μέτρων προστασίας της αγροτικής παραγωγής και της επισιτιστικής ασφάλειας,
- την **άμεση ενίσχυση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητάς τους.**

Η επίτευξη των κλιματικών στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλει να γίνεται με τρόπο αναλογικό, χωρίς να υπονομεύεται η βιωσιμότητα της αγροτικής οικονομίας και η ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας.

*Προέδρου ΣΠΕΛ

** Γενικής Διευθύντριας ΣΠΕΛ

*** Υπεύθυνης Επικοινωνίας και Marketing ΣΠΕΛ

ΜΕΓΑΛΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΟΙ ΒΙΟΔΙΕΓΕΡΤΕΣ ΤΗΣ
TIMAC AGRO | ΛΥΔΑ ΚΛΗΡΩΝΟΥΝ

1 ΨΕΚΑΣΤΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ

ΜΕ ΚΑΘΕ **10 ΛΙΤΡΑ** ΒΙΟΔΙΕΓΕΡΤΩΝ
ΚΕΡΔΙΖΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ!

ΔΗΛΩΣΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ

diagonismostimacagrolyda.com

ΕΣΥ ΔΙΑΛΕΓΕΙΣ ΤΟ ΔΩΡΟ ΣΟΥ!

ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΙΜ ΑΝΘΡΑΚΑ

> Η ειδική θρέψη είναι υποχρεωτική φέτος για τους δικαιούχους

ΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑ ΛΙΑΜΗ

Η χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης/παρεμποδισμένα παίζει κομβικό ρόλο για τη λήψη της επιδότσης δέσμευσης άνθρακα των 31,7 ευρώ το στρέμμα στο βαμβάκι και 70,4 ευρώ το στρέμμα στη βιομηχανική τομάτα. Η Ζετής αυτή επιδότση, συνολικού ύψους 112 εκατ. ευρώ, για την οποία η συμμετοχή θα δηλωθεί στο ΟΣΔΕ του 2026, θα παρέχεται σε επιλέξιμες εκτάσεις στις οποίες ο παραγωγός θα κάνει κάτι «διαφορετικό» στις φροντίδες του σε σχέση με φέτος, ώστε να μειώσει το αποτύπωμα άνθρακα κατά 20%. Για το πρώτο έτος εφαρμογής, δηλαδή το 2026, η παραπάνω υποχρέωση θα επιτυγχάνεται εύκολα και μόνο από την ειδική θρέψη. Για τη διατήρηση ή και μεγιστοποίηση, καθ' όλη την τριετία, αυτού του μείον 20%, μπορεί να αξιοποιηθεί, ως δίχτυ ασφαλείας, η καλλιεργητική πρακτική της μειωμένης κατεργασίας, ελαχιστοποιώντας του

κινδύνους ποινών προς τους δικαιούχους της παρέμβασης.

Για τον υπολογισμό του ποσοστού ετήσιας μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα απαιτείται να οριστεί ένα έτος, ως έτος αναφοράς προκειμένου να αποτελέσει την τιμή βάσης με την οποία θα συγκρίνονται τα επόμενα έτη εφαρμογής. Μονάδα τιμής βάσης του αποτυπώματος άνθρακα είναι το ένα (1) kg CO₂ eq/ha ή το ένα (1) kg CO₂ eq/τη παραγόμενο προϊόντος. Οι δικαιούχοι θα έχουν τη ευχέρεια να επιλέξουν μια από τις δύο μονάδες. Ως έτος αναφοράς για τον υπολογισμό της τιμής βάσης ορίζεται το έτος 2025. Ως έτη εφαρμογής ορίζονται τα έτη 2026, 2027 και 2028.

Σημειώνεται εδώ πως η ένταξη στην παρέμβαση μιας έκτασης, από το έτος αναφοράς, θα προσδιορίζεται σε επίπεδο αριθμού στρεμμάτων και όχι σε αγροτεμάχια.

Καλλιεργητικές πρακτικές μείωσης άνθρακα

- i. Ορθολογική χρήση λίπανσης: με τη χρήση νέας τεχνολογίας και τεχνικών όπως η γεωργία ακριβείας ή/και με την εφαρμογή νέου τύπου λιπασμάτων που περιέχουν παρεμποδιστές για την αργή αποδέσμευση των θρεπτικών στοιχείων με αποτέλεσμα τη μειωμένη εξάτμιση και έκπλυσή τους ή/και με τη χρήση οργανικών λιπασμάτων
- ii. Καλλιεργητικές πρακτικές: όπως αυτές των επίσπορων καλλιεργειών ιδιαίτερα με ψυχανθή (χλωρή λίπανση).
- iii. Μειωμένη εδαφική κατεργασία: Περιορισμός του αριθμού των αρόσεων, μειωμένη εδαφική κατεργασία ή εδαφική μη κατεργασία
- iv. Βελτιστοποίηση της χρήσης νερού και μείωσης της άρδευσης: Πρακτικές όπως η χρήση νέων τεχνολογιών άρδευσης, στάγδην άρδευσης, εδαφοβελτιωτικών, είναι κατάλληλες
- v. Νέες τεχνολογίες έγκαιρης προειδοποίησης και επέμβασης των ψεκασμών
- vi. Χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας/ Μείωση κατανάλωσης ενέργειας.

**ΜΕΙΩΣΗ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ ΑΝΘΡΑΚΑ
ΣΕ ΑΡΟΣΙΜΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ
ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΕΥΡΩ / ΣΤΡΕΜΜΑ)**

ΒΑΜΒΑΚΙ

31,7

**ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ
ΝΤΟΜΑΤΑ**

70,4

ΚΙΝΟΑ

42,2

Magna®

Κατακτήσαμε τα Σταθεροποιημένα. Τώρα Ξεκλειδώνουμε Αποδόσεις.

www.compo-expert.com/gr

ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΡΩΤΑ Η ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

> Η **ανάπτυξη ενός καθολικού δείκτη** υγείας εδάφους, αποτελεί αντικείμενο έντονης ερευνητικής δραστηριότητας και, παρά τις εκτεταμένες προσπάθειες, αποτελεί ακόμα δύσκολο εγχείρημα

> Η **ολοκληρωμένη** διαχείριση θρεπτικών στοιχείων στο σύστημα έδαφος- φυτό, ως μέρος της Αναγεννητικής γεωργίας, έχει αποδειχθεί επιστημονικά ότι αποτελεί την πλέον αποτελεσματική πρακτική

ΤΩΝ ΔΡ. ΦΩΤΕΙΝΗ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ *

ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΤΣΟΥΛΙΕΡΗ **

ΝΙΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ***

Η Αναγεννητική γεωργία αναπτύσσεται για την αύξηση της αξίας της παραγωγής και τη διασφάλιση της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης.

Η Αναγεννητική γεωργία αναδεικνύεται ως μια στρατηγική διαχείρισης γεωργικών οικοσυστημάτων, που υιοθετεί βιώσιμες γεωργικές πρακτικές, με στόχο την ενίσχυση της υγείας και της γονιμότητας των εδαφικών πόρων, την ενίσχυση και προστασία της βιοποικιλότητας, καθώς και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Σε αντίθεση με πιο παραδοσιακές πρακτικές διαχείρισης, η Αναγεννητική γεωργία εστιάζει όχι μόνο στην απόδοση των καλλιεργειών αλλά και στη συνολική λειτουργικότητα του αγροοικοσυστήματος, με στόχο την επίτευξη θετικών περιβαλλοντικών και παραγωγικών αποτελεσμάτων.

Παρότι η Αναγεννητική γεωργία (regenerative agriculture), έχει λάβει ιδιαίτερη προσοχή τα τελευταία χρόνια, δεν είναι καινούργια ως έννοια, καθώς η φιλοσοφία και οι βασικές αρχές αναπτύχθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Δεν υπάρχει ακόμη ενιαίος και καθολικός ορισμός της, ούτε συγκεκριμένοι δείκτες αξιολόγησης των αποτελεσμάτων εφαρμογής της. Ωστόσο υπάρχει σημαντική σύγκλιση ως προς τους βασικούς στόχους της. Όλες οι πρακτικές που προτάσσονται δεν αφορούν μεμονωμένες τεχνικές, αλλά ένα ολιστικό σύστημα που στο επίκεντρο βρίσκεται η υγεία του εδάφους, η βιοποικιλότητα και η διασφάλιση της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης, απέναντι σε κλιματικές πιέσεις και προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες.

Λειτουργεί με βάση ως προς το «τι» πρέπει να επιτευχθεί -δηλαδή η βελτίωση της υγείας του εδάφους, η ενίσχυση της βιοποικιλότητας και η αποδοτική χρήση των πόρων- ενώ το «πώς» προσαρμόζεται ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, τις καλλιέργειες και τα διαθέσιμα εργαλεία.

Υγεία του εδάφους

Η υγεία του εδάφους στοιχειοθετεί τον βασικό πυλώνα της Αναγεννητικής γεωργίας. Ως όρος, η υγεία του εδάφους (Soil Health) αποτελεί μια πολυδιάστατη έννοια, που σχετίζεται με τη βελτιστοποίηση των χημικών, φυσικών και βιολογικών διεργασιών του εδάφους, οι οποίες είναι σημαντικές για τη διατήρηση της παραγωγικότητας και της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Η αξιολόγηση της υγείας του εδάφους πραγματοποιείται είτε μέσω μεμονωμένων δεικτών, είτε μέσω ενός συνολικού δείκτη που ενσωματώνει φυσικούς, χημικούς

ΑΠΕΙΛΕΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η υποβάθμιση των εδαφών αποτελεί ενεργή διαδικασία σε ξηρές και ημίξηρες περιοχές σε παγκόσμιο επίπεδο, με την Ελλάδα να μην αποτελεί εξαίρεση αφού σε πολλές περιοχές της χώρας, η κατάσταση των εδαφών κρίνεται ανησυχητική. Τα ελληνικά εδάφη παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά διάβρωσης, χαμηλά επίπεδα οργανικής ουσίας, προβλήματα αλατότητας, ενώ αντιμετωπίζουν και απειλές, όπως συμπίεση, ρύπανση και απώλεια βιοποικιλότητας. Παράλληλα, η αυξανόμενη συχνότητα ακραίων καιρικών φαινομένων εντείνει τις πιέσεις στα αγροτικά οικοσυστήματα. Συνεπώς στην Ελλάδα, η ανάγκη για εφαρμογή αναγεννητικών πρακτικών καθίσταται ολοένα και πιο απαραίτητη.

και βιολογικούς δείκτες. Η ανάπτυξη ενός καθολικού δείκτη υγείας εδάφους, αποτελεί αντικείμενο έντονης ερευνητικής δραστηριότητας.

Παρά τις εκτεταμένες προσπάθειες, αποτελεί ακόμα δύσκολο εγχείρημα, λόγω της υψηλής παραλλακτικότητας των εδαφών και των κλιματολογικών διαφορών μεταξύ των περιοχών.

Ο ρόλος του κλάδου των λιπασμάτων

Ο κλάδος των λιπασμάτων αναγνωρίζει την αναγεννητική γεωργία ως μία από τις στρατηγικές διαχείρισης των γεωργικών οικοσυστημάτων που θα συμβάλλουν στο μετριασμό της κλιματικής κρίσης και στην διατήρηση της βιωσιμότητας του αγροδιατροφικού τομέα. Η χρήση λιπασμάτων παραμένει αναπόσπαστο στοιχείο της γεωργικής παραγωγής, ωστόσο η αύξηση της αποτελεσματικότητάς της, η ορθολογική χρήση τους και ο συνδυασμός τους με βιώσιμες καλλιεργητικές πρακτικές επανατοποθετεί τη θέση του κλάδου στη θρέψη φυτών.

Η ολοκληρωμένη διαχείριση θρεπτικών στοιχείων στο σύστημα έδαφος- φυτό, ως μέρος της Αναγεννητικής γεωργίας έχει αποδειχθεί επιστημονικά ότι αποτελεί την πλέον αποτελεσματική απάντηση.

Ειδικότερα, η ολοκληρωμένη διαχείριση θρεπτικών στοιχείων περιλαμβάνει:

- συνδυασμένη χρήση ανόργανων και οργανικών λιπασμάτων,
- εφαρμογή λιπασμάτων με νέες τεχνολογίες και χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα,
- αξιοποίηση προϊόντων λίπανσης με

βιοδιεγέρτες με ή χωρίς μικροοργανισμούς,

- χρήση ψηφιακών εφαρμογών και δεδομένων, όπως αποτελέσματα από εδαφολογικές αναλύσεις,
- εφαρμογή των αρχών της ορθολογικής λίπανσης, τα 4Κ,
- εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων λίπανσης.

Ειδικά πρωτόκολλα και στρατηγικές

Προς αυτή την κατεύθυνση αναπτύσσονται ειδικά πρωτόκολλα, στρατηγικές και προϊόντα λίπανσης τόσο από τις εταιρείες του κλάδου των λιπασμάτων, όσο και από ερευνητικούς φορείς. Με βασικούς άξονες τη μείωση των απωλειών των θρεπτικών στοιχείων, την αύξηση της οργανικής ουσίας, την ενίσχυση της μικροβιακής δραστηριότητας στα εδάφη, καθώς και την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος της λίπανσης δημιουργούνται μηχανισμοί, πρακτικές και λύσεις που μπορούν να αποκαταστήσουν και να διατηρήσουν την υγεία των εδαφών, να αναστρέψουν την απώλεια βιοποικιλότητας, να αυξήσουν τη δέσμευση άνθρακα στο έδαφος και να συμβάλουν στη μακροχρόνια προστασία των εδαφικών πόρων. Η Αναγεννητική γεωργία αναπτύσσεται δυναμικά για την αύξηση της αξίας της παραγωγής, ισορροπώντας τις κλιματικές πιέσεις και για τη διασφάλιση της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης.

* Γενικής Διευθύντριας ΣΠΕΛ

** Υπεύθυνης Επικοινωνίας και Marketing ΣΠΕΛ

*** Γεωπόνου - υποψήφιας διδάκτορα του τμήματος ΑΦΠ&ΓΜ ΓΠΑ

Η Αναγεννητική γεωργία αναδεικνύεται ως μια στρατηγική διαχείρισης γεωργικών οικοσυστημάτων, που υιοθετεί βιώσιμες γεωργικές πρακτικές, με στόχο την ενίσχυση της υγείας και της γονιμότητας των εδαφικών πόρων, την ενίσχυση και προστασία της βιοποικιλότητας, καθώς και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Σε αντίθεση με πιο παραδοσιακές πρακτικές διαχείρισης, η Αναγεννητική γεωργία εστιάζει όχι μόνο στην απόδοση των καλλιεργειών αλλά και στη συνολική λειτουργικότητα του αγροοικοσυστήματος, με στόχο την επίτευξη θετικών περιβαλλοντικών και παραγωγικών αποτελεσμάτων.

Παρότι η Αναγεννητική γεωργία (regenerative agriculture), έχει λάβει ιδιαίτερη προσοχή τα τελευταία χρόνια, δεν είναι καινούργια ως έννοια, καθώς η φιλοσοφία και οι βασικές αρχές αναπτύχθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Δεν υπάρχει ακόμη ενιαίος και καθολικά αποδεκτός ορισμός της, ούτε συγκεκριμένοι δείκτες αξιολόγησης των αποτελεσμάτων εφαρμογής της. Ωστόσο υπάρχει σημαντική σύγκλιση ως προς τους βασικούς στόχους της. Όλες οι πρακτικές που προτάσσονται δεν αφορούν μεμονωμένες τεχνικές, αλλά ένα ολιστικό σύστημα που στο επίκεντρο βρίσκεται η υγεία του εδάφους, η βιοποικιλότητα και η διασφάλιση της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης, απέναντι σε κλιματικές πιέσεις και προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες.

Λειτουργεί με βάση ως προς το «τι» πρέπει να επιτευχθεί -δηλαδή η βελτίωση της υγείας του εδάφους, η ενίσχυση της βιοποικιλότητας και η αποδοτική χρήση των πόρων- ενώ το «πώς» προσαρμόζεται ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, τις καλλιέργειες και τα διαθέσιμα εργαλεία.

Υγεία του εδάφους

Η υγεία του εδάφους στοιχειοθετεί τον βασικό πυλώνα της Αναγεννητικής γεωργίας. Ως όρος, η υγεία του εδάφους (Soil Health) αποτελεί μια πολυδιάστατη έννοια, που σχετίζεται με τη βελτιστοποίηση των χημικών, φυσικών και βιολογικών διεργασιών του εδάφους, οι οποίες είναι σημαντικές για τη διατήρηση της παραγωγικότητας και της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Η αξιολόγηση της υγείας του εδάφους πραγματοποιείται είτε μέσω μεμονωμένων δεικτών, είτε μέσω ενός συνολικού δείκτη που ενσωματώνει φυσικούς, χημικούς

ΑΠΕΙΛΕΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η υποβάθμιση των εδαφών αποτελεί ενεργή διαδικασία σε ξηρές και ημίξηρες περιοχές σε παγκόσμιο επίπεδο, με την Ελλάδα να μην αποτελεί εξαίρεση αφού σε πολλές περιοχές της χώρας, η κατάσταση των εδαφών κρίνεται ανησυχητική. Τα ελληνικά εδάφη παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά διάβρωσης, χαμηλά επίπεδα οργανικής ουσίας, προβλήματα αλατότητας, ενώ αντιμετωπίζουν και απειλές, όπως συμπίεση, ρύπανση και απώλεια βιοποικιλότητας. Παράλληλα, η αυξανόμενη συχνότητα ακραίων καιρικών φαινομένων εντείνει τις πιέσεις στα αγροτικά οικοσυστήματα. Συνεπώς στην Ελλάδα, η ανάγκη για εφαρμογή αναγεννητικών πρακτικών καθίσταται ολοένα και πιο απαραίτητη.

και βιολογικούς δείκτες. Η ανάπτυξη ενός καθολικού δείκτη υγείας εδάφους, αποτελεί αντικείμενο έντονης ερευνητικής δραστηριότητας.

Παρά τις εκτεταμένες προσπάθειες, αποτελεί ακόμα δύσκολο εγχείρημα, λόγω της υψηλής παραλλακτικότητας των εδαφών και των κλιματολογικών διαφορών μεταξύ των περιοχών.

Ο ρόλος του κλάδου των λιπασμάτων

Ο κλάδος των λιπασμάτων αναγνωρίζει την αναγεννητική γεωργία ως μία από τις στρατηγικές διαχείρισης των γεωργικών οικοσυστημάτων που θα συμβάλλουν στο μετριασμό της κλιματικής κρίσης και στην διατήρηση της βιωσιμότητας του αγροδιατροφικού τομέα. Η χρήση λιπασμάτων παραμένει αναπόσπαστο στοιχείο της γεωργικής παραγωγής, ωστόσο η αύξηση της αποτελεσματικότητάς της, η ορθολογική χρήση τους και ο συνδυασμός τους με βιώσιμες καλλιεργητικές πρακτικές επανατοποθετεί τη θέση του κλάδου στη θρέψη φυτών.

Η ολοκληρωμένη διαχείριση θρεπτικών στοιχείων στο σύστημα έδαφος- φυτό, ως μέρος της Αναγεννητικής γεωργίας έχει αποδειχθεί επιστημονικά ότι αποτελεί την πλέον αποτελεσματική απάντηση.

Ειδικότερα, η ολοκληρωμένη διαχείριση θρεπτικών στοιχείων περιλαμβάνει:

- συνδυασμένη χρήση ανόργανων και οργανικών λιπασμάτων,
- εφαρμογή λιπασμάτων με νέες τεχνολογίες και χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα,
- αξιοποίηση προϊόντων λίπανσης με

βιοδιεγέρτες με ή χωρίς μικροοργανισμούς,

■ χρήση ψηφιακών εφαρμογών και δεδομένων, όπως αποτελέσματα από εδαφολογικές αναλύσεις,

■ εφαρμογή των αρχών της ορθολογικής λίπανσης, τα 4Κ,

■ εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων λίπανσης.

Ειδικά πρωτόκολλα και στρατηγικές

Προς αυτή την κατεύθυνση αναπτύσσονται ειδικά πρωτόκολλα, στρατηγικές και προϊόντα λίπανσης τόσο από τις εταιρείες του κλάδου των λιπασμάτων, όσο και από ερευνητικούς φορείς. Με βασικούς άξονες τη μείωση των απωλειών των θρεπτικών στοιχείων, την αύξηση της οργανικής ουσίας, την ενίσχυση της μικροβιακής δραστηριότητας στα εδάφη, καθώς και την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος της λίπανσης δημιουργούνται μηχανισμοί, πρακτικές και λύσεις που μπορούν να αποκαταστήσουν και να διατηρήσουν την υγεία των εδαφών, να αναστρέψουν την απώλεια βιοποικιλότητας, να αυξήσουν τη δέσμευση άνθρακα στο έδαφος και να συμβάλουν στη μακροχρόνια προστασία των εδαφικών πόρων. Η Αναγεννητική γεωργία αναπτύσσεται δυναμικά για την αύξηση της αξίας της παραγωγής, ισορροπώντας τις κλιματικές πιέσεις και για τη διασφάλιση της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης.

* Γενικής Διευθύντριας ΣΠΕΛ

** Υπεύθυνης Επικοινωνίας και Marketing ΣΠΕΛ

*** Γεωπόνου - υποψήφιας διδάκτορα του τμήματος ΑΦΠ&ΓΜ ΓΠΑ

ΑΣΒΕΣΤΙΟ, ΜΑΓΝΗΣΙΟ & ΘΕΙΟ

> Σταθερή η επέκταση στη χρήση αυτών των δευτερευόντων θρεπτικών συστατικών

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΓΙΟΥΡΟΥΚΕΛΗ

Η πρόβλεψη ότι η παγκόσμια αγορά δευτερευόντων θρεπτικών συστατικών για τη γεωργία θα αυξηθεί από 42,5 δισ. δολάρια το 2025 σε 64,1 δισ. δολάρια έως το 2035, σημειώνοντας μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης (CAGR) 4,2% καταγράφηκε σε σχετική ανάλυση αγοράς της Future Market Insights.

Αυτή η επέκταση οφείλεται στην αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των αγροτών σχετικά με την υγεία του εδάφους, την ισορροπημένη λίπανση και τον κρίσιμο ρόλο που διαδραματίζουν τα δευτερεύοντα θρεπτικά συστατικά -ασβέστιο, μαγνήσιο και θείο- στη βελτίωση της ποιότητας και της απόδοσης των καλλιεργειών, αναφέρουν οι αναλυτές.

Οι αγρότες βασίζονται όλο και περισσότερο σε λιπάσματα ασβεστίου, μαγνησίου και θείου για να διορθώσουν τις ελλείψεις σε δημητριακά, φρούτα και λαχανικά. Η ολοκληρωμένη διαχείριση θρεπτικών ουσιών -όπου οι δευτερεύουσες θρεπτικές ουσίες συνδυάζονται με τις κύριες μακροθρεπτικές ουσίες- υιοθετείται ως μια ολιστική προσέγγιση για τη μακροπρόθεσμη γονιμότητα του εδάφους.

Στο 46,9% της αγοράς τα λιπάσματα ασβεστίου

Συγκεκριμένα, τα λιπάσματα ασβεστίου, τα οποία προβλέπεται να κατέχουν το 46,8% του μεριδίου αγοράς το 2025, οδηγούν τη ζήτηση. Το ασβέστιο έχει καθοριστικό ρόλο στη δομή του εδάφους, την ανάπτυξη των ριζών και την ανθεκτικότητα των καλλιεργειών, καθιστώντας το απαραίτητο για τους αγρότες που θέλουν να βελτιώσουν τις αποδόσεις διατηρώντας την παραγωγικότητα του εδάφους.

Η Ασία-Ειρηνικός και η Λατινική Αμερική αναμένεται να έχουν υψηλή ανάπτυξη, επωφελούμενες από προγράμματα διαχείρισης θρεπτικών ουσιών που υποστηρίζονται από την κυβέρνηση και εντατικές γεωργικές πρακτικές. Στην Κίνα, όπου η αγορά προβλέπεται να αναπτυχθεί με μέσο ετήσιο ρυθμό 5,7%, η έμφαση που δίνει η κυβέρνηση στην ισορροπημένη λίπανση επιταχύνει την

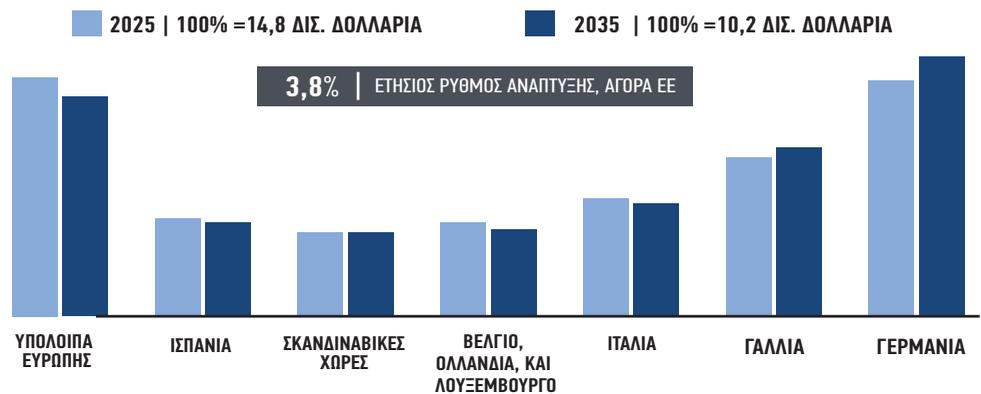

ΣΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΧΩΡΑΦΙΑ

> Τα χρησιμοποιούν οι αγρότες για να διορθώσουν ελλείψεις σε δημητριακά, φρούτα και λαχανικά

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΘΡΕΠΤΙΚΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΕ (ΜΕΡΙΔΙΟ (%) ΑΝΑ ΧΩΡΑ 2025 - 2035)

υιοθέτηση λιπασμάτων με βάση το ασβέστιο, το μαγνήσιο και το θείο. Ομοίως, η αγορά της Ινδίας, με μέσο ετήσιο ρυθμό 5,3%, υποστηρίζεται από την υιοθέτηση που προωθείται με επιδοτήσεις και πρωτοβουλίες κατάρτισης αγροτών. Στην Ευρώπη, Γερμανία (4,8% CAGR) και Ηνωμένο Βασίλειο (4,0% CAGR) οδηγούν την επέκταση της αγοράς μέσω της καλλιέργειας υψηλής αξίας και τεχνικών γεωργίας ακριβείας. Στη Β. Αμερική, η αγορά των ΗΠΑ (3,6% CAGR) επωφελείται από προηγμένες τεχνολογίες, όπως η υδρολίπανση και η εφαρμογή με καθοδήγηση GPS.

Διεθνείς γίγαντες, αναδυόμενοι παίκτες

Το ανταγωνιστικό περιβάλλον της εν λόγω αγοράς αντικατοπτρίζει ένα δυναμικό μείγμα καθιερωμένων ηγετών και νέων εισερχόμενων εταιρειών. Παγκόσμιοι γίγαντες όπως η Nutrien Ltd., η Yara International ASA και η The Mosaic Company συνεχίζουν να ενισχύουν την παρουσία τους, ενώ οι αναδυόμενοι παίκτες όπως Coromandel International Limited, Deepak Fertilisers και Zuari Agro Chemicals Ltd. αξιοποιούν τοπικές στρατηγικές, παρέχοντας εξατομικευμένα μείγματα θρεπτικών ουσιών. Εξειδικευμένοι πάροχοι λύσεων όπως Haifa Group, ICL Group και EuroChem Group καινοτομούν με υδατοδιαλυτές και βραδείας αποδέσμευσης συνθέσεις, προσφέροντας ακρίβεια, αποδοτικότητα και βιωσιμότητα.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ

ΤΟ 40% ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΣΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ

Η αυξανόμενη παγκόσμια ζήτηση για βασικές καλλιέργειες όπως το σιτάρι, το ρύζι και το καλαμπόκι ενισχύει τον ρόλο των δευτερευόντων θρεπτικών συστατικών στην επισιτιστική ασφάλεια. Τα λαχανικά, τα φρούτα και οι καλλιέργειες θερμοκηπίου υιοθετούν γρήγορα δευτερεύοντα θρεπτικά συστατικά για να βελτιώσουν τη διάρκεια ζωής μετά τη συγκομιδή, την ποιότητα των φρούτων και την ομοιομορφία. Οι οπωρώνες και οι φυτείες συμβάλλουν σημαντικά, ιδίως στην παραγωγή εσπεριδοειδών, μήλων και μπανανών. Η εφαρμογή στο έδαφος κυριαρχεί με 54,2% των εσόδων το 2025, χάρη στην αποτελεσματικότητά της στην παροχή θρεπτικών ουσιών στη ριζική ζώνη. Ωστόσο, η υδρολίπανση και οι φυλλώδεις εφαρμογές κερδίζουν έδαφος στη γεωργία ακριβείας, ιδιαίτερα στη γεωργία ελεγχόμενου περιβάλλοντος.

Humocall®

Για όλες τις καλλιέργειες
ΟΡΓΑΝΟΧΟΥΜΙΚΟ ΒΕΛΤΙΩΤΙΚΟ ΕΔΑΦΟΥΣ
ΑΠΟ ΚΟΠΡΙΑ ΟΡΝΙΩΝ

ΑΝΑΝΕΩΣΤΕ

Μπορείτε να καλύψετε τις ανάγκες του εδάφους
την καλύτερη βοήθεια, για να ανα

Σκού

ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧ

Π.ΣΚΟΥΡΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε. ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ-ΧΙΛΙΟΜΟΔΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ Τ.Κ. 20008 ΤΗΛ: +30 2741 098 227

Humobio®

Για τις βιολογικές καλλιέργειες
ΟΡΓΑΝΟΧΟΥΜΙΚΟ ΒΕΛΤΙΩΤΙΚΟ ΕΔΑΦΟΥΣ
ΑΠΟ ΚΟΠΡΙΑ ΟΡΝΙΘΙΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΚΤΡΟΦΩΝ

ΤΗ ΓΗ ΣΑΣ

ους που καλλιεργείτε και να του προσφέρετε
νεωθεί και να γίνει πιο παραγωγικό

ρτης
ΕΙΡΗΣΕΩΝ

FAX: +30 2741 098 484 ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ +30 213 0084 530 www.bioskourtis.gr e-mail: info@bio-skourtis.gr

ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΔΕΝ ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΕΥΡΩ ΑΝΑ ΚΙΛΟ ΑΛΛΑ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΕΠΙ ΑΠΟΔΟΣΕΙ

> «**Με τα εξειδικευμένα** προϊόντα μας, εμείς ως Medilco, μιλάμε πλέον για κόστος ανά στρέμμα, δηλαδή για το έσοδο του επαγγελματία καλλιεργητή» θα πει η επικεφαλής της εταιρείας Ήλια Γάγγου

> «**Η Nutrien** αναγνώρισε σε εμάς την προσωπικότητα και την εμπειρία μας για να αναθέσει το παγκόσμιο brand της»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΝΑΓΟ

«**Β**ρισκόμαστε σε μια νέα βιομηχανική επανάσταση. Η οποία ως βασικό χαρακτηριστικό έχει τις tailor-made λύσεις. Τις εξατομικευμένες λύσεις. Η ευελιξία και η διαφοροποίηση είναι κάτι το οποίο αναζητάει η αγορά. Με την επένδυσή μας στη μονάδα παραγωγής λιπασμάτων στα Οινόφυτα, μπορούμε να το παρέχουμε, όχι μόνο στα specialties αλλά και στα πιο κοινά προϊόντα θρέψης. Τα οποία δίνουν προστιθέμενη αξία και στους συνεργάτες μας, αλλά και στον τελικό χρήστη, τον επαγγελματία καλλιεργητή» αναφέρει μεταξύ άλλων στην εφ' όλης της ύλης συνέντευξή της στο Fertilizer Management η Ήλια Γάγγου. Μια γυναίκα που σήμερα ηγείται της εταιρείας Medilco αλλά δίνει εδώ και 17 χρόνια τα διαπιστευτήριά της στον ανδροκρατούμενο κλάδο των λιπασμάτων, αντιμετωπίζοντας μία μία όλες τις προκλήσεις και γράφοντας τη δική της ιστορία.

Πώς είναι για μια γυναίκα να θητεύει σε έναν κλάδο όπως είναι των λιπασμάτων;

Κατ' αρχάς να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση και να πω ότι σίγουρα είναι μια πρόκληση το να είσαι γυναίκα σε έναν ανδροκρατούμενο κλάδο. Ειδικά όταν ξεκίνησα εγώ, πριν από περίπου 17 χρόνια, θα μπορούσα να πω ότι είχα όλα τα désavantages. Γυναίκα, μη γεωπόνος, η μικρότερη ηλικιακά όλων και η κόρη

του αφεντικού. Πολλές προκλήσεις μαζεμένες. Βέβαια, εκ του αποτελέσματος, έχω να πω ότι με προσπάθεια, με σκληρή δουλειά, με υπομονή, με ειλικρίνεια, αγάπη γι' αυτό που κάνεις και σεβασμό στους άλλους μπορείς να αφήσεις το δικό σου αποτύπωμα στον κλάδο. Με χαροποιεί που βλέπω τις γυναίκες να μπαίνουν όλο και πιο δυναμικά στον κλάδο. Βέβαια δεν βλέπω ακόμα να κατέχουν υψηλές διοικητικές θέσεις κι αυτό με στεναχωρεί.

Πριν περάσουμε στα ειδικότερα του κλάδου, θα ζητούσα ένα σχόλιο για όσα συμβαίνουν αυτό τον καιρό στη Μ. Ανατολή, που σαφώς επηρεάζουν τον κλάδο.

Σε ένα γενικότερο πλαίσιο θα έλεγα ότι αυτό που βλέπουμε τώρα, το έχουμε ξαναδεί. Κάτι παρόμοιο συνέβη και πριν από 20 χρόνια με τις αυξήσεις των τιμών πετρελαίου, κυρίως για χρηματιστηριακούς λόγους. Αυτό το οποίο βλέπουμε τώρα έχει πάρει γεωπολιτικές διαστάσεις και επηρεάζει όλο τον κόσμο. Ξαφνικά η προσφορά δεν επαρκεί να καλύψει τη ζήτηση, καθώς το ένα πέμπτο της παγκόσμιας προμήθειας χάθηκε με το κλείσιμο του Στενού του Ορμούζ. Ακόμα και οι μεγάλες αγορές όπως η Κίνα, τις οποίες θεωρούμε ανεξάρτητες και οικονομικά

ίσως είναι και πιο υγιείς από την Αμερική, σταματάνε τις εξαγωγές και προσπαθούν να βρουν από πού θα αγοράσουν. Αυτό και μόνο δημιουργεί πάρα πολύ μεγάλη ανησυχία. Και δεν τίθεται μόνο το θέμα της ποσότητας κοιτασμάτων που είναι διαθέσιμα αλλά αυτό που πρέπει περισσότερο να μας απασχολεί είναι αν υπάρχουν υποδομές αποθήκευσης, μεταφορές και αεροποίησης όταν μιλάμε για φυσικό αέριο. Στην Ελλάδα ακόμα έχουμε μόνο τα αποθέματα της Ρεβυθούσας και της Αλεξανδρούπολης που φτάνουν για περίπου 10 μέρες.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον το λίπασμα πώς επηρεάζεται και ποιες ειδικότερες κατηγορίες είναι αυτές που κυρίως ταλαιπωρούνται;

Όταν μιλάμε για ενεργειακή ασφάλεια, όταν μιλάμε για προσφορά που δεν μπορεί να καλύψει τη ζήτηση, μπαίνουμε σε συζητήσεις δημοπρασίας. Δηλαδή, ποιος μπορεί να πληρώσει τα περισσότερα για να καλυφθεί. Αυτό προφανώς είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον δικό μας κλάδο. Μπορεί όλα αυτά τα χρόνια να μιλάμε για επισιτιστική ασφάλεια, να λέμε ότι το 2050 θα είμαστε 9 δισεκατομμύρια κόσμος, ότι δεν υπάρχει επάρκεια θρεπτικών στοιχείων, ότι τα εδάφη είναι ταλαιπωρημένα, αλλά μένουμε εκεί. Υπάρχει όμως και μία συνέχεια, ότι πρέπει να συνδέουμε όλο αυτό με την ενεργειακή ασφάλεια, γιατί είναι άρρηκτα συνδεδεμένα. Ας πάρουμε τις βασικές πρώτες ύλες, την ουρία

A professional portrait of Halia Gago, a woman with long brown hair, wearing a white blazer with gold buttons and a necklace. She has her arms crossed and is looking directly at the camera against a dark green background.

ΗΛΙΑ ΓΑΓΓΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
MEDILCO ΕΛΛΑΣ

για παράδειγμα, που είναι μία βασική πρώτη ύλη αζώτου. Κάθε φορά που έχουμε Παγκόσμια Ημέρα Λιπασμάτων, λέμε ότι ένα τρίτο της τροφής σήμερα οφείλεται στο άζωτο. Ξέρετε όμως ότι το 70-80% κόστους παραγωγής της ουρίας είναι το φυσικό αέριο; Ναι, να μιλάμε για πράσινες λύσεις θρέψης αλλά εάν δεν υπάρχουν τα βασικά θρεπτικά στοιχεία θρέψης, που θα εφαρμοστούν;

Όταν ανεβαίνει επομένως η τιμή του φυσικού αερίου, αυτόματα πολλαπλασιάζεται και η τιμή της ουρίας και του αζώτου. Και την ίδια ώρα έχουμε και μία μεγάλη μετάβαση σε νέους τύπους λιπασμάτων, σταθεροποιημένα, βραδείας αποδέσμευσης, με βιοδιεγέρτες κλπ. Τι σημαίνουν όλα αυτά για τον κλάδο;

Για τον κλάδο σημαίνει ότι υπάρχει μία διπλή μετάβαση, θα έλεγα. Δηλαδή από τη μια βλέπουμε ότι οι εξελίξεις, οι γεωπολιτικές, κρούουν τον κώδωνα του πόσο πολύ εξαρτώμαστε, ως εισαγωγική χώρα, από τις πρώτες ύλες. Και από την άλλη βλέπουμε τις τάσεις για ανάπτυξη προϊόντων και τεχνολογιών φιλικών στο περιβάλλον. Αυτό τι σημαίνει για τον κλάδο; Σημαίνει ότι υπάρχει μία μετάβαση από τα τυποποιημένα προϊόντα θρέψης στα πιο εξειδικευμένα. Σημαίνει ότι υπάρχει μία αυξημένη ανάγκη για τεχνολογία και τεχνική υποστήριξη. Σημαίνει ότι υπάρχουν αυξημένες απαιτήσεις για διαφοροποίηση.

Όλα αυτά όμως σημαίνουν και αυξημένο κόστος για τον παραγωγό, έχω την εντύπωση. Μπορεί ο παραγωγός να το σηκώνει;

Αυτή είναι μία από τις ερωτήσεις που μου αρέσουν. Γιατί σε ορισμένες περιπτώσεις αυτό δεν σημαίνει κόστος για τον παραγωγό. Όταν μιλάμε για αύξηση των τιμών των πρώτων υλών, λόγω

αύξησης του κόστους, να πράγματι αυξάνονται οι βασικές πρώτες ύλες. Αλλά όταν μιλάμε για προϊόντα τεχνολογίας, για προϊόντα νέου τύπου, δεν μιλάμε για αξία και κόστος ευρώ ανά κιλό. Θα πρέπει να μιλήσουμε για κόστος ανά στρέμμα. Αυτό που θα πρέπει να κάνουμε, και τουλάχιστον εμείς σαν Medilco κάνουμε, είναι να εστιάζουμε στο έσοδο του επαγγελματία καλλιεργητή. Γιατί όταν ένα προϊόν έχει τεχνολογία, και θα το προτείνεις και θα χρειαστεί να βάλει λιγότερη δόσολογία ή θα έχει καλύτερη απορρόφηση του φωσφόρου, που είναι το πιο δυσκίνητο θρεπτικό στοιχείο. Τότε σίγουρα δεν μιλάμε για ευρώ ανά κιλό.

Δηλαδή, βλέπουμε υψηλότερες αποδόσεις μέσα από αυτά τα προϊόντα.

Μιλάμε πια για επένδυση επί αποδόσει. Όταν με ένα προϊόν τεχνολογίας καταφέρει ο παραγωγός και έχει, για παράδειγμα, πρωιμότητα, να κόψει ας πούμε δύο εβδομάδες νωρίτερα τις φράουλες, είναι περισσότερα χρήματα. Εάν καταφέρει και βελτιώσει τα brich στη βιομηχανική τομάτα, είναι περισσότερο έσοδο.

Σωστό. Ωστόσο βλέπουμε ότι η ελληνική γεωργία αυτά τα χρόνια έχει διεισδυθεί. Οι διεθνείς τιμές δεν την διευκολύνουν να αναπτυχθεί. Θα έλεγα εγώ ότι έχει παραμεληθεί, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την στρατηγική που ακολουθεί η χώρα μας.

Πιστεύω ότι η Ελλάδα είναι μία καθαρά αγροτική χώρα. Είναι όμως και μια χώρα ευρωπαϊκή. Αυτή τη στιγμή οι επενδύσεις και τα μεγάλα κεφάλαια και κονδύλια που δίνονται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, προέρχονται κυρίως από το Ταμείο Ανάκαμψης. Του οποίου η κεντρική διοίκηση είναι οι χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Και το ερώτημα είναι: Είναι αγροτικές οι χώρες

Μόνο κέρδος μπορεί να έχει ένας παραγωγός αν καταφέρει, για παράδειγμα, να κόψει δύο εβδομάδες νωρίτερα τις φράουλες ή να βελτιώσει τα brich στη βιομηχανική τομάτα, τονίζει η Ήλια Γάγγου.

της Κεντρικής Ευρώπης; Προφανώς λοιπόν τα κονδύλια της Ελλάδας, όπως και των υπόλοιπων αγροτικών χωρών, είναι περιορισμένα. Αυτό σε συνδυασμό και με το καθόλου υγιές εθνικό σύστημα λειτουργίας του πρωτογενούς τομέα, έχουν ως αποτέλεσμα να μην υπάρχει αυτή η στήριξη που θα έπρεπε να υπάρχει στον Έλληνα επαγγελματία καλλιεργητή.

Υπάρχει μοντέλο γεωργίας το οποίο μπορεί να ακολουθήσει η χώρα μας για να ανταποκριθεί καλύτερα στα κελεύσματα των καιρών και στη διεθνή ζήτηση και ποιο είναι αυτό;

Πιστεύω ότι ένα βιώσιμο μοντέλο για την ελληνική γεωργία θα ήταν ένα υβριδικό μοντέλο. Δηλαδή ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να συναγωνιστεί σε μαζική παραγωγή χώρες με χαμηλό κόστος. Άρα θα πρέπει να εστιάσει σε υψηλής ακρίβειας τεχνολογίες, θα πρέπει, για να μειώσει ουσιαστικά το κόστος των εισροών, να εστιάσει σε συνεργασίες, σε ομάδες παραγωγών, σε συνεταιρισμούς ώστε να βελτιώσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη. Και θα πρέπει να εστιάσει στην ανάπτυξη και στην εξαγωγή προϊόντων που μπορεί να πουλήσει σε ψηλότερες τιμές, όπως είναι τα ΠΟΠ προϊόντα, όπως είναι τα βιολογικά προϊόντα. Πιστεύω επίσης ότι η καθετοποίηση είναι ένα κομμάτι που μπορεί να βοηθήσει τον παραγωγό, δηλαδή να εμπλακεί περισσότερο και στο κομμάτι της συσκευασίας ή της πώλησης, ώστε να βελτιώσει τα περιθώρια κέρδους του.

Ηγείσαι, όπως είπαμε, της Medilco Ελλάς, μιας εταιρείας που χρόνια έχει σημαντική παρουσία στον κλάδο των λιπασμάτων. Τι είναι αυτό που τη διαφοροποιεί;

Η Medilco δεν είναι ένας απλός προμηθευτής λιπασμάτων. Προσπαθούμε να ενεργούμε ως συνεργάτης στον τελικό παραγωγό και να τον βοηθήσουμε στη μετάβαση προς τη βιώσιμη γεωργία. Έχουμε επιλέξει να επενδύσουμε σε στρατηγικούς πυλώνες, όπως τα εξειδικευμένα προϊόντα. Μιλάμε για τεχνολογίες, τοποθετούμε brands. Είμαστε από τους πρώτους που μιλήσαμε για την Αναγεννητική γεωργία. Από τους πρώτους που ξεκινήσαμε να μιλάμε για λιπάσματα ελεγχόμενης αποδέσμευσης πριν καν εμφανιστεί ο δημοφιλής αυτός χαρακτηρισμός, για σταθεροποίηση και για αναστολείς. Τους βιοδιεγέρτες τους τοποθετούμε στην αγορά εδώ και 13 χρόνια. Όχι τον τελευταίο καιρό που έχει γίνει της μόδας. Το δεύτερο κομμάτι είναι η τεχνική υποστήριξη. Δεν αρκεί να έχεις μόνο ένα καλό υλικό, να έχεις μια τεχνολογία, αν δεν έχεις το τεχνικό υπόβαθρο να το στηρίξεις. Η Medilco είναι από τις ελάχιστες, αν όχι η μοναδική εταιρεία, που ξεκινήσαμε από τα κρυσταλλικά, ξεκινήσαμε από τα υγρά και στο τέλος, πρόσφατα, τα τελευταία χρόνια βάλουμε στην γκάμα τα κοκκώδη. Και το τρίτο είναι η βιωσιμότητα. Είτε έχει να κάνει η βιωσιμότητα με προϊόντα θρέψης που υπάγονται στις κατηγορίες της πράσινης ανάπτυξης, είτε έχει να κάνει και με τις συνεργασίες με οίκους του εξωτερικού. Καθώς όπως είπαμε, η Ελλάδα είναι καθαρά εισαγωγική χώρα.

Έτσι είχατε και μια σπουδαία συνεργασία τον τελευταίο καιρό με την αμερικανική εταιρεία Nutrien. Ήταν μια έκπληξη για τον κλάδο. Πώς φτάσατε εκεί και πείτε μας λίγα πράγματα παραπάνω.

Η πολυετής εμπειρία μας στον κλάδο και η διεθνής παρουσία μας ως Medilco μας δίνει τη δυνατότητα αφενός να έχουμε μια γνώση της αγοράς, να έχουμε την ικανότητα να εντοπίζουμε τις ευκαιρίες, γιατί πάντα υπάρχουν ευκαιρίες, ειδικά όταν υπάρχουν έντονες αλλαγές, και βέβαια να μπορούμε να τις εκμεταλλευτούμε. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η συνεργασία μας με την Nutrien είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της προσέγγισης. Και τι εννοώ. Ότι η Nutrien πληροί τις προδιαγραφές του στρατηγικού συνεργάτη με βάση αυτά τα οποία αναζητούσαμε. Όπως επίσης η Nutrien αναγνώρισε στη Medilco την προσωπικότητα, την εμπειρία, την εξειδίκευση για να τοποθετήσει τον brand της, όχι μόνο στην ελληνική αγορά, αλλά στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η Nutrien δεν είναι απλά ένας παραγωγός. Είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός παγκοσμίως πρώτων υλών. Παράγει 27 εκατομμύρια τόνους λιπασμάτων

Είμαστε από τους πρώτους που μιλήσαμε για την Αναγεννητική γεωργία. Από τους πρώτους που ξεκινήσαμε να μιλάμε για λιπάσματα ελεγχόμενης αποδέσμευσης πριν καν εμφανιστεί ο δημοφιλής αυτός χαρακτηρισμός, για σταθεροποίηση και για αναστολείς. Τους βιοδιεγέρτες τους τοποθετούμε στην αγορά εδώ και 13 χρόνια

και 12 εκατομμύρια τόνους φωσφόρου. Με 4.500 χιλιάδες γεωπόνους στην πρώτη γραμμή, 25 εργοστάσια. Και δεν είχε καμία παρουσία στην Ελλάδα. Ανέθεσε λοιπόν σε εμάς... να ξεκινήσουμε να τοποθετούμε το brand και τις τεχνολογίες, τα οποία ήδη έχουν ξεκινήσει στην ελληνική αγορά. Κι όχι μόνο σε προϊόντα απευθείας χρήσης, αλλά και τεχνολογίες που θα εφαρμόσουμε στις γραμμές παραγωγής μας.

Ταυτόχρονα έχετε υλοποιήσει τον τελευταίο καιρό και μια πολύ σημαντική επένδυση. Στα Οινόφυτα, αν δεν κάνω λάθος, είναι η μονάδα παραγωγής λιπασμάτων. Δώστε μας μια εικόνα.

Πράγματι η εταιρεία μας ολοκλήρωσε μια σημαντική επένδυση και μια πρότυπη μονάδα παραγωγής λιπασμάτων. Η οποία πιστεύουμε ότι θα βοηθήσει στην εξέλιξη της εταιρείας μας. Ο στόχος δεν είναι απλά να φτιάξουμε κοινά τυποποιημένα προϊόντα θρέψης, αλλά εστιάζει κυρίως σε εξειδικευμένα προϊόντα θρέψης υψηλής τεχνολογίας και διαφοροποίησης. Η επένδυση αυτή υλοποιήθηκε με σκοπό να αξιοποιήσουμε στην πράξη την εμπειρία και την τεχνογνωσία που έχουμε αποκτήσει όλα αυτά τα χρόνια, μεταβαίνοντας από τη διανομή γνώσης στην παραγωγή της. Παράλληλα, μας δίνει τη δυνατότητα να επωφεληθούμε από οικονομίες κλίμακας, βελτιώνοντας την αποδοτικότητα και την ανταγωνιστικότητά μας. Η νέα μονάδα μας επιτρέπει να ανταποκριθούμε πιο αποτελεσματικά στη μεταβαλλόμενη αγοραστική συμπεριφορά, όπου οι παραγωγοί στρέφονται πλέον σε πιο συχνές προμήθειες μικρότερων ποσοτήτων, αναζητώντας ευελιξία και άμεση διαθεσιμότητα. Επιπλέον, να ενισχύσουμε τις εξαγωγές. Τέλος, εντάσσεται πλήρως στο νέο βιομηχανικό περιβάλλον που διαμορφώνεται, όπου η παραγωγή μετακινείται από τις τυποποιημένες λύσεις προς πιο ευέλικτα, tailor-made προϊόντα και να προσφέρουμε τη δυνατότητα να παράγουμε λύσεις προσαρμοσμένες στις πραγματικές ανάγκες του σύγχρονου παραγωγού, ενισχύοντας ουσιαστικά τη διαφοροποίηση και την προστιθέμενη αξία. Ουσιαστικά, πρόκειται για μια επένδυση που μετατρέπει την εμπειρία σε παραγωγική δύναμη και τη γνώση σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Να μιλήσουμε για την αγορά φέτος. Είχαμε κάποια θέματα στα τέλη του προηγούμενου χρόνου. Τα μαγαζιά δεν μπορούσαν να μαζέψουν τα χρήματα από τους αγρότες. Γιατί υπήρξε μια καθυστέρηση στις πληρωμές. Πώς είναι τώρα η κατάσταση.

Όταν υπάρχουν συσσωρευμένα προβλήματα, αυτά κάποια στιγμή θα εμφανιστούν. Και θα

σκάσουν και άσχημα φοβάμαι. Γιατί άλλο να κρατάς ένα ποτήρι με ένα νερό πέντε λεπτά. Και άλλο να το κρατάς έναν μήνα, δύο μήνες, ένα χρόνο. Όταν κόβεις τη χρηματοδοτική ροή από έναν κλάδο όπως ο αγροτικός, που δουλεύει ως επί το πλείστον με το καθεστώς της πίστωσης και είναι και ήδη πιεσμένος, προφανώς ζορίζεται. Αλλά να μην κατηγορούμε μόνο τη χώρα μας, επειδή έχω εικόνα και από άλλες αγορές. Αυτή η δυστοκία και η έλλειψη ρευστότητας του επαγγελματία καλλιεργητή δεν είναι μόνο ελληνικό φαινόμενο. Το βλέπουμε και σε άλλες χώρες. Και μεγάλες αγορές. Στη Βουλγαρία, στις γειτονικές μας χώρες, που είναι αναπτυσσόμενες αγορές, υπάρχει. Και στη Ρουμανία, που είναι εξίσου μεγάλη αγορά. Επομένως το θέμα και το ερώτημα πώς αυτή η κατάσταση θα βελτιωθεί.

Υπάρχει πιθανότητα βελτίωσης σε ορατό χρόνο; Η χρονιά φέτος πώς έχει ξεκινήσει για εσάς, οι πωλήσεις πώς προχωράνε;

Η χρονιά τελείωσε δύσκολα το 2025. Θα θυμόμαστε όλοι με τους αγρότες και τα μπλόκα. Και δεν έχουμε δει θετικά σημάδια, θα μπορούσα να πω. Τον Γενάρη είχαμε να κάνουμε με τον CBAM, που μονοπωλούσε όλες τις συζητήσεις, με ένα τελείως ασαφές περιβάλλον όπου δεν μπορούσαμε να κάνουμε κοστολόγηση. Όχι ότι τώρα έχουν ξεκαθαρίσει τα πράγματα, ακόμα είμαστε στον αέρα. Γεγονός, που δημιουργεί μια σύγχυση στην αγορά. Και τώρα έχουμε τον πόλεμο.

Μιας και αναφέρθηκε ο CBAM, ο ΣΠΕΛ έχει ζητήσει με ανακοινώσεις την αναστολή εφαρμογής αυτού του μηχανισμού επιβάρυνσης των εταιρειών. Η δική σας γνώμη ποια είναι;

Στον ΣΠΕΛ, καταρχάς όπου είμαι στο Διοικητικό Συμβούλιο εκλεγμένη εδώ και δέκα χρόνια, πράγματι γίνονται πάρα πολύ μεγάλες προσπάθειες. Έτσι ώστε να παρεμβαίνουμε και σε εθνικό επίπεδο και σε ευρωπαϊκό με το networking το οποίο έχει στηθεί. Δεν ξέρω πραγματικά αν σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα υπάρχει αντίστοιχος σύνδεσμος με τόσο ισχυρό networking. Καταφέρνουμε να τοποθετούμαστε ως αγροτική χώρα και να διεκδικούμε τα δικαιώματά μας. Πράγματι έχουν γίνει σχετικές επιστολές και ενστάσεις από τον ΣΠΕΛ. Δεν έχουμε κάποια οριστική απάντηση ακόμα. Διάβαζα τις προάλλες, χωρίς να είναι κάτι επίσημο, ότι λόγω και της κατάστασης που προέκυψε με τον πόλεμο από την Ευρώπη κοιτάνε το θέμα ακόμα πιο θετικά.

Γίνονται δεύτερες σκέψεις επ' αυτού.

Ακριβώς.

Θα ήθελα να κλείσω ρωτώντας μου πώς είναι να θητεύει κανείς δίπλα στον Μιχάλη Γάγγο, τον πατέρα σας, έναν άνθρωπο που έχει φάει τα λιπάσματα με το κουτάλι όπως λέμε.

Πώς είναι να είσαι δίπλα σε έναν αυτοδημιούργητο one man show επιχειρηματία; Σίγουρα είναι

δύσκολο. Σίγουρα είναι προκλητικό. Θεωρώ όλοι αυτοί όσοι μπορούν νέοι να είναι δίπλα σε τέτοιους ανθρώπους είναι μοναδικό πλεονέκτημα. Μαθαίνεις τόσα πράγματα κάθε μέρα. Είναι σαν να κάνεις ένα MBA κάθε μέρα.

Θα έλεγα ότι και μας, τους δημοσιογράφους, μας έχει διδάξει πολλά πράγματα για τον κλάδο.

Ακριβώς. Είναι η εμπειρία του. Έχει ζήσει κρίσεις. Έχει δει όλους τους κύκλους γιατί οι αγορές κάνουν κύκλους. Οπότε είναι πολύ σημαντικό να υπάρχουν τέτοιοι άνθρωποι, να μοιράζονται απλόχερα τη γνώση γιατί δεν μαθαίνεις μόνο τη γνώση της αγοράς. Περισσότερο αυτό που μαθαίνεις είναι αξίες. Είναι στάσεις ζωής. Είναι το πώς να διαχειρίζεσαι καταστάσεις. Που σε διαμορφώνουν ως επαγγελματία, εφόσον θες να ακούσεις. Και είσαι ανοιχτός στο να ακούσεις και να εξελιχθείς. Μακάρι να υπήρχαν περισσότεροι μέντορες, να υπήρχαν περισσότερα παιδιά με διάθεση και κουράγιο και υπομονή. Να ακούνε χωρίς να μιλάνε και να μαθαίνουν. Αυτό προσπαθώ να κάνω και εγώ. Στα νεότερα μέλη της οικογένειας της Medilco. Να δίνω απλόχερα την πληροφόρηση. Να δίνεις χώρο. Να χτίζεις εμπιστοσύνη. Και να τους βλέπεις να εξελίσσονται ως άνθρωποι. Ο μέντορας δεν είναι αυτός που θα σε πάρει από το χέρι και θα το κρατάει συνέχεια. Αλλά είναι αυτός που θα σε βοηθήσει να χαράξεις τον δικό σου δρόμο.

Πώς είναι να είσαι δίπλα σε έναν αυτοδημιούργητο one man show επιχειρηματία; Όπως ο Μιχάλης Γάγγο. Σίγουρα είναι δύσκολο. Σίγουρα είναι προκλητικό. Θεωρώ όλοι αυτοί όσοι μπορούν νέοι να είναι δίπλα σε τέτοιους ανθρώπους είναι μοναδικό πλεονέκτημα. Είναι σαν να κάνεις ένα MBA κάθε μέρα.

AGRENDAS STUDIO

Έλα κι εσύ
στο agenda studio

Από αριστερά Τάσος
Χανιώτης, Δημήτρης
Ρουσσέας, Θανάσης
Κούντριας, Τόλης Ιωαννίδης,
Δημήτριος Μπιλάλης,
Γιάννης Πανάγος

ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΠΟΥ ΛΕΓΕΤΑΙ «ΛΙΠΑΣΜΑ»

> **Μείωση του κόστους** παραγωγής χωρίς επιπτώσεις στο περιβάλλον μπορούν να εξασφαλίσουν για την εγχώρια γεωργία οι νέες τεχνολογίες των λιπασμάτων μέσω των σύγχρονων συστημάτων γεωργικής πρακτικής που διευκολύνουν το πέρασμα από το μοντέλο του κόστους στο μοντέλο της αξίας

ΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑ ΛΙΑΜΗ

Κρίσιμες καταστάσεις για την παγκόσμια γεωργία έχει προκαλέσει η μεγάλη αύξηση του κόστους παραγωγής, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν τεχνικές λύσεις τόσο στον τομέα της έρευνας, όσο και των εφαρμογών, ώστε ο παραγωγός να επιτύχει τη μείωση του κόστους χωρίς επιπτώσεις στο περιβάλλον. Φυσικά απαραίτητη κρίνεται η ανάπτυξη αντίστοιχων πολιτικών, όχι με τη μορφή γενικών κατευθύνσεων, αλλά με συγκεκριμένες πρακτικές και κίνητρα που θα επικοινωνούν ξεκάθαρα στους παραγωγούς τι ακριβώς πρέπει να κάνουν για να πετύχουν την αναγκαία προσαρμογή. Με άξονα αυτά τα τρία μυνήματα αναπτύχθηκε η συζήτηση της ημερίδας του ΣΠΕΛ στην Agrotica 2026, η οποία έλαβε χώρα το Σάββατο 14 Μαρτίου στην Αίθουσα OLYMPIAS του Συνεδριακού Κέντρου «Σ.Κ. Ι.

Βελλίδης», με θέμα «Αγροτική Παραγωγή και Ανταγωνιστικότητα: Από το Κόστος στην Αξία». Εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας, της ακαδημαϊκής κοινότητας, καθώς και εκπρόσωποι της αλυσίδας αξίας της αγροδιατροφής, συμμετείχαν με στόχο την ανάδειξη μιας κοινής στρατηγικής προσέγγισης για το μέλλον της ελληνικής γεωργίας.

Καθοριστική η σύνδεση μεταξύ επιδότησης και μετρήσιμης απόδοσης του παραγωγού στο έδαφος

Ένα τριπλό δίλημμα στην Ευρώπη δημιουργούν οι ευρύτερες επιδιώξεις γεωστρατηγικού χαρακτήρα που οδήγησαν τόσο στην εφαρμογή δασμών στα αγροτικά προϊόντα ενώ ενίσχυσαν τις γενικότερες προκλήσεις που αφορούν στο κόστος παραγωγής. Όπως εξήγησε ο Τάσος Χανιώτης, πρώην στέλεχος της DG Agri, το τριπλό αυτό δίλημμα αφορά: α) τη διασφάλιση φθηνών λιπασμάτων, β) τη μέτρηση της αξίας και τιμής τους (bulk ή επεξεργασμένα) και γ) την παροχή κινήτρων στους παραγωγούς για

στροφή σε περιβαλλοντικά φιλικά προϊόντα, χωρίς να θίγεται η οικονομική τους βιωσιμότητα. Ο πρώην κοινοτικός αξιωματούχος εστίασε και στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής γεωργίας, σημειώνοντας τη στροφή προς προϊόντα προστιθέμενης αξίας και τις δυνατότητες αύξησης της παραγωγικότητας μέσω πρακτικών που συνδυάζουν οικονομικούς και περιβαλλοντικούς όρους. Τόνισε δε, ότι για την επιτυχία απαιτείται συστηματική παροχή συμβουλών στους παραγωγούς, η οποία σήμερα διαφέρει σημαντικά από κράτος μέλος σε κράτος-μέλος

και σημείωσε ότι η σωστή σύνδεση μεταξύ επιδότησης και μετρήσιμης απόδοσης του παραγωγού στο έδαφος είναι καθοριστική, καθώς το τρέχον σύστημα έχει στρεβλώσεις που απαιτούν αναθεώρηση.

Αταξία στο διεθνές εμπόριο

Με κριτικό πνεύμα σχολίασε ο κ. Χανιώτης και την αμφισβήτηση του ρόλου του εμπορίου, όπου επικρατεί ο νόμος του ισχυροτέρου. «Με τον Α ή το Β τρόπο μιλάγαμε για παγκόσμια τάξη. Τώρα έχουμε μία πλήρη αταξία στο επίπεδο όλων των δήθεν σχέσεων που

προκαλεί έντονες εμπορικές εντάσεις», είπε και διευκρίνισε πως «η λογική, πλέον, στις σχέσεις του διεθνούς εμπορίου είναι εγώ είμαι πιο δυνατός, είτε κάνεις αυτό που σου λέω, είτε πάρε 10% δασμό. Και αν γκρινιάξεις πάρε και άλλο 20%. Αυτό το επίπεδο διεθνών σχέσεων δεν ξέρω πόσο μπορεί να κρατήσει. Εκείνο που ξέρω είναι ότι όσο αυξάνεις τους δασμούς, τόσο μειώνεις το κέρδος που έχουν οι παραγωγοί. Κλασικό παράδειγμα το τι έγινε με τους παραγωγούς στις ΗΠΑ, για τους οποίους η κυβέρνηση ξόδεψε 18 δισ. δολάρια για να καλύψει τις απώλειές τους».

Γιάννης Πανάγος

Ο ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΕΠΩΜΙΖΕΤΑΙ ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΡΟΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΤΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΣΤΑΘΜΙΖΕΙ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ

«Είμαστε όλοι υπέρ της ελεύθερης οικονομίας αλλά προφανώς πρέπει να προσδιορίζονται οι πολιτικές και οι στόχοι με βάση τις εποχές. Έχω την εντύπωση ότι αυτό τον καιρό έχει λιγάκι χαθεί το μέτρο και με αυτή την έννοια ο παραγωγός καλείται να επωμιστεί μεγαλύτερο βάρος από αυτό που του αναλογεί» ανέφερε μεταξύ άλλων ο δημοσιογράφος, εκδότης και διευθυντής της Agrenda, Γιάννης Πανάγος, σε μία από τις τοποθετήσεις του στο πλαίσιο της ημερίδας. Και συνεχίζει: «Είναι αλήθεια ότι ο ίδιος ο παραγωγός δεν φρόντισε να αξιοποιήσει δεόντως τις μέχρι τώρα επιδοτήσεις και πάνω σε αυτό έχει γίνει μια δυσφήμιση στο πρόσωπό του. Αυτό είναι ένα στοιχείο που κάνει εύκολο για κάποιους να λένε ότι πάνε χαμένα τα λεφτά. Λοιπόν, νομίζω ότι όλα αυτά πρέπει να τα ξαναδούμε αλλά πρώτα απ' όλα πρέπει να ξαναδούμε και να δει και ο ίδιος ο παραγωγός και να εκτιμήσει την θέση του και τον ρόλο του σε αυτή την κοινωνία. Όχι σε αυτή την αγορά. Σε αυτή την κοινωνία. Λοιπόν, η δύναμη του παραγωγού είναι τεράστια. Η θέση του στην κοινωνία μας είναι καθοριστική. Ο παραγωγός

έχει δύναμη και έχει δύναμη που δεν ξέρει. Γιατί; Γιατί πέρασε η αντίληψη της οικονομίας με ένα άλλο αόριστο τρόπο και πλέον έχει χαθεί το μέτρο. Ο αγρότης έχει δύναμη στο χωράφι. Έχει δύναμη στο σούπερ μάρκετ. Θα δείτε στα σούπερ μάρκετ κάτω είναι τα τρόφιμα και τα υπόλοιπα είναι στο πατάρι. Λοιπόν, έχει δύναμη στην οικονομία. Έχει δύναμη στην κοινωνία και αυτή τη δύναμη πρέπει να την αντιληφθεί ο ίδιος και να τη διεκδικήσει. Εδώ έχει σημασία να πούμε ότι οι παραγωγοί στην Ελλάδα έχουν λίγο χαθεί ανάμεσα τις διάφορες κατηγορίες παραγωγών, να το πω έτσι. Τους μεγάλους, τους μικρούς. Εκείνους των δεντρώδων καλλιεργειών, εκείνους των εκτακτικών κ.ο.κ. Εκεί οφείλει η Πολιτεία πια να δει πώς έχουν τα πράγματα, να επαναπροσδιορίσει στόχους και κανόνες και να βάλει τα πράγματα σε μια σειρά, κάτι το οποίο δεν βλέπουμε αυτόν τον καιρό. Πηγαίνουμε με βάση το ποιος έχει πιο πολλή δύναμη, ποιος κάνει καλύτερο lobbying, ποιος ασκεί μεγαλύτερη επιρροή και γι' αυτό αρχίζουμε πλέον να μην μπορούμε να συνηγορήσουμε μεταξύ μας» ανέφερε ο κ. Πανάγος μεταξύ άλλων.

Η ΕΕ ΔΕΝ ΞΕΡΕΙ ΤΙ ΘΕΛΕΙ

«ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΛΕΠΩ ΣΤΗ ΝΕΑ ΚΑΠ»

«Αναφορικά με το ποια είναι η στάση μου απέναντι στην πρόταση που έκανε η Επιτροπή για το μέλλον της ΚΑΠ είναι η πρώτη φορά που δεν βλέπω θετικά στοιχεία, βλέπω επικίνδυνα στοιχεία, γιατί νομίζω ότι η Επιτροπή έχει εγκαταλείψει μια διαδικασία να παίρνει κανείς πολιτικές αποφάσεις αφού πρώτα κάνει αναλύσεις για πιθανές συνέπειες. Είναι ένα πράγμα να δίνεις στους πολιτικούς δύο τρία σενάρια να κάνουν αυτό ή εκείνο ή το τρίτο και είναι ένα διαφορετικό πράγμα να παίρνει κανείς μια απόφαση πολιτικά και μετά να τρέχει από πίσω να την υπολογίσει. Αυτό που βλέπω ως το μεγαλύτερο πρόβλημα δεν είναι το ποιος είναι οι δυνατότητες αλλά το γεγονός ότι υπάρχει μια λογική που λέει κράτη-μέλη πάρτε τα λεφτά και κάντε ό,τι θέλετε. Και όσο πιο αδύναμα διοικητικά είναι αυτά τα κράτη-μέλη τόσο μεγαλύτερο ρίσκο έχουν για το αύριο»

Τάσος Χανιώτης

ΜΕΤΡΑ ΟΠΩΣ ΤΟ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ ΕΧΟΥΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Είχα την τύχη ή την ατυχία να είμαι συντάκτης του Μέτρου του άνθρακα για τρεις καλλιέργειες. Ξεκίνησε ως ένα μέτρο πιλοτικό, το οποίο με την πρώτη τροποποίηση έλαβε 92 εκατομμύρια και τώρα έφτασε στα 126, αν δεν κάνω λάθος. Θα έλεγα ότι άνοιξε πάρα πολύ. Το Μέτρο κατατέθηκε το 2023, το στείλαμε το 2024, εκδόθηκε Νοέμβριο του 2024, το 2025 το συζητάνε. Δυστυχώς εδώ έχουμε και διοικητικές αστοχίες και εσωτερικές, εθνικές», θα πει ο καθηγητής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Δημήτρης Μπιλάλης. «Ξέρετε ότι κάποια τέτοια μέτρα βοηθούν και στην εκπαίδευση, όχι μόνο στην ουσία της περιβαντολογικής γεωργίας. Αν με ρωτήσετε για παράδειγμα ποιο είναι το μεγάλο αποτύπωμα της βιολογικής γεωργίας, θα πω ότι είναι η ανάγκη να βάλει τάξη στην ασυδοσία που επικρατούσε μέχρι το 1992. Τα λιπάσματα συμβάλλουν σε ένα ποσοστό από 36% έως 40% στο

αποτύπωμα άνθρακα που μαζί με τα καύσιμα φτάνει στο 60-70%. Τα φυτοπροστατευτικά δεν ξεπερνούν στην χειρότερη περίπτωση το 7%» συμπληρώνει ο ίδιος.

Οι αγρότες να βλέπουν την τιμή ανά μονάδα και όχι στο σακί

Και συνεχίζει: «Βέβαια η τεχνολογία με τα παρεμποδισμένα λιπάσματα που είχαμε επιτύχει να τα δουλέψουμε στην Ελλάδα συμβάλλουν και στο καλύτερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Θα ήθελα οι αγρότες να μην βλέπουν την τιμή στο σακί αλλά να βλέπουν την τιμή ανά μονάδα. Ο αγρότης πρέπει να στοχεύει μόνος του να μειώσει το αποτύπωμα άνθρακα. Και κάτι άλλο. Οποιοδήποτε software χρησιμοποιήσει μπορεί να κάνει τα λεγόμενα what if σενάρια, δηλαδή θα κάνω αυτό. Πώς θα μειώσω; Θα κάνω το άλλο, πώς θα μειώσω; Και αν μη τι άλλο αυτό τον

εισάγει στην περιβαλλοντική κουλτούρα. Αυτό θα γίνει, θα έπρεπε να γίνει με άλλα εργαλεία αλλά ακόμα και ως μέτρο δελεαστικό που θα πληρώνεται είναι ένα βήμα θετικό».

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΑΝΘΡΑΚΑ

36-40%

Λιπάσματα

20-30%

Καύσιμα

έως 7%

Φυτοπροστατευτικά

Δημήτρης Μπιλάλης (αριστερά)

Από την κορυφή προς τη βάση η ανάπτυξη της Αναγεννητικής γεωργίας

«Τελευταία προχωρά η αναγεννητική γεωργία, που είναι μια μορφή που θα αναπτύσσεται από την κορυφή προς τη βάση. Αυτό θα την κάνει να αναπτυχθεί ραγδαία. Είναι ένα σύστημα που δεν είναι 100% βιολογικό, παίρνει στοιχεία, προσαρμόζεται στο περιβάλλον και δίνει το δικαίωμα στον παραγωγό και στην κοινωνία να συμμετέχει, δεδομένου ότι είναι ένα σύστημα παραγωγής που λαμβάνει υπόψη του τον άνθρωπο και την οικονομική του βιωσιμότητα» σημείωσε μεταξύ άλλων ο καθηγητής του Γεωπονικού Δημήτρης Μπιλάλης. Ο ίδιος στη συνέχεια έπλεξε το εγκώμιο του Έλληνα αγρότη, λέγοντας ότι διαθέτει δεξιότητες, που δεν έχουν Ευρωπαίοι συνάδελφοί του (σ.σ. ας καλλιεργήσουν αν μπορούν καπνό οι Γάλλοι ή οι Ιταλοί, είπε) αλλά ταυτόχρονα στηλίτευσε και το γεγονός ότι αποφεύγει να συνεργαστεί, κάτι που διαχωρίζει την ελληνική γεωργία από άλλες ευρωπαϊκές.

Αναζητώντας ασφάλεια τιμών εν μέσω διαρκών πιέσεων

Την τάση των παραγωγών στην ευρύτερη περιοχή του Κιλκίς και της Πέλλας, να στραφούν σε συμβολαιοποιημένες καλλιέργειες, οι οποίες έχουν μειωμένες εισροές, όπως ο ηλίανθος, η ελαιοκράμβη και η κινόα, αναζητώντας ασφάλεια τιμών εν μέσω διαρκών πιέσεων στο κόστος παραγωγής, λόγω χαμηλών τιμών και πολέμου, παρουσίασε ο γεωπόνος Τόλης Ιωαννίδης. Όπως ανέφερε, η ανάγκη για μείωση του ρίσκου και για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα αναδεικνύεται ως καθοριστικός παράγοντας στις επιλογές των παραγωγών.

Ανάλογη εικόνα μετέφερε και για τον Θεσσαλικό κάμπο ο γεωπόνος Θανάσης Κούντριας, σημειώνοντας πως οι εκτάσεις του βαμβακιού έχουν μειωθεί συνεπεία της οικονομικής πίεσης και των ζημιών στις υποδομές άρδευσης από τον Ντάνιελ, με τους παραγωγούς να έχουν προσανατολιστεί σε λιγότερο απαιτητικές καλλιέργειες όπως το σιτάρι και το κριθάρι. Παράλληλα, επέκρινε την έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού και τόνισε τη σημασία μιας συντονισμένης στρατηγικής για την κάλυψη των εθνικών αναγκών.

Θανάσης Κούντριας, Τόλης Ιωαννίδης

Δημήτρης Ρουσσέας

Από 8-12% η συμβολή του λιπάσματος στο συνολικό κόστος

Τη σημασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως παραγωγού ασφαλέστερων και ποιοτικότερων τροφίμων παγκοσμίως, ανέδειξε, μεταξύ άλλων, από την πλευρά του ο μέχρι χθες πρόεδρος του ΣΠΕΛ, Δημήτρης Ρουσσέας, επισημαίνοντας το μικρό ρόλο των λιπασμάτων στο κόστος παραγωγής (8%-12% επί του συνολικού κόστους) σε σχέση με το όφελος που προσφέρουν. Σημείωσε, ακόμη, την ανάγκη να στραφεί η παραγωγή στην τελική αξία και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, προβληματίστηκε για τη διαρκή μείωση της συμμετοχής της γεωργίας τα τελευταία 30 χρόνια, με συνέπεια να είναι σήμερα στο μόλις 3,5% του ΑΕΠ και κλείνοντας υπογράμμισε πως το μήνυμα είναι η αύξηση της αποτελεσματικότητας των εισροών.

ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Πρώτα το αποτέλεσμα στο χωράφι, μετά η θεωρία

Όλοι οι ομιλητές συμφώνησαν στην ανάγκη ενίσχυσης της καινοτομίας και τεχνολογίας στα λιπάσματα, της εκπαίδευσης και καλύτερης διασύνδεσης μεταξύ έρευνας και αγοράς. Τονίστηκε ακόμη πως για να γίνουν δεκτές από τους παραγωγούς οι νέες τεχνολογίες πρέπει πρώτα να δείξουν αποτέλεσμα στο χωράφι, ενώ debate υπήρξε και γύρω από τη σημασία της αξιολόγησης των λιπασμάτων με βάση τα πραγματικά αποτελέσματα που προσφέρουν στην παραγωγή,

με τον Δημήτρη Ρουσσέα, πάντως, να διαφωνεί, λέγοντας πως είναι πολλοί οι παράγοντες που μπορεί το ίδιο λίπασμα, σε διαφορετικά χωράφια να φέρουν τελείως διαφορετικό αποτέλεσμα. Μέρος της συζήτησης τέλος κινήθηκε γύρω από την ανάγκη δημιουργίας ζωνών καλλιέργειας, συνεργατικών σχημάτων και ενίσχυσης της συμβουλευτικής στους παραγωγούς, ώστε να διασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα, η βιωσιμότητα και η κοινωνική συνοχή του αγροτικού τομέα.

- ✓ Μέγιστη διαθεσιμότητα αζώτου
- ✓ Μείωση απωλειών
- ✓ Αυξημένη αποτελεσματικότητα

Η ΛΙΠΑΝΣΗ ΠΟΥ ΚΑΝΕΙ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ
Με τεχνολογία **Limus**®

info@agrohellas.com
www.agrohellas.com

agro hellas

Το μέλλον στη θρέψη!

Ισχυρή ήταν η παρουσία του ΣΠΕΛ στην 31η Agrotica, επιβεβαιώνοντας τον ενεργό ρόλο του στον αγροτικό τομέα.

ΟΛΑ ΤΑ ΦΩΤΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

> Πάνοπλες, οι εταιρείες εισροών πραγματοποίησαν νηχρή εμφάνιση στην 31η Agrotica

Καινοτόμα προϊόντα, τα οποία ενσωματώνουν σύγχρονες τεχνολογικές προσεγγίσεις στη θρέψη των καλλιεργειών και συμβάλλουν στη διαμόρφωση της επόμενης γενιάς λύσεων για την ελληνική γεωργία, παρουσίασαν στην 31η διεθνή έκθεση Agrotica, οι εγχώριες εταιρείες προϊόντων λίπανσης και θρέψης. Καταλαμβάνοντας τον εντυπωσιακό χώρο του Βελλίδειου Συνεδριακού Κέντρου και όχι μόνο, πάνοπλες, με όλη την γκάμα των προϊόντων τους αλλά και τους συνεργάτες τους, υποδέχθηκαν τόσο τους εταίρους τους από διάφορες περιοχές της Ελλάδας, όσο και τους παραγωγούς που συνέρρευσαν ενισχύοντας τις σχέσεις εμπιστοσύνης που έχουν οικοδομηθεί μεταξύ τους όλα αυτά τα χρόνια στον αγροτικό χώρο. Άλλωστε η υποστήριξη των επαγγελματιών συνεργειών και η συστηματική ενημέρωση του αγροτικού κόσμου για τις νέες τεχνολογικές προκλήσεις αποτέλεσαν τον πυρήνα της έκθεσης, η οποία ολοκληρώθηκε τις 15 Μαρτίου στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Θεσσαλονίκης και έδωσε ραντεβού για το 2028. Αξίζει να σημειωθεί η ισχυρή παρουσία του ΣΠΕΛ στην 31η Agrotica, η οποία για μία ακόμη φορά επιβεβαιώνει τον ενεργό ρόλο του Συνδέσμου στον αγροτικό τομέα.

Με εμπειρία από το 1982 στην ανάπτυξη, τυποποίηση και διάθεση προϊόντων θρέψης και φυτοπροστασίας, η Agrology Παπαικονόμου συμμετείχε για μία ακόμη χρονιά στην Agrotica.

Προβάλλοντας το μότο «καλλιεργούμε αλλιώς!» ως πυλώνα αναμόρφωσης της αγροτικής παραγωγής η Δ. Σάνδρος Α.Ε. διαθέτει στην Ελλάδα και τα προϊόντα της Atlantica Agricola, μιας εταιρείας με τεράστιο ερευνητικό έργο και περισσότερα από 40 χρόνια εξειδίκευσης στη φυσική θρέψη φυτού και τη βιοπροστασία.

Για την εταιρεία Gavriel, μία από τις πιο σημαντικές ελληνικές βιομηχανίες λιπασμάτων, η συνέπεια στην κάλυψη των αναγκών του Έλληνα παραγωγού αποτελεί κληρονομιά μισού αιώνα. Για μία λοιπόν ακόμη χρονιά ο επικεφαλής Ευάγγελος Γαβριήλ (αριστερά) υποδεχόταν τους πολυπληθείς επισκέπτες του περιπτέρου.

Τις καινοτόμες λύσεις που προσφέρει τόσο στον τομέα των λιπασμάτων, όσο και των σπόρων, παρουσίασε η Agrohellas στη φετινή Agrotica. Διατηρώντας μία υπερσύγχρονη μονάδα παραγωγής λιπασμάτων στην Αγχίαλο Θεσσαλονίκης, παράγει μία μεγάλη γκάμα προϊόντων υψηλής ποιότητας, που εξασφαλίζουν την άριστη θρέψη των φυτών. Σημειώνεται ότι στο περίπτερο της εταιρείας πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 14 Μαρτίου εκδήλωση με θέμα «Η Νέα Εποχή για το Βαμβάκι είναι εδώ!».

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Οργανικά, ΝΡΚ λιπάσματα και βιοδιεγέρτες διαθέτει στην ευρεία γκάμα προϊόντων της η εταιρεία F.A.S με έδρα στη Λάρισα, η οποία διακρίνεται για την στρατηγική προσήλωσή της στην έρευνα και την ανάπτυξη καινοτόμων ποικιλιών σπόρων. Επικεφαλής ο Βασίλης Μιχαήλ (στο κέντρο) ενώ στο πλευρό του στέκονται οι γιοί του Σπύρος και Μαργαρίτης. Εδώ εικονίζονται μαζί με τους Γιάννη και Αντώνη Πανάγο στο περίπτερό τους στην Agrotica.

Από τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της Teofert ο ιδρυτής της Κίμων Θεοφανόπουλος θέλησε να αλλάξει τη φιλοσοφία του Έλληνα αγρότη προσφέροντάς του όλες τις εξειδικευμένες κατηγορίες προϊόντων που έχουν αναπτυχθεί στη βιομηχανία λιπασμάτων. Σήμερα με πολύ ισχυρές συνεργασίες και επτά τεχνολογίες αιχμής η Teofert είναι ηγέτιδα δύναμη στον κλάδο. Στα αριστερά η Χαριτίτη Κοντοπούλου, Technical & Marketing Director της εταιρείας, με τη διευθύντρια του ΣΠΕΛ, Φωτεινή Γιαννακοπούλου.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Συγκαταλέγεται στις πέντε μεγαλύτερες δυνάμεις της παγκόσμιας βιομηχανίας των λιπασμάτων και είναι μία από τις ελάχιστες που παράγουν και τα τρία βασικά συστατικά. Πρωτοπόρος και στην αγορά των λιπασμάτων με αναστολές προσφέρει μεταξύ άλλων τα λιπάσματα ENTEC® με αναστολέα νιτροποίησης DMPP καθώς και τα UTEC® με τον νέο αναστολέα ουρεάσης UTEC® liquid plus, αλλά και το ENTEC® EVO™ 27, μια υψηλής ποιότητας αβεστούχο νιτρική αμμωνία της EuroChem (Rieselkorn® 27), με τον νέο αναστολέα νιτροποίησης DMPSA.

Βασισμένα σε πολυετείς έρευνες βιοτεχνολογίας, είναι τα γεωργικά εφόδια που προσφέρει στην αγορά η εταιρεία Leader Farmer Hellas. Επικεφαλής ο εικονιζόμενος Χαράλαμπος Δαλαλάκης.

Καινοτόμες τεχνολογίες που βασίζονται στη βαθύτερη κατανόηση της φυσιολογίας και του μεταβολισμού των φυτών και σύγχρονες λύσεις θρέψης παρουσίασε η εταιρεία Αγροχημικά Β. Ελλάδος Α.Ε. στη φετινή Agrotica, η οποία συμπλήρει με τη συμπλήρωση 40 ετών συνεχούς δραστηριότητας και προσφοράς της εταιρείας στην ελληνική γεωργία.

Ο επικεφαλής Αντώνης Αμοίρογλου (κέντρο) με την κόρη του Θεοδώρα και τους στενούς συνεργάτες τους

Ως μέλος του Ομίλου Roullier η Timac Agro I LΥΔΑ αποτελεί την αιχμή του δόρατος στα υψηλής τεχνολογίας σκευάσματα βιοδιέγερσης και θρέψης και μέσω του CMI (Παγκόσμιο Κέντρο Έρευνας & Καινοτομίας), καταφέρει από το 2023 να προσφέρει στους Έλληνες παραγωγούς σκευάσματα, με ενσωματωμένους βιοδιεγέρτες, 4ης γενιάς. Στο στιγμιότυπο ο γενικός διευθυντής της εταιρείας, Μιρόνιο Καχρίλας, υποδέχεται επισκέπτες και συνεργάτες στο περίπτερό της.

Επίκεντρο του ενδιαφέροντος στο επιβλητικό περίπτερο της Dekagro αποτέλεσαν τα αζωτούχα λιπάσματα Dekastim Nutrammon με αναστολέα νιτροποίησης και βιοδιεγέρτη στον ίδιο κόκκο, η νέα σειρά υγρών λιπασμάτων Dekastim με τον πιστοποιημένο βιοδιεγέρτη ARTIN και τα premium υδατοδιαλυτά λιπάσματα Dekadrip για σύγχρονη και αποδοτική υδρολίπανση. Ιδιαίτερη στιγμή αποτέλεσε ο αγιασμός του περιπέτερου της εταιρείας παρουσία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου.

Ο Γιάννης Ζιούτας με την κόρη του Όλγα Ζιούτα και τους γιους του Στέφανο και Παναγιώτη (δεξιά)

Σύγχρονες τεχνολογικές προσεγγίσεις στη θρέψη των καλλιεργειών ενσωματώνει το καινοτόμο προϊόν Ergofert, το οποίο μαζί με τις υπόλοιπες προτάσεις στην γκάμα της ZIKO, με έδρα τη ΒΙ.Π.Ε. Σίνδου Θεσσαλονίκης, συμβάλλει στη διαμόρφωση της επόμενης γενιάς λύσεων λίπανσης για την ελληνική γεωργία.

WORKSHOP

Agrotica 2026

ΑΠΟ ΤΗΝ AGENDA

ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ Η ΤΟΥΡΤΑ, ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΟ ΚΕΡΑΣΑΚΙ

Εξέχουσες προσωπικότητες της αγροτικής παραγωγής φιλοξένησε το workshop που οργάνωσε η εφημερίδα Agrenda, στη φετινή 31η Agrotica. Με γενικό τίτλο «Πρώττω ψηφιακά, λειτουργώ οικονομικά» το περίπτερο της εφημερίδας μετατράπηκε το Σάββατο 14 Μαρτίου σε Agrenda Studio όπου επίκαιρα θέματα τέθηκαν επί τάπητος στα τέσσερα διαδοχικά πάνελ. Φυσικά δεν θα μπορούσε να λείπει το αντικείμενο της «θρέψης» που καλύφθηκε από το τρίτο πάνελ με γενικό τίτλο «Θρέψη και Φυτοπροστασία σε ψηφιακό φόντο και με προορισμό την Αναγεννητική γεωργία και ομιλητές (από αριστερά) τους Κωνσταντίνο Ωραιόπουλο, General

Manager Greece, Balkans & Middle East COMPO EXPERT Hellas S.A., τον Αθανάσιο Σιώμο, Γεωπόνο εφαρμογών στο πεδίο-Agromatrix, τον Μιλτιάδη Χαρένη, Αγρότη, Νέα Γωνιά Χαλκιδικής και τον Μανώλη Παναγιωτόπουλο, Unit Lead του Τομέα Επιστήμης Γεωργίας της Bayer. Στις διαπιστώσεις της συζήτησης που αναπτύχθηκε επισημάνθηκε ότι η τεχνολογία στις εισροές «τρέχει» με ραγδαίους ρυθμούς, η τεχνητή νοημοσύνη και τα ψηφιακά εργαλεία, με την αποτελεσματικότητά τους, «χτίζουν» σταδιακά αξιοπιστία στα μάτια των παραγωγών, αλλά το «Α» και το «Ω» για μια βιώσιμη εκμετάλλευση παραμένει

ο παράγοντας «γη». Η αναζωογόνηση του εδάφους και η βελτίωση της βιοποικιλότητας είναι η βάση στήριξης της ανθεκτικότητας των γεωργικών συστημάτων, πάνω στην οποία θα έρθουν, μετά, τα τεχνολογικά μέσα, αφού αφομοιωθούν, να προσδώσουν υπεραξία στη δραστηριότητα του παραγωγού. «Ο μόνος τρόπος να λυθούν τα προβλήματα των καλλιεργειών είναι η γνώση, η τεχνογνωσία και η καινοτομία», υπογράμμισε ο Κωνσταντίνος Ωραιόπουλος, επικεφαλής της COMPO EXPERT σε Ελλάδα, Βαλκάνια και Μέση Ανατολή, και πλέον πρόεδρος του ΣΠΕΛ μετά τις αρχαιρεσίες που έλαβαν χώρα στο πλαίσιο της Agrotica 2026.

Οργάνωση

Χορηγοί

Agrenda

SYNELIXIS

AGROTECH

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΑΒΡΙΗΛ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΑΚΗ

«**Η** απόφαση είναι να χτίσουμε ένα ακόμα εργοστάσιο, στη Βιομηχανική Περιοχή της Κορίνθου αυτή τη φορά. Έχουμε αγοράσει ήδη το οικόπεδο, έχουμε ολοκληρώσει όλες τις διαδικασίες αδειοδότησης και ξεκινάμε πυρετωδώς να το χτίσουμε. Είναι μια επένδυση της τάξεως πάνω από 12 εκατομμύρια ευρώ που κατά κανόνα θα γίνει από ίδια κεφάλαια. Σκοπός μας είναι να αυξήσουμε τις εξαγωγές των υδατοδιαλυτών λιπασμάτων μας λόγω της εγγύτητας με το λιμάνι του Πειραιά. Παράλληλα θα έχουμε καλύτερες logistics υπηρεσίες μειώνοντας έτσι το μεταφορικό κόστος. Τέλος θα εγκαινιάσουμε μια νέα σειρά προϊόντων που τώρα δεν είναι ακόμα ανακοινώσιμο» ανέφερε μεταξύ άλλων ο Ευάγγελος Γαβριήλ στο πλαίσιο της φετινής έκθεσης Agrotica, όπου η εταιρεία έδωσε δυναμικό παρών. «Δεν υπάρχουν μαγικές συνταγές» αναφέρει ο ίδιος. «Η λύση είναι μία. Πάρα πολύ σκληρή δουλειά, η σωστή επιλογή πολύ καλών πρώτων υλών, καλές υπηρεσίες logistics με εργοστάσια σε κομβικές θέσεις στην Ελλάδα, καλούς συνεργάτες είτε πελάτες είτε συνεργάτες μέσα στην εταιρεία. Τελικά το αποτέλεσμα είναι ομαδική δουλειά και πιστεύω ότι έχουμε κάνει μια πάρα πολύ καλή ομάδα. Μπορεί εμείς να είχαμε το όραμα αλλά η ομάδα έχει δώσει τα αποτελέσματα» συμπληρώνει.

Ποιος είναι ο απόηχος των εξελίξεων στον Αραβικό Κόλπο όσον αφορά στη διαθεσιμότητα των λιπασμάτων; Υπάρχει επάρκεια για να καλυφθούν οι ανάγκες της καλλιεργητικής περιόδου;

Υπάρχει επάρκεια λιπασμάτων για αρκετό

ΠΙΣΤΗ ΣΤΗΝ ΕΓΧΩΡΙΑ ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΕΝΑ ΑΚΟΜΗ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

> **Στη ΒΙ.ΠΕ Κορίνθου** η GAVRIEL πραγματοποιεί μια επένδυση 12 εκατ. ευρώ κυρίως από ίδια κεφάλαια

διάστημα από την πλευρά της Gavriel αλλά δεδομένου του πολέμου στον Αραβικό κόλπο υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να υπάρξει πρόβλημα αν κρατήσει πολύ. Εκεί που συμβαίνει ο πόλεμος παράγονται πολλές πρώτες ύλες, όπως για παράδειγμα το 30% της ουρίας και ένα πολύ μεγάλο ποσοστό της παραγωγής θειαφίου. Το πρόβλημα είναι ότι η Ευρώπη δεν είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει αυτή την έλλειψη παραγωγής. Επιπλέον στην Ευρώπη υπάρχει και το υπάρχον εδώ και κάποια χρόνια θέμα του εμπόργκο των λιπασμάτων από την Ρωσία, κάτι που επιτείνει το πρόβλημα. Ελπίζουμε πως θα τερματιστεί σύντομα. Αν και με το τέλος του πολέμου η αγορά θα χρειαστεί ακόμα 1 με 1,5 μήνα για να ομαλοποιηθεί η κατάσταση.

Το μεγάλο ερώτημα κάθε παραγωγού. Οι τιμές. Πού βρισκόμαστε αυτήν τη στιγμή και τι πρέπει να περιμένει ο αγρότης όσον αφορά το κόστος των εισροών;

Δυστυχώς το κόστος των λιπασμάτων αναμένεται να αυξηθεί. Ήδη από την έναρξη του πολέμου για παράδειγμα η τιμή της ουρίας έχει αυξηθεί πάνω από 40% και αναμένουμε να αυξηθεί κι άλλο. Η τιμή των φωσφορικών και αυτή το ίδιο, η τιμή της υγρής αμμωνίας ανεβαίνει συνέχεια, η τιμή του φυσικού αερίου ανεβαίνει κι αυτή. Δυστυχώς έχουμε μπει σε τροχιά πολέμου οπότε η τιμή των λιπασμάτων αυξάνεται. Πού θα φτάσει αυτό; Θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια του πολέμου.

Σε μια περίοδο αστάθειας, πώς επηρεάζουν οι τιμές των αγροτικών προϊόντων την τελική απόφαση του παραγωγού για τη λίπανση;
Όντως αυτή την περίοδο οι τιμές πώλησης των αγροτικών προϊόντων πιέζονται προς τα κάτω. Δεδομένης της νέας κατάστασης οι

Οι βιοδιεγέρτες δίνουν πολύ καλά αποτελέσματα αλλά δεν μπορείς να καλλιεργήσεις μόνο με βιοδιεγέρτες. Η βασική λίπανση, η λίπανση δηλαδή με άζωτο, φωσφόρο, κάλιο δεν αντικαθίσταται σε καμία περίπτωση

προβλέψεις δείχνουν ότι οι τιμές των αγροτικών προϊόντων θα ανέβουν. Αν δεν ανέβουν θα υπάρξει τεράστιο πρόβλημα σε όλον τον πλανήτη. Άρα είναι επιτακτική ανάγκη να ανέβουν. Ήδη βλέπουμε να ανεβαίνουν οι τιμές του σιταριού, του ρυζιού και του βαμβακιού. Συνεπώς είναι μονόδρομος ο αγρότης να προχωρήσει καλλιεργώντας σωστά, δηλαδή ορθολογικά, χωρίς σπατάλες. Πρέπει να χρησιμοποιήσει αξιόπιστα λιπάσματα και να πάρει «στυλό και μολύβι». Να δει σχέσεις ποιότητας τιμής, να δει τις μονάδες θρέψης, αν θέλετε να ξεφύγει λίγο και από τις διάφορες μάρκες. Τότε θα δει ότι η λίπανση είναι μια ανταποδοτική επένδυση. Γιατί ένας παραγωγός που δεν θα κάνει σωστή λίπανση τότε σίγουρα θα έχει μικρότερη απόδοση. Και αν οι τιμές των αγροτικών προϊόντων παραμείνουν χαμηλές τότε θα έχει διπλό χασίμο. Αν όμως λιπάνει σωστά, θα πάρει μεγαλύτερες αποδόσεις, καλύτερη ποιότητα καρπού, άρα θα είναι αυτός που θα πουλήσει πρώτος και θα πάρει τις καλύτερες τιμές.

Βλέπουμε μια στροφή στην πράσινη ανάπτυξη. Ποιες είναι οι νέες τάσεις στα λιπάσματα; Πάμε σε πιο «έξυπνες» και εξειδικευμένες λύσεις;

Εδώ και χρόνια στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν επικρατήσει οι σταθεροποιητές ουρεάσης για καλύτερη αξιοποίηση του αζώτου. Αυτό είναι μια τεράστια καινοτομία για τη λίπανση και έχω μια μικρή υπερηφάνεια ότι η GAVRIEL ήταν η πρώτη επιχείρηση που έφερε την τεχνολογία αυτή στην Ελλάδα. Περνάμε μετά στην τεχνολογία καλύτερης αξιοποίησης του φωσφόρου. Πιστεύω ότι αυτές οι δύο καινοτομίες

δίνουν ένα καλύτερο αποτέλεσμα μέσω της καλύτερης αξιοποίησης θρεπτικών στοιχείων. Με λίγα λόγια αυτό που βάζουμε στο χωράφι να πηγαίνει στο φυτό και να μην πηγαίνει είτε στον αέρα, είτε να δεσμεύεται στο έδαφος είτε να πηγαίνει στα υπόγεια ύδατα. Από την άλλη πλευρά έρχονται βοηθητικά προϊόντα όπως για παράδειγμα οι βιοδιεγέρτες που

δίνουν πολύ καλά αποτελέσματα, βοηθητικά όμως. Δηλαδή βοηθούν σε καταστάσεις στρες, όπως χαμηλές ή υψηλές θερμοκρασίες, υψηλές υγρασίες κλπ. Παρόλα αυτά, δεν μπορείς να καλλιεργήσεις μόνο με βιοδιεγέρτες. Η βασική λίπανση, η λίπανση δηλαδή με άζωτο, φωσφόρο, κάλιο δεν αντικαθίσταται.

Η GAVRIEL είναι ένα όνομα με βαριά κληρονομιά. Πώς καταφέρνετε να διατηρείτε το brand name σας ως σύμβολο αξιοπιστίας σε μια αγορά που κατακλύζεται από νέα, συχνά αμφίβολης ποιότητας προϊόντα;

Δεν υπάρχουν μαγικές συνταγές. Η λύση είναι μία. Πάρα πολύ σκληρή δουλειά, η σωστή επιλογή πολύ καλών πρώτων υλών, καλές υπηρεσίες logistics με εργοστάσια σε κομβικές θέσεις στην Ελλάδα, καλούς συνεργάτες είτε πελάτες είτε συνεργάτες μέσα στην εταιρεία. Τελικά το αποτέλεσμα είναι ομαδική δουλειά και πιστεύω ότι έχουμε κάνει μια πάρα πολύ καλή ομάδα. Μπορεί εμείς να είχαμε το όραμα αλλά η ομάδα έχει δώσει τα αποτελέσματα.

Ποια είναι τα σχέδια για το μέλλον της GAVRIEL;

Αυτή τη στιγμή έχουμε πάρει την απόφαση να χτίσουμε ένα ακόμα εργοστάσιο, στη Βιομηχανική Περιοχή της Κορίνθου αυτή τη φορά. Έχουμε αγοράσει ήδη το οικόπεδο, έχουμε ολοκληρώσει όλες τις διαδικασίες αδειοδότησης και ξεκινάμε πυρετωδώς να το χτίσουμε. Είναι μια επένδυση της τάξεως πάνω από 12 εκατομμύρια ευρώ που κατά κανόνα θα γίνει από ίδια κεφάλαια. Σκοπός μας είναι να αυξήσουμε τις εξαγωγές των υδατοδιαλυτών λιπασμάτων μας λόγω της εγγύτητας με το λιμάνι του Πειραιά. Παράλληλα θα έχουμε καλύτερες logistics υπηρεσίες μειώνοντας έτσι το μεταφορικό κόστος. Και να εγκαινιάσουμε μια νέα σειρά προϊόντων που τώρα δεν είναι ακόμα ανακοινώσιμο.

Κλείνοντας, ποιο είναι το όραμα για την επόμενη μέρα; Πού θέλετε να δείτε την εταιρεία GAVRIEL μέσα στα επόμενα 15 χρόνια από σήμερα;

Πάνω απ' όλα να διατηρήσουμε το καλό όνομα στην αγορά. Να διατηρήσουμε την αξιοπιστία, να διατηρήσουμε αυτό που λέει η αγορά ότι «Η GAVRIEL έχει τα πιο αξιόπιστα λιπάσματα στην αγορά». Αν και μιλήσαμε για εξαγωγές, πάντοτε ο Έλληνας αγρότης και η ελληνική αγροτική παραγωγή θα έχει το κύριο βάρος μας. Ελληνική εταιρεία είμαστε, εδώ ζούμε, εδώ επενδύουμε άρα είναι πρώτα μας μέλημα η Ελλάδα. Γι' αυτό θα επενδύουμε συνέχεια στην Ελλάδα και τον Έλληνα αγρότη.

Η γεωργία αλλάζει αλλά η ανάγκη για ποιοτικά λιπάσματα παραμένει σταθερή, το μότο της εταιρείας GAVRIEL και στη φετινή Agrotica

Άλλη μια έκθεση Agrotica ολοκληρώθηκε και η εταιρεία GAVRIEL έδωσε για άλλη μια φορά πνευρή παρουσία. Μέσα στο τετραήμερο της έκθεσης είχε την ευκαιρία να έρθει σε επαφή με πολυάριθμους πελάτες -υπάρχοντες και δυνητικούς, με πάρα πολλούς αγρότες από όλη την Ελλάδα και τέλος με πολλές εταιρείες από το εξωτερικό συνεργάτες αλλά και πολλές με επιθυμία για άνοιγμα νέας συνεργασίας. Η GAVRIEL προέβαλε την μεγάλη γκάμα λιπασμάτων της με ιδιαίτερη έμφαση στα λιπάσματα νέας καινοτομίας και υψηλής αποδοτικότητας που προωθεί τόσο σε κοκκώδη όσο και σε κρυσταλλικά 100% υδατοδιαλυτά λιπάσματα -κατάλληλα για υδρολίπανση και διαφυλλικές εφαρμογές. Μέσα σε αυτά τα **NUTRIMORE**, ενισχυμένα με τον σταθεροποιητή αζώτου AGROTAIN αλλά και τα **NUTRIMAX** με δύο καινοτομίες- AGROTAIN αλλά και το P-BOOSTER που κινητοποιεί τον φώσφορο και τον προστατεύει από εγκλωβισμό στο έδαφος. Επίσης τα καινοτόμα **NPK** κρυσταλλικά με βιοδιεγέρτη ACTIVE PLUS αλλά και τα **SEABIOME BOOSTER** με δύο βιοδιεγέρτες. Επιπλέον ανέδειξε την γκάμα των καινοτόμων βιοδιεγερτών που ήρθαν να συμπληρώσουν την γκάμα της μετά από μια νέα συνεργασία που ξεκίνησε με την εταιρεία **BIOIBERICA** -έναν από τους μεγαλύτερους παραγωγούς βιοδιεγερτών σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό που κατάφερε όμως κυρίως η GAVRIEL μέσα από αυτή την εκδήλωση ήταν να αφουγκραστεί τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς ολόκληρου του κλάδου και να πάρει το έναυσμα για να προχωρήσει σε νέες κινήσεις που θα συνεισφέρουν στην συνολική πρόοδο και αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων.

Καλλιέργησε το μέλλον σου!

- Ότι και να καλλιεργείς καινοτόμησε, με καλύτερη θρέψη.
- **NUTRIMORE** ενισχυμένα με **AGROTAIN** για περισσότερο άζωτο.
  - **NUTRIMAX P+** ενισχυμένα με **AGROTAIN** και **P-Booster** για περισσότερο άζωτο αλλά και φώσφορο.

Αύξησε τη σοδειά σου και μεγάλωσε τα κέρδη σου!

ΣΥΣΤΗΝΕΤΑΙ ΞΑΝΑ Η ZAMIDIS FIELDTECH

> **Ενίσχυση** της παρουσίας της στην ελληνική αγορά και νέες συνεργασίες

Τη νέα της εταιρική ταυτότητα «ZFT» παρουσίασε η Zamidis Fieldtech στο πλαίσιο της Agrotica 2026, σηματοδοτώντας μια νέα φάση ανάπτυξης και τεχνολογικής εξέλιξης. Το rebranding σε «ZFT – Zamidis Fieldtech» αντικατοπτρίζει τη στρατηγική κατεύθυνση της εταιρείας για την επόμενη περίοδο: Την ανάπτυξη σύγχρονων αγροτικών μηχανημάτων, την ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών στα μηχανήματα αλλά και τη δημιουργία νέων προϊόντων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σύγχρονης γεωργίας. Η νέα ταυτότητα της εταιρείας συνοδεύεται από διεύρυνση της γκάμας των προϊόντων, τεχνικές βελτιώσεις στα υφιστάμενα μηχανήματα και την είσοδο σε νέες κατηγορίες εξειδικευμένων εφαρμογών.

Νέα προϊόντα και νέες κατηγορίες μηχανημάτων

Στο πλαίσιο αυτής της νέας πορείας, η ZFT παρουσιάζει νέα μηχανήματα που ενισχύουν

Αρης Ζαμίδης

το portfolio της εταιρείας:

■ **ATTRACTUS PRO**: νέας γενιάς πολυδίσκος βαρέως τύπου για υψηλής απόδοσης κατεργασία εδάφους.

■ **MINOS**: υπεδαφοκαλλιεργητής σχεδιασμένος για δενδρώδεις καλλιέργειες και αμπελώνες.

■ **EFS Series**: ηλεκτρικοί διανομείς λιπάσματος με ISOBUS που προσφέρουν μεγαλύτερη ακρίβεια, ευκολία χειρισμού και βελτιωμένο έλεγχο στη διαδικασία λίπανσης. Παράλληλα, η εταιρεία προχωρά σε τεχνικές βελτιώσεις σε υφιστάμενα μοντέλα, ενώ αναπτύσσει μια νέα κατηγορία δενδροκομικών μηχανημάτων, ανταποκρινόμενη στις αυξανόμενες ανάγκες των εξειδικευμένων καλλιεργειών.

Η εταιρεία επενδύει συστηματικά στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και στη βελτίωση της ποιότητας των μηχανημάτων της, με στόχο να προσφέρει αξιόπιστες λύσεις στους επαγγελματίες παραγωγούς.

Προσήλωση στη δημιουργία αξίας για τον παραγωγό

Εκδήλωση με θέμα: «Στρατηγικές Προτεραιότητες για το 2026 – Διαμορφώνοντας τη Στρατηγική για ένα βιώσιμο μέλλον» πραγματοποίησε, την Τρίτη 10 Μαρτίου, η Yara Ελλάς στη Λάρισα, με την παρουσία πλήθους συνεργατών. Σύμφωνα με τη σχετική ανάρτηση της εταιρείας στα social media, μέσα από στοχευμένες παρουσιάσεις και ουσιαστικό διάλογο συζητήθηκαν η πορεία της εταιρείας στην Αναγεννητική Γεωργία, οι συνεργασίες στην Αγροδιατροφική Αλυσίδα, οι εξελίξεις γύρω από το προϊόντικό της χαρτοφυλάκιο και η σημασία της κατηγορίας των προϊόντων biologicals.

Οι βιοδιεγέρτες που εμπιστεύεστε χρόνια

Aminocal-Ca

Σύμπλοκο ασβεστίου με αμινοξέα
και 30% οργανική ουσία

- Θεραπεία έλλειψης ασβεστίου
- Αύξηση παραγωγής και συντηρησιμότητας των καρπών στην αποθήκευση και αντοχής στις μεταφορές
- Αύξηση της αντοχής στο ψύχος

Aminoplus

Σύμπλοκο ασβεστίου με αμινοξέα,
B, Zn και 30% οργανική ουσία

- Θεραπεία έλλειψης ασβεστίου
- Καρπόδεση και ενίσχυση της ανάπτυξης των καρπών σε όλη την περίοδο καρποφορίας
- Βελτίωση της άμυνας σε σήψεις, σε συνέργεια με μυκητοκτόνες επεμβάσεις

FS/347

Με αμινοξέα 50%

- Ενεργοποιητής μεταβολισμού για σύνθεση πρωτεϊνών και σακχάρων
- Αύξηση παραγωγής
- Βελτίωση καρποφορίας
- Αντοχή στο στρες

Gigantol

Διαφυλλικό καρποδετικό λίπασμα

- Προλαμβάνει την ανθόρροια και την καρπόπτωση
- Αυξάνει το φύλλωμα, την ανθοφορία και την καρποφορία
- Για ευρωστία και αύξηση παραγωγής

ΒΙΟΡΥΛ Α.Ε.

ΧΗΜΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
28ο χλμ. Εθ. Οδ. Αθηνών-Λαμίας 19014 ΑΦΙΔΝΕΣ
Τ: 22950 45100
Ε: info@viorylagro.gr
www.viorylagro.gr

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

Νέος πρόεδρος ο Κωνσταντίνος Ωραιόπουλος

Στον Κωνσταντίνο Ωραιόπουλο, General Manager Greece, Balkans & Middle East, COMPO EXPERT Hellas, πέρασε το «τιμόνι» του Συνδέσμου Παραγωγών και Εμπόρων Λιπασμάτων

(ΣΠΕΛ), μετά τη συνεδρίαση των εκλεγμένων μελών του ΔΣ που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 14 Μαρτίου 2026 στο πλαίσιο της Agrotica 2026,

αναλαμβάνοντας τη θέση του προέδρου. Το νέο ΔΣ., που συγκροτήθηκε σε σώμα και αναλαμβάνει καθήκοντα με διετή θητεία, έχει ως εξής:

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Ωραιόπουλος
Αντιπρόεδρος Α': Δημήτριος Ρουσσέας
Αντιπρόεδρος Β': Παναγιώτης Ζιούτας
Αντιπρόεδρος Γ': Μπάμπης Στούμπος
Γενικός Γραμματέας: Ιωάννης Βεβελάκης
Ταμίας: Παναγιώτης Παντελής
Τακτικά μέλη: Κώστας Αλεξανδρόπουλος, Αντώνης Βουλγαράκης, Βαγγέλης Γαβριήλ, Ηλία Γάγγο, Γιώργος Θεοφανόπουλος, Στάθης Ράππος, Κωνσταντίνος Σαμαράς και Εμμανουήλ Σακελλαρίου.

Διετής είναι η θητεία του νέου προέδρου του ΣΠΕΛ Κωνσταντίνου Ωραιόπουλου.

ΠΟΛΥΤΙΜΗ ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

> Η Teofert πραγματοποίησε event με την ηγέτιδα των σταθεροποιημένων Skw-Piesteritz

Με μια πηρή εμφάνιση στη φετινή Agrotica η εταιρεία Teofert επιβεβαίωσε τόσο τον ιδιαίτερο ρόλο της στην Ελλάδα και τα Βαλκάνια, όσο και το γεγονός ότι θα συνεχίσει να αναπτύσσεται δυναμικά, επενδύοντας στην καινοτομία και την ανάπτυξη νέων τεχνολογικών λύσεων. Έχοντας την εμπιστοσύνη των συνεργατών της και των Ελλήνων παραγωγών, η εταιρεία παρουσίασε τις επτά αποκλειστικές τεχνολογίες που προσφέρει:

■ **ALZON neo-N:** Μοναδική τεχνολογία διπλής παρεμπόδισης μέσα στον ίδιο κόκκο, που συνδυάζει παρεμπόδιση νιτροποίησης και παρεμπόδιση ουρεάσης. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η μέγιστη αξιοποίηση και προστασία του αζώτου, ανεξάρτητα από τις εδαφολογικές και καιρικές συνθήκες.

■ **PIAMAX:** Προηγμένη τεχνολογία διπλής παρεμπόδισης νιτροποίησης που χρησιμοποιεί δύο διαφορετικούς αναστολείς τελευταίας γενιάς της γερμανικής εταιρείας SKW Piesteritz, συμβάλλοντας στη μεγαλύτερη διάρκεια δράσης του αζώτου στο έδαφος.

■ **PIAZUR:** Μία από τις πιο σταθερές και

αποτελεσματικές τεχνολογίες παρεμπόδισης ουρεάσης παγκοσμίως, η οποία περιέχει τον μοναδικό αναστολέα ουρεάσης 2-NPT που διατίθεται στην αγορά.

■ **AVAIL-N:** Πατενταρισμένο οργανικό συμπολυμερές που συμβάλλει στη μέγιστη αξιοποίηση του αζώτου από τα φυτά, καθ' όλη τη διάρκεια της καλλιέργειας.

■ **AVAIL-P:** Πατενταρισμένο οργανικό συμπολυμερές που αυξάνει τη διαθεσιμότητα και την απορρόφηση του φωσφόρου από τα φυτά, καθ' όλη τη διάρκεια της καλλιέργειας.

■ **ELECTRON:** Τεχνολογία ιχνοστοιχείων διαφορετικών μορφών, τα οποία επικαλύπτουν πλήρως κάθε κόκκο λιπάσματος, εξασφαλίζοντας ομοιόμορφη κατανομή των θρεπτικών στοιχείων στο χωράφι.

■ **STIM-UP:** Καινοτόμος τεχνολογία ομοιόμορφης επικάλυψης κάθε κόκκου με χουμικά και φουλβικά οξέα υψηλής συγκέντρωσης, η οποία συμβάλλει στην ανάπτυξη ισχυρού ριζικού συστήματος και στο γρήγορο και υγιές ξεκίνημα της καλλιέργειας.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ Η ΟΡΘΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΛΙΠΑΣΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ

> **Νέα σειρά** λιπασμάτων NUTRIMAX P+ με δύο τεχνολογίες AGROTAIN & P-BOOSTER

Η σπορά του καλαμποκιού πλησιάζει και μαζί της ξεκινά ο σχεδιασμός για μια ακόμη απαιτητική καλλιεργητική περίοδο. Το καλαμπόκι αποτελεί μία από τις πιο δυναμικές και παραγωγικές καλλιέργειες, αλλά και από τις πιο απαιτητικές σε θρεπτικά στοιχεία.

Σε ένα περιβάλλον αυξημένου κόστους εισροών και πίεσης για υψηλότερες αποδόσεις, η σωστή επιλογή λιπασμάτων στη βασική λίπανση δεν είναι απλώς μια καλλιεργητική απόφαση. Είναι στρατηγική επένδυση. Η εταιρεία GAVRIEL παρουσιάζει τη σειρά λιπασμάτων NUTRIMAX P+ με δύο τεχνολογίες AGROTAIN και P-BOOSTER, σχεδιασμένη για παραγωγούς που στοχεύουν σε μέγιστη αξιοποίηση των θρεπτικών στοιχείων και σε σταθερή παραγωγική υπερροχή.

Σταθερό άζωτο, λιγότερες απώλειες

Το άζωτο είναι ο βασικός «κινητήρας» της ανάπτυξης του καλαμποκιού. Ωστόσο, σημαντικό ποσοστό του μπορεί να χαθεί μέσω εξαέρωσης ή έκπλυσης, μειώνοντας την αποτελεσματικότητα της λίπανσης.

Τα NUTRIMAX P+ είναι πλήρως ενισχυμένα με τον σταθεροποιητή ουρεάσης AGROTAIN, ο οποίος περιορίζει δραστικά τις απώλειες λόγω εξαέρωσης και διασφαλίζει ότι το άζωτο παραμένει διαθέσιμο στο έδαφος για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Αυτό μεταφράζεται σε:

- Πλήρη αξιοποίηση του αζώτου που παρέχουμε
- Κάλυψη των αναγκών της καλλιέργειας σε άζωτο σε όλα τα κρίσιμα στάδια ανάπτυξης της καλλιέργειας.

Αντιθέτως λιπάσματα που περιέχουν νιτρικό άζωτο (απλά και σταθεροποιημένα) έχουν απώλειες άνω του 50%, λόγω έκπλυσης. Ομοίως τα κοινά blending λιπάσματα χάνουν πάνω από το 30-40% του αζώτου που περιέχουν λόγω εξαέρωσης. Αποτέλεσμα και στις δύο περιπτώσεις: Αδύναμη αζωτούχος θρέψη και μείωση αποδόσεων.

ΒΑΣΙΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ		
	NUTRIMAX P+ 30-6-6+ Zn –WOLF TRAX	40-50 kgr/στρ
	ή NUTRIMAX P+ 27-7-7+ Zn –WOLF TRAX	50-60 kgr/στρ
	ή NUTRIMAX P+ 24-8-8+Zn –WOLF TRAX	50-60 kgr/στρ
ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	* NUTRIMORE N-PLUS 46-0-0	25-35 kgr/στρ
	ή *NUTRIMORE WINNER 40-0-0+14.5 S03	30-40 kgr/στρ

*ΙΔΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΥΔΡΟΛΙΠΑΝΣΗ

στο έδαφος σε μεγάλο ποσοστό με αποτέλεσμα αδύναμη φωσφορούχο λίπανση.

Φώσφορος άμεσα διαθέσιμος & P-Booster για ανάπτυξη από το ξεκίνημα

Η καλή εκκίνηση της καλλιέργειας είναι καθοριστική. Ο φώσφορος συμβάλλει στη δημιουργία ισχυρού ριζικού συστήματος και στη σωστή ενεργειακή λειτουργία του φυτού. Στους τύπους NUTRIMAX P+, ο φώσφορος είναι 90% υδατοδιαλυτός, γεγονός που εξασφαλίζει άμεση διαθεσιμότητα του φωσφόρου. Παράλληλα, η τεχνολογία P-Booster που περιέχεται, ενισχύει την κινητικότητα του στο έδαφος και περιορίζει τη δέσμευσή του, αυξάνοντας την αποτελεσματικότητά του. Το αποτέλεσμα είναι καλύτερη αρχική ανάπτυξη, ομοιόμορφη εξέλιξη της καλλιέργειας και ισχυρότερη παραγωγική δυναμική. Αντίθετα πολλά από τα ανταγωνιστικά λιπάσματα περιέχουν φώσφορο χαμηλής υδατοδιαλυτότητας ακόμα και 50-60%. Ο φώσφορος αυτός σε μεγάλο ποσοστό δεσμεύεται

Ψευδάργυρος νέας γενιάς για ασφαλές ξεκίνημα

Η τροφοπενία ψευδαργύρου αποτελεί συχνό πρόβλημα στο καλαμπόκι, ιδιαίτερα σε ψυχρά ή ασβεστούχα εδάφη.

Οι επιλεγμένοι τύποι NUTRIMAX P+ περιλαμβάνουν ψευδάργυρο τεχνολογίας DDP WOLF TRAX, ο οποίος επικαλύπτει κάθε κόκκο λιπασματος, εξασφαλίζοντας ομοιόμορφη διασπορά και υψηλή διαθεσιμότητα.

Με τον τρόπο αυτό μειώνεται ο κίνδυνος αρχικών τροφοπενιών και υποστηρίζεται η ομαλή ανάπτυξη του φυτού από τα πρώτα στάδια.

Μία εφαρμογή, ολοκληρωμένη θρέψη

Η σειρά NUTRIMAX P+ προσφέρει ισορροπημένους τύπους με άζωτο, φώσφορο, κάλιο και ψευδάργυρο, επιτρέποντας την επιλογή του κατάλληλου σχήματος λίπανσης ανάλογα με τις ανάγκες του χωραφίου. Με μία σωστά σχεδιασμένη βασική εφαρμογή, ο παραγωγός μπορεί να εξασφαλίσει ολοκληρωμένη και στοχευμένη θρέψη, περιορίζοντας περιττές επαναλήψεις και βελτιώνοντας την οικονομική αποδοτικότητα. Σε μια εποχή που κάθε μονάδα θρεπτικού στοιχείου μετράει, τα NUTRIMAX P+ αποτελούν μια σύγχρονη πρόταση λίπανσης για παραγωγούς που επιδιώκουν υψηλές αποδόσεις, καλύτερη αξιοποίηση των εισροών και βιώσιμη καλλιεργητική πρακτική.

ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΜΕ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΙΠΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΔΙΕΓΕΡΣΗΣ 4ης ΓΕΝΙΑΣ

Η Timac Agro I ΛΥΔΑ είχε την ευκαιρία, στην Agrotica 2026, να παρουσιάσει καινοτόμα προϊόντα λίπανσης και βιοδιέγερσης 4ης γενιάς, όπως το **Vitalfit** και το **Oceryos VI**, με τις ομώνυμες τεχνολογίες. Υγρά σκευάσματα, που αναπτύχθηκαν στο Παγκόσμιο Κέντρο Έρευνας & Καινοτομίας (CMI) του Ομίλου Roullier με σκοπό την προστασία των καλλιεργειών απέναντι σε κάθε είδους stress, και κυκλοφόρησαν στην Ελλάδα μετά το 2023 με ιδιαίτερη επιτυχία, τόσο από εμπορική όσο και από τεχνική άποψη. Το Vitalfit αποτελεί ξεκάθαρα το πιο επιτυχημένο «νέο προϊόν» στην ιστορία της εταιρείας και ίσως γενικότερα της αγοράς των τελευταίων πολλών ετών. Ταυτόχρονα, αναδείχθηκε η αποτελεσματικότητα των μικροβιακών σκευασμάτων της εταιρείας, είτε μέσω ψηφιακών προβολών (φυλλάδια, βίντεο), είτε σε in vitro καλλιέργειες. Πρώτον, το **Tusal** (εγκεκριμένο μυκητοκτόνο για εφαρμογή στη βιολογική γεωργία), με την ιδιαίτερη ικανότητα των στελεχών *Trichoderma* που περιέχει να πολλαπλασιάζονται ταχύτατα και

Μπρούνο Καχρίλας, γενικός διευθυντής

να αποικίζουν το εδαφικό υπόστρωμα, δύναται να ανταγωνιστεί και να καταπολεμήσει ευρεία γκάμα παθογόνων εδάφους, προστατεύοντας έτσι αποτελεσματικά το ριζικό σύστημα φυτών και δέντρων. Δεύτερον, το **Probital**

II (μικροβιακό βιολίπασμα, εγκεκριμένο για εφαρμογή στη βιολογική γεωργία), βασίζεται σε προβιοτικά ωφέλιμα βακτήρια και αποτελεί τον «ελβετικό σουγιά» της καλλιέργειας. Ανάλογα με το στάδιο, τον τρόπο εφαρμογής και την ανάγκη του φυτού-δέντρου, η αποτελεσματικότητα του σκευάσματος διαφέρει, καθώς δύναται να συμβάλλει: α) στη διαλυτοποίηση φωσφόρου και καλίου στο έδαφος, β) στη βελτίωση της δέσμευσης, αφομοίωσης και μεταβολισμού του αζώτου, τόσο εδαφικά όσο και ατμοσφαιρικά, γ) στη μεταφορά και εναπόθεση ιχνοστοιχείων-σακχάρων στους καρπούς και δ) στην προστασία της καλλιέργειας απέναντι σε βιοτικές και αβιοτικές καταπονήσεις. Η Timac Agro, για ακόμη μια φορά, είναι εδώ προκειμένου να παρουσιάσει καινοτόμες και τεχνολογικά εξελιγμένες λύσεις για τη γεωργία, που προσδίδουν προστιθέμενη αξία στην αγροτική παραγωγή!

ΙΑΚΩΒΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΕΤΤΗΣ
Δ/ντής Τεχνικού Τμήματος &
Ανάπτυξης Νέων Προϊόντων

AGROTICA 2026

Η ελληνική διαδρομή στην ειδική θρέψη

Για άλλη μια χρονιά το περίπτερο της ΕΒΥΠ στην Agrotica αποτέλεσε πόλο έλξης.

ΑΠΟ ΤΟ 1968 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ, η Ε.Β.Υ.Π. αποτελεί σταθερό σημείο αναφοράς σε ειδικά προϊόντα φυτικής προέλευσης για τη γεωργία. Με προϊόντα που έχουν αφήσει ισχυρό αποτύπωμα, ηγετική θέση στην εγχώρια αγορά και έντονη εξαγωγική δραστηριότητα, η εταιρεία εξελίσσει διαρκώς λύσεις που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις του παραγωγού και στις προκλήσεις μιας γεωργίας που καλείται να παραμείνει παραγωγική και ανθεκτική.

EVYP Crop
Biostimulation
Technologies

Η MEDILCO ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΙ ΞΑΝΑ ΤΗΝ ΟΡΘΗ ΘΡΕΨΗ

> Αναγεννητική γεωργία & Τεχνολογία RCT

Κάθε μέρα, οι παραγωγοί αντιμετωπίζουν την ίδια πρόκληση: Να πετύχουν τη μέγιστη απόδοση, προστατεύοντας παράλληλα το έδαφος και την επένδυσή τους. Πόσο όμως από το λίπασμα που ρίχνουμε στο χωράφι τελικά αξιοποιείται από το φυτό; Την απάντηση δίνει η Medilco Hellas μέσω της Reactive Carbon Technology (RCT) της πολυεθνικής Nutrien Ag Solutions.

Τι είναι η τεχνολογία RCT

Πρόκειται για ένα πατενταρισμένο οργανικό

σύμπλοκο μικρού μοριακού βάρους με οργανικά οξέα, σάκχαρα και βιοδραστικές ουσίες με ορμονική δράση. Δρώντας άμεσα στη διεπαφή εδάφους-φυτού, μιμείται τις φυσικές ριζικές εκκρίσεις: ενεργοποιεί το ωφέλιμο μικροβίωμα, κινητοποιεί δεσμευμένα θρεπτικά στοιχεία και ενισχύει την ικανότητα ανταλλαγής κατιόντων και τη διαθεσιμότητα νερού στη ριζόσφαιρα.

Ενώ τα κοινά χουμικά είναι αποτέλεσμα μιας απλής μεθόδου επεξεργασίας με KOH, η τεχνολογία RCT είναι μια ελεγχόμενη διαδικασία πολλαπλών εκκυλίσεων και οξειδωσης των οργανικών μορίων σε μικρότερα, εξαιρετικά δραστικά κομμάτια, εξασφαλίζοντας χημική συνέπεια σε κάθε παρτίδα. Αποτέλεσμα: Έως 80% καλύτερη διαθεσιμότητα φωσφόρου και έως 60% αύξηση απορρόφησης καλίου.

Θρέψη Φυτού, Αναγέννηση Εδάφους: Η μόνη τεχνολογία που δρα ταυτόχρονα

Κάθε προϊόν RCT προσφέρει μια μοναδική «βιβλιοθήκη άνθρακα» καθώς είναι σχεδιασμένο

Η Nutrien με μια ματιά

- 7 εκατομμύρια τόνοι ετήσιας παραγωγής λιπασμάτων
- 12 ερευνητικά κέντρα παγκοσμίως αφιερωμένα στη γεωργική καινοτομία
- 28.000 εργαζόμενοι σε όλο τον κόσμο
- Εκατοντάδες δοκιμές αγρού ανά έτος
- Δέσμευση σε στόχους βιώσιμης γεωργίας και μείωσης ανθρακικού αποτυπώματος

με συγκεκριμένα οργανικά μόρια σε συνδυασμό με απαραίτητα θρεπτικά στοιχεία, ώστε να ξεκλειδώνει εξειδικευμένες λειτουργίες του φυτού και του εδάφους, με το ελάχιστο ενεργειακό κόστος για το φυτό.

■ **Evolution:** Εξισορροπεί τον λόγο C/N, ενεργοποιεί

το ωφέλιμο μικροβίωμα, προστατεύει τη ρίζα από στρες και αλατότητα, και καθιστά τα υπάρχοντα θρεπτικά στοιχεία άμεσα διαθέσιμα στο φυτό. Κατάλληλο για υδρολίπανση. Εφαρμογή σε όλο τον καλλιεργητικό κύκλο.

■ Structure:

Προστατεύει και κινητοποιεί τον P, βελτιώνει τη ριζοβολία και την άνθηση. Κατάλληλο για υδρολίπανση και διαφυλλική εφαρμογή. Εφαρμογή από την εγκατάσταση έως την άνθηση/καρπόδεση

■ Catalyst:

Με υπερ-απορροφήσιμο οξικό Κάλιο, βελτιώνει τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά, το βάρος των καρπών, την ομοιομορφία ωρίμανσης και την μετασυλλεκτική διατήρηση. Κατάλληλο για υδρολίπανση και διαφυλλική εφαρμογή. Εφαρμογή από την ανάπτυξη των καρπών έως την ωρίμανση.

■ **Novaris:** Premium σειρά κοκκωδών λιπασμάτων με ενσωματωμένη την τεχνολογία RCT για προστασία των θρεπτικών στοιχείων και πλήρη αξιοποίηση κάθε λιπαντικής μονάδας.

Παράμετρος	Αποτέλεσμα RCT	Οφέλη
Βάρος ριζικού συστήματος (gr)	+60%	Αντοχή ρίζας και βέλτιστη απορρόφηση
Μήκος ριζικού συστήματος (cm)	+25%	Αντοχή ρίζας και βέλτιστη απορρόφηση
Απόδοση (πρώιμες συγκομιδές) (kg/στρ)	+6%	Υψηλότερη εμπορική αξία

ΒΑΣΙΑ ΣΤΑΜΟΥΛΗ

Product Marketing Specialist -
Medilco Hellas

ΓΙΑ ΕΥΚΟΛΗ ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΔΕΝΤΡΑ ΣΕ ΧΩΡΑΦΙ

> Διατίθεται στην Ελλάδα από την εταιρεία Alpellas AE

Ο Ιταλικός επαγγελματικός λιπασματοδιανομέας «S18» με διπλό δίσκο και χωρητικότητα από 800-1.200-1.600 λίτρα, της εταιρείας από τον Ιταλικό Βορρά DCM, για λίπανση σε δέντρα, καθώς και ανοιχτές καλλιέργειες, κυκλοφορεί σε υδραυλική (M) και ηλεκτρονική έκδοση (E) είτε ISOBUS, είτε NON-ISOBUS. Ειδικότερα:

- 1) Στα δέντρα μπορεί να ρίξει γραμμικά, με άριστη ομοιογένεια, είτε δεξιά-αριστερά ταυτόχρονα, είτε μόνο δεξιά ή αριστερά, και όλα αυτά με ένα απλό πάτημα κουμπιού στο κομπιούτερ.
- 2) Στο ανοιχτό χωράφι μπορεί να ρίξει

ALPELLAS

από 10-18 μ. όλα τα λιπάσματα (κοκκώδη, μπλεντ, πέλλετ κ.ά.) καθώς και διάφορους σπόρους, με πολύ καλό μοτίβο διασποράς. Η εναλλαγή για ρίψη από το ανοιχτό χωράφι στα δέντρα και το αντίστροφο είναι εύκολη και γρήγορη χωρίς να χρειαστεί αλλαγή φτερωτών ή δίσκων. Το μόνο που χρειάζεται να κάνει ο χρήστης είναι να βγάλει ή να

Το σύστημα διανομής λιπάσματος (INOX δίσκοι, φτερά κλπ.) έχει μεγάλο εύρος με δυνατότητα ρίψης από 10 έως 18 μέτρα με το ίδιο ζευγάρι δίσκων-φτερωτών.

βάλει, μέσα σε μόλις λίγα δεύτερα, το «γραμμικό κιτ ρίψης στα δέντρα». Στα δέντρα ρίχνει γραμμικά από 1,5-6 μτ. και στα ανοιχτά χωράφια από 10-18 μτ. με τις ίδιες φτερωτές.

Ζυγιστικό σύστημα

Ο S18E διαθέτει ηλεκτρονικό ζυγιστικό σύστημα - αποτελούμενο από 4 ζυγαριές, οι οποίες υπολογίζουν συνεχώς τα διαφορετικά χαρακτηριστικά του λιπάσματος με μέγιστη ακρίβεια αντιλαμβανόμενες έτσι δυναμικά το ρυθμό ροής του λιπάσματος (T-Factor). Αυτό βοηθά στο να πέφτει πάντοτε η προεπιλεγμένη ποσότητα.

Τεχνικά χαρακτηριστικά

- Λιπασματοδιανομέας, ιταλικός, μάρκας DCM «S18» με διπλό δίσκο από 800-1200-1600 λτ.
- Αμπάρι με φάρδος 140 εκατοστά «S18» μοντέλο από 800 έως 1600 λτ. για αροτραίες καλλιέργειες (10-18 μτ.), αλλά και δέντρα-αμπέλια (ρίψη 1,5 – 6 μτ.)
- Βγαίνει σε υδραυλική έκδοση και σε «ηλεκτρονική» έκδοση – με σύστημα 4 ζυγαριών – με κομπιούτερ για παραμετροποίηση στοιχείων ρίψης λιπάσματος (κιλά/στρέμμα, μέτρα), ένδειξης

ταχύτητας, κάλυψης στρεμμάτων κλπ.

- «Διάβασμα» ταχύτητας τρακτέρ μέσω κεραίας GPS
- Με σύνδεση ISOBUS
- Το σύστημα διανομής λιπάσματος (INOX δίσκοι, φτερά κλπ.) έχει μεγάλο εύρος με δυνατότητα ρίψης από 10 έως 18 μέτρα με το ίδιο ζευγάρι δίσκων-φτερωτών
- Εύκολη ρύθμιση κιλών και μέτρων διανομής
- Εφαρμογή (app) σε κινητό ή tablet (και στα ελληνικά) που μπορεί να γίνει γρήγορη αναζήτηση ρυθμίσεων εργασίας με βάση τα διαφορετικά είδη λιπασμάτων, σπόρων.

profi

ONLINE

Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

PROFI.GR

ΛΙΠΑΝΣΗ ΚΑΙ ΘΡΕΨΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

EUROCHEM

ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΘΡΕΨΗ

ΒΑΣΙΛΗΣ
ΤΣΟΥΚΑΝΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ MARKETING/HEAD OF PM
EUROCHEM ΕΛΛΑΣ ΑΕ

Πώς εξελίσσεται η φετινή σεζόν στο λίπασμα, ποιος ο απόχτος των εξελίξεων στον Αραβικό Κόλπο και πού εστιάζει ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών του κλάδου;

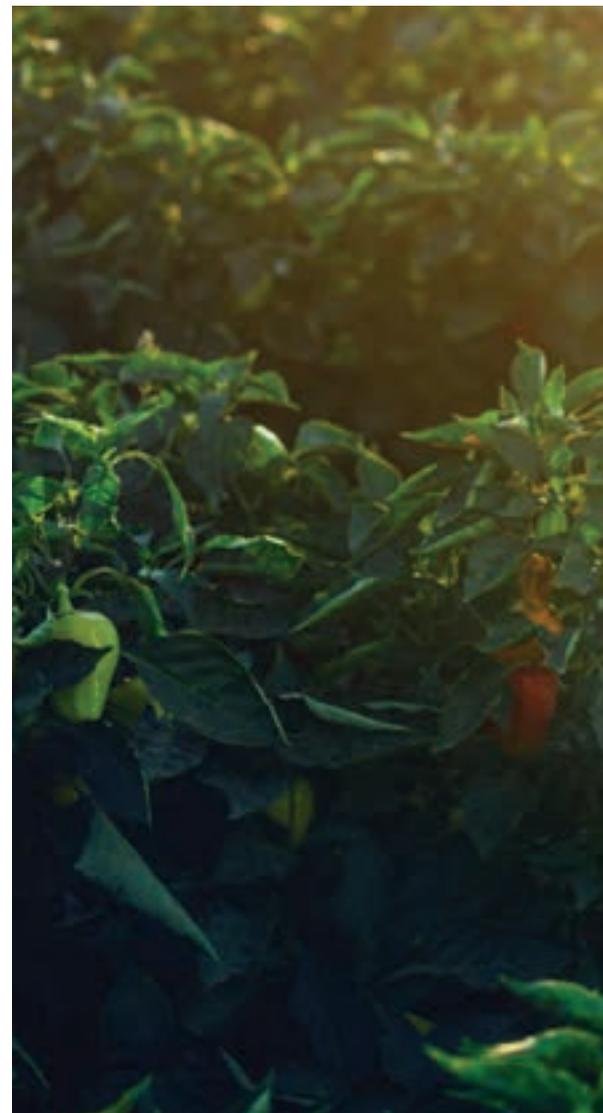
“ Η φετινή σεζόν στο λίπασμα εξελίσσεται μέσα σε ένα εξαιρετικά «νευρικό» περιβάλλον, όπου η ενέργεια και το κομμάτι των μεταφορών επηρεάζουν άμεσα τιμές όλων των εισροών του γεωργικού κλάδου και ακόμα περισσότερο τα προϊόντα θρέψης, καθώς, όπως όλοι γνωρίζουμε, το κυρίαρχο θρεπτικό στοιχείο των λιπασμάτων είναι το άζωτο, του οποίου οι τιμές των πρώτων υλών για να παραχθεί, ανεβαίνουν καθημερινά. Η συγκυρία είναι ιδιαίτερα κρίσιμη, καθώς οι διαταραχές στην παραγωγή λιπασμάτων συμπίπτουν με την εποχή της άνοιξης στις χώρες της Νότιας Ευρώπης, όπου κορυφώνεται η ζήτηση για άζωτο σχεδόν σε όλες τις καλλιέργειες. Το γεγονός επίσης ότι τα λιπάσματα δεν έχουν στρατηγικά αποθέματα, όπως, για παράδειγμα, το πετρέλαιο, δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την κατάσταση. Η αύξηση των τιμών, οι καθυστερήσεις στις παραδόσεις και η άνοδος του κόστους καυσίμων, είναι δυστυχώς φαινόμενα τα οποία παρουσιάστηκαν ήδη

στην αγορά και φέρνουν ακόμα μεγαλύτερη πίεση στον αγροτικό κόσμο. Η κρίση στη Μέση Ανατολή δεν είναι μόνο γεωπολιτική, αλλά και οικονομική και κοινωνική, με επιπτώσεις που θα φτάσουν μέχρι τον τελευταίο αγρότη και καταναλωτή.

Τι υπαγορεύει τη συνταγή στον τομέα της θρέψης και ποια η ανταπόκριση του παραγωγού στα νέου τύπου λιπάσματα;

“ Η θρέψη των καλλιεργειών δεν θα έπρεπε να είναι μια γενική οδηγία αναφορικά με μονάδες αζώτου, φωσφόρου και καλίου, αλλά ένα δυναμικό σύστημα αποφάσεων που βασίζεται σε στατιστικά δεδομένα, δεδομένα κόστους, αλλά και περιβαλλοντικούς κανονισμούς. Ο παραγωγός μετατρέπεται σταδιακά σε διαχειριστή εισροών με στόχο την αποδοτικότητα και όχι σε έναν απλό χρήστη λιπασμάτων.

Σε ένα ορθολογικό πρόγραμμα θρέψης, η βάση πρέπει να είναι πάντα η γνώση των αναγκών της καλλιέργειας όπως αυτή προκύπτει μέσα από αναλύσεις εδαφών και φυλλοδιαγνωστικές. Είναι πολύ σημαντικό πλέον ο παραγωγός να ξέρει ακριβώς τι χρειάζεται και πότε το χρειάζεται. Και λέμε πλέον, γιατί τα χρόνια της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων έχουν περάσει ανεπιστρεπτή. Αυτό δεν αποτελεί κάποια φιλοσοφική προσέγγιση. Είναι κάτι που φαίνεται και στα επίσημα νούμερα που καταγράφονται, τα οποία δείχνουν σημαντική πτώση στη χρήση των λιπασμάτων την τελευταία 20ετία. Η γεωργία ακριβείας είναι κάτι που αργά αλλά σταθερά κερδίζει έδαφος και παίρνει τη θέση της στο μυαλό του παραγωγού, ειδικά των πιο νέων, όπως επίσης και η περιβαλλοντική ευθύνη που του αναλογεί. Το αποτύπωμα άνθρακα αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς δείκτες που χρησιμοποιούνται σήμερα, για την

κατανόηση της επίδρασης της ανθρώπινης δραστηριότητας στο περιβάλλον. Εκφράζει τη συνολική ποσότητα διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) και άλλων αερίων του θερμοκηπίου (N₂O) που εκπέμπονται άμεσα ή έμμεσα από έναν άνθρωπο, μια επιχείρηση, ένα προϊόν ή μια δραστηριότητα. Ο αντίκτυπος του N₂O στο κλίμα είναι 265 φορές μεγαλύτερος από τον αντίκτυπο του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), γεγονός που καθιστά τη μείωσή του, σημαντική συμβολή στις παγκόσμιες προσπάθειες για τον περιορισμό

των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Όσον αφορά τον τομέα των λιπασμάτων, η δέσμευση πρέπει να αφορά τόσο τη μείωση των εκπομπών κατά την παραγωγή των λιπασμάτων, όσο και κατά τη μεταφορά και την εφαρμογή τους στο χωράφι.

Στη EuroChem αναγνωρίζουμε τη σημασία του αποτυπώματος άνθρακα και λειτουργούμε με πρακτικές που μειώνουν τις εκπομπές, προστατεύοντας το περιβάλλον και προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Για το λόγο αυτό οι σειρές λιπασμάτων Nitrophoska®, ENTEC® & ENTEC® EVO™ είναι πλέον και επίσημα πιστοποιημένες από ανεξάρτητο φορέα για τις:

- Μειωμένες εκπομπές κατά την παραγωγή τους, στο εργοστάσιο
- Μειωμένες εκπομπές κατά την εφαρμογή τους στο χωράφι, χάρη στην ενσωμάτωση των ποιοτικότερων αναστολέων της αγοράς

Τι φέρνει η ψηφιακή εποχή στο λίπασμα, πώς επιδρά στην παραγωγικότητα και τι θα σμάνει αυτό μακροπρόθεσμα για το κόστος παραγωγής;

“ Η ψηφιακή εποχή αλλάζει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται το λίπασμα, μεταφέροντας τη λήψη αποφάσεων από την εμπειρική πρακτική σε ένα μοντέλο βασισμένο σε δεδομένα. Μέσω δορυφορικών εικόνων, αισθητήρων

και λογισμικών διαχείρισης, ο παραγωγός μπορεί πλέον να εφαρμόζει το λίπασμά του με ακρίβεια, προσαρμοσμένη στις πραγματικές ανάγκες κάθε τμήματος του αγρού και κάθε σταδίου της καλλιέργειας. Αυτό οδηγεί σε καλύτερη αξιοποίηση των θρεπτικών στοιχείων, εξασφαλίζοντας πιο σταθερές αποδόσεις, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις επιτυγχάνεται και αύξηση της παραγωγικότητας. Ωστόσο, η μετάβαση αυτή συνοδεύεται αρχικά από αυξημένο κόστος, καθώς απαιτούνται επενδύσεις σε εξοπλισμό, τεχνογνωσία. Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, το κόστος αυτό εξισορροπείται μέσω της μείωσης των εισροών και της βελτίωσης των αποδόσεων. Μακροπρόθεσμα, το σημαντικότερο αποτέλεσμα θα είναι η μείωση του κόστους ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος, το οποίο είναι και το βασικό ζητούμενο για τον επαγγελματία παραγωγό.

TIMAC AGRO | ΛΥΔΑ

ΜΕ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ Η ΛΙΠΑΝΣΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΡΕΠΠΑΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

κόστος των εισροών, οι διεθνείς εξελίξεις και η ανάγκη για πιο αποδοτική γεωργία διαμορφώνουν ένα νέο τοπίο, στο οποίο η θρέψη των καλλιεργειών δεν αποτελεί απλώς μια τυπική διαδικασία, αλλά έναν κρίσιμο παράγοντα για τη βιωσιμότητα της παραγωγής. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, οι παραγωγοί αναζητούν λύσεις που συνδυάζουν τεχνολογία, αποτελεσματικότητα και σιγουριά στην απόδοση.

Σήμερα η σωστή θρέψη δεν βασίζεται πλέον σε γενικές πρακτικές, αλλά σε μια πιο στοχευμένη προσέγγιση. Οι αναλύσεις εδάφους, οι ανάγκες της κάθε καλλιέργειας, οι κλιματικές συνθήκες, αλλά και η οικονομική πίεση που δέχονται οι παραγωγοί, καθορίζουν πλέον τη

«συνταγή» της λίπανσης. Ο στόχος είναι σαφής: Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και καλύτερη αξιοποίηση κάθε μονάδας θρεπτικών στοιχείων.

Σε αυτήν τη νέα πραγματικότητα, τα καινοτόμα προϊόντα της TIMAC AGRO αναδεικνύονται ως μια ιδιαίτερα σημαντική επιλογή για τους Έλληνες παραγωγούς. Με τη χρήση μοναδικών τεχνολογιών που ενεργοποιούν το έδαφος και ενισχύουν την απορρόφηση των θρεπτικών στοιχείων από το φυτό, προσφέρουν μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση στη θρέψη. Δεν πρόκειται απλώς για λιπάσματα, αλλά για λύσεις που συμβάλλουν στη βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και στην ενίσχυση της ανάπτυξης των φυτών.

Η ανταπόκριση των παραγωγών στα νέα αυτά προϊόντα είναι ολοένα και πιο έντονη. Παρότι η μετάβαση σε νέες πρακτικές γίνεται συχνά σταδιακά, όλο και περισσότεροι αγρότες επιλέγουν τεχνολογικά προηγμένα λιπάσματα όταν βλέπουν στην πράξη

Τι υπαγορεύει τη συνταγή στον τομέα της θρέψης και ποια η ανταπόκριση του παραγωγού στα νέου τύπου λιπάσματα;

“ Η αγορά των λιπασμάτων στην Ελλάδα βρίσκεται σε μια περίοδο σημαντικών αλλαγών. Το αυξημένο

ότι μπορούν να πετύχουν υψηλότερες αποδόσεις, καλύτερη ποιότητα παραγωγής και μεγαλύτερη σταθερότητα ακόμη και σε δύσκολες καλλιεργητικές χρονιές.

Πώς εξελίσσεται η φετινή σεζόν στο λίπασμα, ποιος ο απόηχος των εξελίξεων στον Αραβικό Κόλπο και πού εστιάζει ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών του κλάδου;

“ Η φετινή σεζόν στο λίπασμα εξελίσσεται σε ένα περιβάλλον που εξακολουθεί να επηρεάζεται από τις διεθνείς αγορές ενέργειας και πρώτων υλών. Οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή και στον Κόλπο έχουν αφήσει το αποτύπωμά τους στο κόστος παραγωγής λιπασμάτων, επηρεάζοντας τόσο τις τιμές όσο και τη στρατηγική των εταιρειών του κλάδου. Σε αυτό το πλαίσιο, η αγορά φαίνεται να περνά σε μια νέα φάση, όπου ο ανταγωνισμός δεν περιορίζεται πλέον μόνο στην τιμή. Οι παραγωγοί αναζητούν προϊόντα που να αποδίδουν περισσότερο, να αξιοποιούνται καλύτερα από τις καλλιέργειες και να μειώνουν τις απώλειες θρεπτικών στοιχείων. Εδώ είναι που η διαφοροποίηση παίζει καθοριστικό ρόλο. Η TIMAC AGRO επενδύει συστηματικά στην έρευνα και στην ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών θρέψης, προσφέροντας προϊόντα που συνδυάζουν λίπανση με βιοδιεγερτική δράση και στοχευμένη υποστήριξη των φυτών. Με αυτό τον τρόπο, οι παραγωγοί μπορούν να διατηρήσουν υψηλή παραγωγικότητα ακόμη και σε περιόδους αβεβαιότητας, κάτι που αποτελεί βασικό ζητούμενο στη σημερινή γεωργία. Ο ανταγωνισμός στον κλάδο στρέφεται πλέον γύρω από την καινοτομία, την επιστημονική υποστήριξη και την ικανότητα των εταιρειών να παρέχουν ολοκληρωμένες λύσεις στους αγρότες.

Τι φέρνει η ψηφιακή εποχή στο λίπασμα, πως επιδρά στην παραγωγικότητα και τι θα σημάνει αυτό μακροπρόθεσμα για το κόστος παραγωγής;

“ Παράλληλα, η γεωργία εισέρχεται δυναμικά στην ψηφιακή εποχή. Η χρήση δορυφορικών δεδομένων, χαρτών θρέψης και τεχνολογιών γεωργίας ακριβείας επιτρέπει στους παραγωγούς να εφαρμόζουν τη σωστή ποσότητα λιπάσματος στο σωστό σημείο και τη σωστή στιγμή. Πρόκειται για μια εξέλιξη

που αλλάζει ουσιαστικά τον τρόπο διαχείρισης των καλλιεργειών.

Σε αυτό το νέο μοντέλο παραγωγής, προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, όπως αυτά που αναπτύσσει η TIMAC AGRO, μπορούν να αξιοποιηθούν ακόμη πιο αποτελεσματικά. Οι τεχνολογίες τους επιτρέπουν καλύτερη αξιοποίηση των θρεπτικών στοιχείων από τα φυτά, ενισχύουν την ανθεκτικότητα των καλλιεργειών και συμβάλλουν στη σταθερότητα των αποδόσεων. Το σημαντικότερο, όμως, είναι το μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα για την οικονομία της εκμετάλλευσης. Η γεωργία ακριβείας σε συνδυασμό με προηγμένα

λιπάσματα οδηγεί σε πιο αποδοτική χρήση των εισροών. Αυτό σημαίνει ότι ο παραγωγός μπορεί να πετύχει καλύτερη παραγωγή με πιο ορθολογική διαχείριση των πόρων, μειώνοντας τελικά το πραγματικό κόστος παραγωγής ανά στρέμμα.

Στη σύγχρονη ελληνική γεωργία, η λίπανση μετατρέπεται σταδιακά από μια απλή καλλιεργητική πρακτική σε ένα στρατηγικό εργαλείο παραγωγικότητας. Και σε αυτή τη μετάβαση, οι λύσεις που βασίζονται στην καινοτομία και την επιστημονική γνώση φαίνεται να αποκτούν ολοένα και πιο καθοριστικό ρόλο για το μέλλον των παραγωγών.

MEDILCO HELLAS

ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ & ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗ ΘΡΕΨΗ

ΗΛΙΑ
ΓΑΓΓΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Τι υπαγορεύει τη συνταγή στον τομέα της θρέψης και ποια η ανταπόκριση του παραγωγού στα νέου τύπου λιπάσματα;

“ Η «συνταγή» στη θρέψη των φυτών δεν είναι κάτι στατικό ή αυθαίρετο· υπαγορεύεται από ένα σύνολο

παραγόντων που συνδυάζουν επιστήμη, έδαφος, καλλιέργεια και οικονομία. Παράλληλα, η ανταπόκριση των παραγωγών στα νέα λιπάσματα εξαρτάται από το πόσο ξεκάθαρα βλέπουν όφελος στην πράξη.

Σήμερα, περνάμε από τη λογική της απλής λίπανσης στη λογική της στοχευμένης και αποδοτικής θρέψης. Αυτό σημαίνει ότι δεν αρκεί να δίνουμε θρεπτικά στοιχεία· πρέπει να διασφαλίζουμε ότι το φυτό τα αξιοποιεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό, με τις μικρότερες απώλειες και το χαμηλότερο κόστος ανά μονάδα παραγωγής. Στη Medilco με μοναδικά προϊόντα και τεχνολογίες, μιλάμε για αναγεννητική γεωργία, για έννοιες όπως η επένδυση επί αποδόσει. Με τις τεχνολογίες μας ταίχουμε ταυτόχρονα και το έδαφος και το φυτό. Σε αυτό το πλαίσιο, τα νέου τύπου λιπάσματα έχουν ουσιαστικό ρόλο. Όμως, η επιτυχία τους δεν κρίνεται στο εργαστήριο ή στο marketing, αλλά στο χωράφι.

Η προστιθέμενη αξία λοιπόν είναι το κλειδί. Ο παραγωγός δεν αγοράζει προϊόν -αγοράζει αποτέλεσμα και σιγουριά. Γι' αυτό και η ανταπόκριση στα νέα λιπάσματα είναι θετική, αλλά υπό προϋποθέσεις. Εκεί που υπάρχουν: Αποδείξεις στο χωράφι, τεχνική υποστήριξη και ξεκάθαρη σχέση κόστους-οφέλους, η υιοθέτηση είναι γρήγορη και ουσιαστική.

Πώς εξελίσσεται η φετινή σεζόν στο λίπασμα, ποιος ο απόηχος των εξελίξεων στον Αραβικό Κόλπο και πού εστιάζει ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών του κλάδου;

“ Η φετινή σεζόν στο λίπασμα εξελίσσεται σε ένα περιβάλλον έντονης αστάθειας, όπου ο βασικός παράγοντας δεν είναι τόσο η ζήτηση, αλλά οι περιορισμοί στην προσφορά και το αυξημένο κόστος παραγωγής. Η κρίση στον Κόλπο και το κλείσιμο/περιορισμός των διελεύσεων από τα Στενά του Ορμούζ επηρεάζει άμεσα τον κλάδο, γιατί από εκεί περνά περίπου το

1/3 του παγκόσμιου εμπορίου λιπασμάτων και η περιοχή είναι βασικός παραγωγός ουρίας, αμμωνίας και πρώτων υλών. Το αποτέλεσμα είναι: Η έντονη αύξηση τιμών άνοδος ουρίας έως και 40–50% μέσα σε λίγες εβδομάδες, διακοπές παραγωγής και ελλείψεις λόγω ενεργειακού κόστους και logistics. Ουσιαστικά, η αγορά μετατρέπεται από demand-driven σε supply-driven με γεωπολιτικό ρίσκο. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, ο ανταγωνισμός μετατοπίζεται ξεκάθαρα: Από την τιμή στη διαθεσιμότητα, την αποδοτικότητα και κυρίως στην ικανότητα των εταιρειών να προσφέρουν λύσεις που «δουλεύουν στο χωράφι».

Τι φέρνει η ψηφιακή εποχή στο λίπασμα, πώς επιδρά στην παραγωγικότητα και τι θα σημάνει αυτό μακροπρόθεσμα για το κόστος παραγωγής;

“ Η ψηφιακή εποχή φέρνει μια θεμελιώδη αλλαγή στον τρόπο

που εφαρμόζεται η λίπανση: Περνάμε από τη λογική του «ρίχνω με βάση την εμπειρία» στη λογική του «αποφασίζω με βάση δεδομένα». Αυτό μακροπρόθεσμα σημαίνει ότι θα γίνεται καλύτερη αξιοποίηση πόρων και θα μειώνεται το κόστος. Η ψηφιακή εποχή στη λίπανση όμως φέρνει και μια σημαντική διαχειριστική αποσυμπίεση για τον παραγωγό. Αυτό σημαίνει ότι ο παραγωγός: Μειώνει το χρόνο που αφιερώνει σε συνεχή παρακολούθηση, αποφεύγει λάθη και λειτουργεί πιο οργανωμένα και προβλέψιμα. Κι αυτό είναι ίσως το πιο υποτιμημένο όφελος. Γιατί αυτός ο χρόνος μπορεί να επενδυθεί σε πιο παραγωγικές, επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως καλύτερη εμπορική διαχείριση της παραγωγής (πώληση, διαπραγμάτευση τιμών), ανάπτυξη συνεργασιών ή συμμετοχή σε συλλογικά σχήματα, αναζήτηση νέων αγορών ή καναλιών διάθεσης και συνολικά πιο στρατηγικό σχεδιασμό της εκμετάλλευσής. Με άλλα λόγια, ο παραγωγός μεταβαίνει: Από το να είναι «εκτελεστής εργασιών» στο να λειτουργεί ως διαχειριστής και επιχειρηματίας της εκμετάλλευσής του. Άρα, η ψηφιακή εποχή δεν μειώνει μόνο το κόστος ή αυξάνει την παραγωγή. Αναβαθμίζει τον ρόλο του παραγωγού.

MEDILCO HELLAS

GROW WITH EXCELLENCE

Πιστοί στη φιλοσοφία και την κουλτούρα μας πιστεύουμε ότι απώτερος σκοπός μας είναι να προωθήσουμε εξαιρετικά προϊόντα κι αυτό δεν αλλάζει. Επενδύουμε στην καινοτομία με νέες συνεργασίες και τεχνολογίες και στην ευελιξία με νέες εγκαταστάσεις. Η Medilco Hellas με εμπειρία άνω των 30 ετών στηρίζει την ελληνική γεωργία διαθέτοντας μια πλήρη γκάμα προϊόντων θρέψης που περιλαμβάνει:

- Απλά & σύνθετα κρυσταλλικά λιπάσματα (Calcintop, Magniflakes, Fertilus, Agrileaf, Nutracid low ph, Hydrasol, Flexa) για υδρολίπανση και διαφυλλική εφαρμογή
  - Κοκκώδη λιπάσματα: Nova Chava, Nova Elia, Novaris
  - Βιοδιεγέρτες & Ιχνοστοιχεία: Aminofulvat, Totem, Herovital, Megafer, Herofulvat
  - Μοναδικά προϊόντα θρέψης: Evolution, Structure, Katalyst, Terramar, Maritime
- Η κύρια αποστολή μας είναι να παρέχουμε αιψόρες, υψηλής ποιότητας και ολοκληρωμένες λύσεις θρέψης. Γιατί παρέχοντας ολοκληρωμένες λύσεις θρέψης πραγματικά συμβάλλουμε στην ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας του τελικού προϊόντος.

Στρατηγική συνεργασία

Η στρατηγική συνεργασία με την αμερικανική Nutrien έχει ως στόχο την εισαγωγή των μοναδικών τεχνολογιών της στην ελληνική αγορά και την αγορά της ΝΑ Ευρώπης. Λίγα λόγια για τη Nutrien: ■ Η Nutrien, προήλθε από την συγχώνευση των Agrium & Potash Crop το 2018. ■ Με πωλήσεις πάνω από 27 εκατ. τόνους είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός καλίου παγκοσμίως. ■ Με 12 κέντρα R&D και 11 εργοστάσια βρίσκεται στο top 10 των εταιρειών στα specialty λιπάσματα έχοντας επενδύσει πάνω από 1 δις δολάρια για νέα προϊόντα και καινοτόμες τεχνολογίες από το 2007. Τεχνολογίες που τοποθετηθούν ήδη σταδιακά στο δίκτυο της Medilco και θα ενσωματωθούν στην εγχώρια παραγωγή στις σύγχρονες εγκαταστάσεις της.

KNEBRANDT AE

ΛΥΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΟΓΙΑΤΖΙΔΗΣΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ
MARKETING - REGULATORY

Ο κλάδος των λιπασμάτων και προϊόντων θρέψης αποτελεί βασικό συντελεστή παραγωγής, καθώς συμβάλλει στην παραγωγή επαρκών, ποιοτικών και ασφαλών τροφίμων, υποστηρίζοντας ταυτόχρονα τη βιωσιμότητα των γεωργικών συστημάτων. Οι γεωπολιτικές συγκρούσεις, επηρεάζουν αρνητικά τα κόστη της ενέργειας και των α' υλών, η δε κλιματική αλλαγή δημιουργεί αρνητικά δεδομένα για τη γεωργία και επιβάλλει τον επανασχεδιασμό της παραγωγικής διαδικασίας στον πρωτογενή τομέα.

Σήμερα, λειτουργούμε σε ένα ιδιαίτερα σύνθετο περιβάλλον, το οποίο διαμορφώνεται από την έντονη μεταβλητότητα στις διεθνείς αγορές α' υλών αλλά και γεωργικών προϊόντων, από το αυξανόμενο κόστος αλλά και την ανάγκη παραγωγής περισσότερων τροφίμων, υπό τις αυξημένες περιβαλλοντικές απαιτήσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής. Με δεδομένες τις προκλήσεις αυτές ο ρόλος του κλάδου των λιπασμάτων και των προϊόντων θρέψης φυτών καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικός.

“ Η εταιρεία μας KNEBRANDT AE, ως σύμπραξη της K&N Ευθυμιάδης

ABEE και της BRANDT Europe, επενδύει συστηματικά στην καινοτομία, αναπτύσσοντας νέες λύσεις θρέψης φυτών και προϊόντα λίπανσης με τεχνολογίες που βελτιώνουν τη διαχείριση των θρεπτικών στοιχείων και την αύξηση της αποδοτικότητας της λίπανσης, και κατά συνέπεια τη μείωση του κόστους.

Η BRANDT είναι γνωστή ως μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες, οικογενειακές εταιρείες στις Ηνωμένες Πολιτείες. Από το 1953, η οικογένεια Brandt και οι υπάλληλοί της παρέμειναν πιστοί σε μια φιλοσοφία που είναι βαθιά ριζωμένη στις μεσοδυτικές πολιτείες που είναι η πατρίδα της εταιρείας και σφυρηλατείται από πνεύμα που εστιάζει στη δέσμευση για ανθρώπους και προϊόντα ποιότητας.

Η εταιρεία K&N Ευθυμιάδης ABEE ιδρύθηκε το 1935 και είναι η μεγαλύτερη εταιρεία του Ομίλου Ευθυμιάδη, ο οποίος από το 2003 φέρει την ονομασία REDESTOS Efthymiadis Agrotechnology Group. Ο Όμιλος περιλαμβάνει δέκα επιχειρήσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, οι οποίες ασχολούνται με την Παραγωγή, την Έρευνα & Ανάπτυξη καθώς και την παροχή Υπηρεσιών στη Γεωργία.

“ Οι σύγχρονες λύσεις θρέψης φυτών που προσφέρουμε, είναι εξειδικευμένες και προσαρμοσμένες στις πραγματικές ανάγκες των καλλιεργειών, με στόχο τη μέγιστη αποτελεσματικότητα με το ελάχιστο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

The logo for K&NE BRANDT, featuring the text 'K&NE' in green and 'BRANDT' in red, with a stylized green plant icon to the right.

Σήμερα, ο ρόλος των λιπασμάτων αναβαθμίζεται. Δεν μιλάμε πλέον απλώς για εφαρμογές, αλλά για εξειδικευμένες λύσεις θρέψης, και για μία ολιστική προσέγγιση φυτοϋγείας σε συνέργεια και με τις άλλες εισροές, προσαρμοσμένες στις πραγματικές ανάγκες των καλλιεργειών, με στόχο τη μέγιστη απόδοση και τη βελτίωση της ποιότητας της παραγωγής. Επενδύοντας σε τεχνολογίες διαχείρισης αζώτου, αλλά και σε εξειδικευμένα προϊόντα με βιοδιεγέρτες, που αυξάνουν την αντοχή των καλλιεργειών στις αβιοτικές καταπονήσεις, μετατρέπουμε την πρόκληση της κλιματικής αλλαγής σε ευκαιρία για αύξηση της παραγωγικότητας.

Η ολοκληρωμένη διαχείριση των θρεπτικών στοιχείων με τη χρήση δεδομένων, όπως η ανάλυση εδάφους, η φυλλοδιαγνωστική, η εφαρμογή των αρχών της ορθολογικής λίπανσης, αλλά και η χρήση των κατάλληλων προϊόντων λίπανσης με καινοτόμες τεχνολογίες, βελτιώσουν την αντοχή των καλλιεργειών σε αβιοτικές καταπονήσεις και αποτελούν τη λύση στην αύξηση της αξίας της παραγωγής με ποσοτικούς και ποιοτικούς όρους. Η ενίσχυση για την χρήση καινοτόμων προϊόντων θρέψης από τους παραγωγούς που δίνεται μέσω των οικολογικών σχημάτων, τυγχάνοντας πολύ μεγάλης αποδοχής, δημιούργησε ευνοϊκό περιβάλλον για την αξιοποίηση της γνώσης, της καινοτομίας και των σύγχρονων τεχνολογιών θρέψης, και αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής αγροτικής παραγωγής.

AGROHELLAS A.E.

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ ΚΑΝΕΙ ΤΗ ΘΡΕΨΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΑΠΕΛΛΟΣ

CROP NUTRITION
TECHNICAL SUPPORT
AGROHELLAS

Τι υπαγορεύει τη συνταγή στον τομέα της θρέψης και ποια η ανταπόκριση του παραγωγού στα νέου τύπου λιπάσματα;

“ Η θρέψη των καλλιεργειών δεν είναι πλέον μια τυφλή διαδικασία, αλλά μια εξίσωση ακριβείας. Η «συνταγή» υπαγορεύεται από έναν συνδυασμό επιστημονικών δεδομένων, περιβαλλοντικών περιορισμών και τεχνολογικών εξελίξεων. Η σύγχρονη προσέγγιση των παραγωγών πρέπει να βασίζεται σε μια συνολική στρατηγική που περιλαμβάνει τη σωστή πηγή του λιπάσματος, τη σωστή δόση και τον σωστό χρόνο. Έτσι, πριν από τη διενέργεια κάθε λίπανσης, ο παραγωγός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του παραμέτρους που θα αυξήσουν την απόδοσή της και θα μεγιστοποιήσουν τη χρήση του λιπάσματος από την καλλιέργεια. Η ανάλυση εδάφους και φυτικών ιστών αποτελεί ένα από τα βασικότερα συστατικά της «συνταγής»,

καθώς πρέπει πάντα να ξεκινάμε από το τι υπάρχει στο έδαφος και τι πραγματικά χρειάζεται το φυτό, αποφεύγοντας φαινόμενα υπερλίπανσης. Οι κλιματικές συνθήκες κατά την εφαρμογή του λιπάσματος παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαθεσιμότητα των θρεπτικών στοιχείων, καθώς και στην πρόσληψή τους από την καλλιέργεια. Η ψηφιακή γεωργία, με εργαλεία όπως οι χάρτες παραγωγικότητας, οι αισθητήρες εδάφους και οι μεταβλητές δόσεις λίπανσης, αποτελεί αναπόσπαστο σύμμαχο στα χέρια του σύγχρονου παραγωγού, προσφέροντας ευκολία και ακρίβεια. Επίσης, οι αλλαγές στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μείωση των απωλειών θρεπτικών συστατικών στρέφουν την αγορά σε αποδοτικότερα προϊόντα.

Τα «νέου τύπου» λιπάσματα περιλαμβάνουν προϊόντα με παρεμποδιστές (νιτροποίησης /ουρεάσης), λιπάσματα ελεγχόμενης αποδέσμευσης και βιοδιεγέρτες. Στο portfolio της Agrohellas έχουμε επενδύσει σε μια στρατηγική συνεργασία με την BASF, εντάσσοντας τα τελευταία χρόνια τον διπλό παρεμποδιστή ουρεάσης Limus®, έναν από τους πιο τεχνολογικά προηγμένους παρεμποδιστές στην αγορά, που επιτυγχάνει μείωση των απωλειών έως και 98%.

Το μεγαλύτερο εμπόδιο βέβαια παραμένει το κόστος ανά μονάδα προϊόντος. Τα εξειδικευμένα λιπάσματα είναι ακριβότερα από τα απλά. Έτσι, πολλοί παραγωγοί, συνηθισμένοι σε παραδοσιακές πρακτικές, διστάζουν να επενδύσουν αν δεν δουν άμεση διαφορά στην οπτική εικόνα της καλλιέργειας. Όμως, μετά από χρόνια χρήσης του Limus®, έχουμε πλέον σαφή εικόνα της προστιθέμενης αξίας του, τόσο στην απόδοση όσο και στο οικονομικό αποτέλεσμα για τον παραγωγό.

Πώς εξελίσσεται η φετινή σεζόν στο λίπασμα, ποιος ο απόηχος των εξελίξεων στον Αραβικό Κόλπο και πού εστιάζει ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών του κλάδου;

“ Η φετινή σεζόν εξελίσσεται σε «θρίλερ» για γερά νεύρα, καθώς η σχετική σταθερότητα των αρχών του έτους ανατράπηκε απότομα. Η σεζόν ξεκίνησε με προσδοκίες ομαλοποίησης, αλλά οι πρώτες εβδομάδες του Μαρτίου έφεραν ένα ράλι τιμών, με τις αυξήσεις σε ορισμένα σκευάσματα (όπως η ουρία) να ξεπερνούν το 20%-30%. Η αγορά κατακλύζεται από αβεβαιότητα, καθώς οι παραγωγοί επανεξετάζουν την έκταση και το είδος των καλλιεργειών, προκειμένου αυτές να παραμείνουν

οικονομικά βιώσιμες.

Σε αυτό το περιβάλλον κρίσης, οι εταιρείες δεν ανταγωνίζονται πλέον μόνο στην «τιμή του τσουβαλιού». Εστιάζουν στην αποδοτικότητα των προϊόντων, διασφαλίζοντας ότι το προϊόν «δεν χάνεται» στην ατμόσφαιρα ή τα ύδατα, στη χρήση βιοδιεγερτών και σκευασμάτων ειδικής θρέψης με λύσεις που ενισχύουν την αντοχή των φυτών

στο κλιματικό στρες (ξηρασία, καύσωνας), καθώς και στην ψηφιακή υποστήριξη με εργαλεία γεωργίας ακριβείας και εφαρμογές λίπανσης. Με αυτό τον τρόπο, διαφοροποιούν το χαρτοφυλάκιό τους προσφέροντας ταυτόχρονα στον πελάτη ένα ολοκληρωμένο «πακέτο υπηρεσιών» και όχι απλώς ένα προϊόν.

Τι φέρνει η ψηφιακή εποχή στο λίπασμα, πώς επιδρά στην παραγωγικότητα και τι θα σημάνει αυτό μακροπρόθεσμα για το κόστος παραγωγής;

“ Η ψηφιακή εποχή μεταμορφώνει τη θρέψη από μια παραδοσιακή πρακτική εμπειρικών κανόνων σε μια επιστήμη δεδομένων ακριβείας. Δορυφορικές

απεικονίσεις, αισθητήρες εδάφους και τεχνολογίες μεταβλητής δόσης (VRT), επιτρέπουν στον παραγωγό να εφαρμόζει το λίπασμα με ακρίβεια, στο σωστό χρόνο και στο σωστό σημείο. Αυτή η μετάβαση επιδρά καταλυτικά στην παραγωγικότητα, αυξάνοντας την αποδοτικότητα χρήσης των θρεπτικών στοιχείων (NUE) έως και 30% και εξασφαλίζοντας ομοιομορφία στην καλλιέργεια, η οποία μεταφράζεται σε ποιοτικότερη και πιο αποδοτική σοδειά. Ο ανταγωνισμός των εταιρειών μετατοπίζεται πλέον από την απλή πώληση προϊόντος στην παροχή ολοκληρωμένων ψηφιακών συμβουλών, καθιστώντας την ψηφιοποίηση τον απόλυτο εγγυητή για τη βιωσιμότητα της αγροτικής εκμετάλλευσης.

TEOFERT

ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΑΝΕΙ Η ΜΕΓΙΣΤΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ

ΔΡ. ΧΑΡΙΤΙΝΗ
ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
& MARKETING

Τι υπαγορεύει τη συνταγή στον τομέα της θρέψης και ποια η ανταπόκριση του παραγωγού στα νέου τύπου λιπάσματα;

“ Μέσα από τις συνεργασίες μας παρατηρούμε καθημερινά ότι ο σημερινός παραγωγός έχει εκσυγχρονιστεί πλέον αρκετά με τα εξειδικευμένα λιπάσματα και η ανταπόκρισή του είναι θετική, και σίγουρα πολύ πιο ώριμη σε σχέση με το παρελθόν. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και προσαρμογής στις νέες τεχνολογίες, τόσο από τους αγρότες, όσο και από τους γεωτεχνικούς. Ο σημερινός παραγωγός αναζητά την αποτελεσματικότητα των λιπασμάτων στο χωράφι με αποδεικτικά πειραματικά και σταδιακά υιοθετεί τις νέες τάσεις στη λίπανση. Αυτό συνεπάγεται με μία δυναμική και ευέλικτη πρακτική στον τομέα της θρέψης, καθόλη τη διάρκεια της καλλιέργειας. Η σύγχρονη λίπανση πια εξελίσσεται με γνώμονα τη μέγιστη αποτελεσματικότητα των θρεπτικών στοιχείων και χωρίς να εστιάζει μόνο στην τιμή της αγοράς του λιπάσματος, αλλά στην αύξηση της παραγωγής που θα φέρει η χρήση του, καταλήγοντας τελικά σε μικρότερο κόστος ανά μονάδα.

Πώς εξελίσσεται η φετινή σεζόν στο λίπασμα, ποιος ο απόηχος των εξελίξεων στον Αραβικό Κόλπο και πού εστιάζει ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών του κλάδου;

“ Σ' ένα ήδη έντονα προβληματισμένο περιβάλλον για την έναρξη της εφαρμογής του Μηχανισμού Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (CBAM) στα λιπάσματα, ξεσπάει ο πόλεμος στο Ιράν δημιουργώντας ακόμα μεγαλύτερη αστάθεια στον κλάδο μας. Αυτή τη στιγμή, η αγορά των λιπασμάτων περνάει διπλή κρίση: Ο πόλεμος στο Ιράν έχει εκτοξεύσει τις τιμές και τα στενά του Ορμούζ, από τα οποία διέρχεται το 1/3 του παγκόσμιου εμπορίου των λιπασμάτων είναι κλειστά. Σημαντικές χώρες παραγωγοί αζωτούχων λιπασμάτων, όπως Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Σαουδική Αραβία και το Κατάρ, δεν μπορούν να στείλουν πλέον τις προγραμματισμένες τους προμήθειες σε ουρία, αμμωνία και ταυτόχρονα, η τιμή του φυσικού αερίου αυξήθηκε ραγδαία, γεγονός, το οποίο συνδέεται άρρηκτα με την παραγωγή των λιπασμάτων, ειδικά των αζωτούχων, σαν ένα ενεργειακά εξαρτώμενο προϊόν. Η πίεση στην αγορά έχει αρχίσει ήδη να διαφαίνεται, με το μπλοκάρισμα πρώτων υλών, αύξηση ενεργειακού κόστους και σύντομα ελλείψεις σε πρώτες ύλες. Φαίνεται ότι το θείο θα παίξει καθοριστικό ρόλο με την έναρξη του πολέμου, αφού ο Κόλπος αντιπροσωπεύει περίπου το 44% της παγκόσμιας παραγωγής θείου και τελικά ακόμα και οι βιομηχανίες λιπασμάτων εκτός Κόλπου εξαρτώνται από θείο που προέρχεται από αυτόν. Οι εταιρείες λιπασμάτων θα πρέπει να δείξουν μεγάλη προσαρμοστικότητα σ' ένα ιδιαίτερα ασταθές περιβάλλον και σίγουρα να μπορέσουν να διατηρήσουν την αξιοπιστία τους απέναντι στον Έλληνα παραγωγό. Με την τόσο σημαντική

αύξηση στις τιμές των λιπασμάτων, η εξειδικευμένη λίπανση με καινοτόμες τεχνολογίες αποκτά σήμερα ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα για τον παραγωγό, αφού δεν πρέπει να χαθεί καμία μονάδα λίπανσης στο χωράφι.

Τι φέρνει η ψηφιακή εποχή στο λίπασμα, πώς επιδρά στην παραγωγικότητα και τι

Θα σημάνει αυτό μακροπρόθεσμα για το κόστος παραγωγής;

“ Η αυξανόμενη ζήτηση για τρόφιμα που προκαλείται από την παγκόσμια αύξηση του πληθυσμού εντατικοποιεί την ανάγκη της ψηφιακής μεταμόρφωσης της γεωργίας. Για να καλυφθούν λοιπόν, οι ανάγκες του προβλεπόμενου παγκόσμιου πληθυσμού, σε συνδυασμό με την επίδραση της κλιματικής αλλαγής, είναι απαραίτητες σημαντικές βελτιώσεις στην παραγωγικότητα της γεωργίας. Οι ψηφιακές τεχνολογίες ακόμα και στο λίπασμα έρχονται για να συμβάλουν στην κεντρική πρόκληση της γεωργίας: περισσότερη παραγωγή με λιγότερους πόρους. Πλέον έχουν αναπτυχθεί διάφορες τεχνολογίες για την αποδοτικότερη και

TEOFERT

στοχευμένη διαχείριση των πόρων, όπως λιπασμάτων, οι οποίες έρχονται να συμφωνήσουν πλήρως με τις τελευταίες τεχνολογίες στον κλάδο, με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση των θρεπτικών από τα φυτά και αύξηση της παραγωγής. Η χρήση όμως αυτών των τεχνολογιών, όπως διάφοροι αισθητήρες, drones, εξειδικευμένα λογισμικά διαχείρισης της εκμετάλλευσης, σίγουρα δημιουργούν πρόσθετο κόστος και δυσκολίες στην ήδη υπάρχουσα διαμορφωμένη ελληνική γεωργία. Έντονη είναι η αβεβαιότητα

που εμφανίζεται σ' έναν μικρής κλίμακας παραγωγό για το αν θα μπορέσει τελικά να αποσβέσει την χρήση των τεχνολογιών, αλλά και ν' ανταπεξέλθει στα καινούργια δεδομένα διαχείρισης της καλλιέργειάς του. Είναι γεγονός ότι ενώ η ψηφιακή εποχή έχει ως αρχικό στόχο την απλούστευση διαδικασιών, τελικά φαίνεται ότι μπορεί να καταστεί βάρος σε διάφορα επίπεδα, όπως υποδομών, κοινωνίας, νομοθεσίας και ασφάλειας διαχείρισης δεδομένων. Συνεπώς, είναι σημαντικό πρώτα να ξεπεραστούν αυτοί οι περιορισμοί, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη τόσο για τους αγρότες, όσο και για την κοινωνία συνολικά, για να φτάσουμε στο σημείο να μιλάμε για μεγαλύτερη παραγωγή, με μικρότερο κόστος ανά μονάδα προϊόντος.

ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΕΝΙΑΙΑ «ΟΜΠΡΕΛΑ» ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΙΠΑΝΣΗΣ & ΘΡΕΨΗΣ

> **Η σημασία** του νέου Εθνικού Νομοθετικού Πλαισίου για τα λιπάσματα στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των αντίστοιχων επιχειρήσεων της χώρας μας

ΤΩΝ ΓΙΩΡΓΟΥ ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ*
ΔΡ. ΧΑΡΙΤΙΝΗΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Μετά από μία κρίσιμη μεταβατική περίοδο στον κλάδο των λιπασμάτων, με την κατάργηση του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) 2003/2003 τον Ιούλιο του 2019 και την πλήρη αντικατάστασή του με τον νέο Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1009 τον Ιούλιο του 2022, δημοσιεύτηκε η ΥΑ 50424/2025 τον Μάρτιο του 2025 για «Κυκλοφορία λιπασμάτων και προϊόντων που δεν θεωρούνται λιπάσματα στη χώρα». Η νομοθεσία αυτή ουσιαστικά αποτελεί ένα νέο, εθνικό πλαίσιο για την κυκλοφορία των λιπασμάτων, ενσωματώνοντας πλέον επίσημα και άλλες κατηγορίες προϊόντων, τα οποία ήδη χρησιμοποιούνται σε Εθνικό αλλά και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το βήμα αυτό μόνο θετική ανταπόκριση μπορεί να έχει στον κλάδο των λιπασμάτων, αφού για πρώτη φορά από το 2004, δημιουργείται μία εκσυγχρονισμένη νομοθεσία με ενιαία ταυτότητα για όλα τα προϊόντα λίπανσης, αλλά και θρέψης που κυκλοφορούν στην αγορά.

Η νέα εθνική νομοθεσία ΥΑ 50424/2025 δεν έρχεται σε αντιπαράθεση με την προαιρετική (για κάθε μέλος- κράτος) Ευρωπαϊκή νομοθεσία

ΕΕ 2019/1009, αλλά αντίθετα εναρμονίζεται πλήρως μαζί της, εφαρμόζοντας αυστηρά κριτήρια ποιότητας, σαφείς όρους κυκλοφορίας και ξεκάθαρες κατηγορίες προϊόντων.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι για πρώτη φορά στην Ελλάδα δημιουργείται ένα ενιαίο, εθνικό πλαίσιο για μία τεράστια κατηγορία προϊόντων θρέψης που μέχρι στιγμής κυκλοφορούσαν στην αγορά, με βάση του 217.217/2004, χωρίς συγκεκριμένες προϋποθέσεις και κανόνες επισήμανσης.

Νέο δομημένο νομοθετικό πλαίσιο

Συνεπώς, η νέα νομοθεσία δίνει τη δυνατότητα να κυκλοφορούν προϊόντα τα οποία συμπεριλαμβάνονταν σε μία γενική κατηγορία του 217.217/2004, αλλά και σε προϊόντα τα οποία έχουν αξιολογηθεί και αδειοδοτηθεί από την Τεχνική Γνωμοδοτική Επιτροπή Λιπασμάτων (ΤΕΓΕΛ), μετά από μία πολύ μακρά διαδικασία. Η διαφορά λοιπόν έγκειται στο ότι αυτή τη φορά όλα τα προϊόντα λίπανσης και θρέψης θα κυκλοφορούν στην εγχώρια αγορά κάτω από μία ενιαία «ομπρέλα» χωρίς ασάφειες, αλλά σε ένα νέο, δομημένο νομοθετικό πλαίσιο και χωρίς καθυστερήσεις.

Όλες οι παραπάνω προϋποθέσεις της καινούργιας νομοθεσίας, ασφαλώς δημιουργούν ένα πολύ

πιο ανταγωνιστικό περιβάλλον για τις εταιρείες παραγωγής και διακίνησης λιπασμάτων, μειώνοντας τον χρόνο αναμονής για την αδειοδότηση ενός προϊόντος και την κυκλοφορία στην εγχώρια αγορά του. Ενδεικτικά, αξίζει να αναφερθεί ότι η διαδικασία αδειοδότησης ενός καινοτόμου προϊόντος είχε 6-8 μήνες διάρκεια, με βασικό χαρακτηριστικό την αβεβαιότητα που προέκυπτε στον παραγωγό για το πότε τελικά θα μπορούσε να εισάγει το προϊόν του στην ελληνική αγορά.

Αυτή η μείωση της γραφειοκρατίας, θα λειτουργήσει υπέρ όλων των εμπλεκόμενων του κλάδου, αφού μειώνονται οι εργατώρες και συνεπώς το κόστος που δαπανούνται και στους δύο τομείς εργασίας (ιδιωτικός και δημόσιος). Συνεπώς, ο Έλληνας αγρότης πλέον έχει την ευελιξία να ενημερωθεί και να διαλέξει ανάμεσα σε περισσότερα προϊόντα, τα οποία είναι εγκεκριμένα και κυκλοφορούν νόμιμα στην εγχώρια αγορά για να μπορέσει να είναι ανταγωνιστικός και από τη δική του πλευρά. Τελικά, αυτό έχει και την μεγαλύτερη σημασία για να μπορούμε να υπηρετούμε άξια τον κλάδο μας, χωρίς καθυστερήσεις, γραφειοκρατία και με όραμα προς την καινοτομία.

*Μέλος ΔΣ ΣΠΕΛ και
Εκτελεστικό Μέλος του
ΔΣ της ΤΕΟΦΕΡΤ Α.Ε.

** Μέλος της
Νομοθετικής Επιτροπής
του ΣΠΕΛ

Πάρε τον έλεγχο
της καλλιέργειας στα χέρια σου!

BRANDT® Plant Start®

Απαραίτητη ενέργεια
και βιοδιέγερση για το ξεκίνημα
κάθε σταδίου του καλλιεργητικού κύκλου

BRANDT® InVigo®

Ο απόλυτος βιοδιεγέρτης
για κάθε είδος αβιοτικού στρες
(ξηρασία, καύσωνας, παγετός, αλατότητα)

KNE BRANDT S.A.

ΕΔΡΑ

Βιομηχανική περιοχή Υεσσαλονίκης, Τ.Θ. 48, Τ.Κ 57022 Σίνδος, Θεσσαλονίκη
Τηλ: 22990 63900 – 63990. Φαξ: 2310 798423 | Email: info@knebrandt.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΤΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το κλμ. Ολυμπιακού Σκοπευτηρίου, Τ.Θ. 30, Τ.Κ. 19003, Μορκόπουλο Αττικής
Τηλ: 22990 63900 – 63990 | Email: info@knebrandt.gr

LOW

CO₂

Λιπάσματα με χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας
Διαθέσιμη σε όλες τις πλατφόρμες
www.eurochemgreece.gr

Ακολουθήστε μας σε Facebook & Instagram
facebook.com/eurochemgreece
instagram.com/eurochem.greece